Разсейване

Без разследване на Бойко Борисов заради давност

Стр. 2

Абсурд

Ковачева не знаела, че съдът върнал гаранцията на Галеви

Стр. 5

Експлоатация

21 милиона души са жертви на принудителен труд

Стр. 7

Неделник

Малко известно и неизвестно за Георги Раковски

Стр. 14

ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК

ДУМА®

1 лв.

СЪБОТА-НЕДЕЛЯ 2-3 ЮНИ 2012
ГОДИНА 22 БРОЙ 126 (6230)

www.duma.bg

ПЕГАС

„История славянобългарска" - настолната ни книга за всички времена

Стр. 21

Суета

Любопитни факти и истории за знамената по света

Стр. 30

Парламент

Отново скандал за промяната на имена на улици и местности

Стр. 2

Нагло

Шефът на съдиите вади пищов по време на мач

Стр. 38

Няколко думи

Мая ЙОВАНОВСКА

Добре, че ЕС ни натисна

Интересна порода са търговците. Особено ако законово няма какво да ограничава алчността им към все по-големи печалби. У нас още с настъпването на демокрацията "спекула" стана мръсна дума. Толкова гнусна, че я изхвърлиха от закона. И твърдят, че било достатъчно да се съблюдава конкуренцията, а другото пазарът си го определял. Думи като "справедливост" не се използват.

Да си припомним до болка познатите данни на Евростат за възнагражденията в ЕС. Средната брутна работна заплата в България е най-ниска от всички страни в съюза. За тази година минималната работна заплата у нас е 138 евро, а в Люксембург - 1801 евро. Същевременно дори в държавата, където живеят европейците с най-висок доход, разговорите по телефона от години са по-евтини от цените, на които нашенецът плащаше за едното ало. Ако спомена и безкрайните истории около условията в договорите, които нерядко стигат до събирачите на дългове, ще ни стане ясно в каква държава живеем и как търговците доят потребителите. Хем покупателната ни способност е плачевна, хем ни тупат като брашнени чували.

Сега се разбра, че мобилните и фиксираните оператори ще бъдат принудени - не по собствено желание, разбира се, да намалят цените за минута разговор по телефона. Бяха накарани да намалят и международните разговори. Добре, че Европа ни натисна, иначе можехме да се "похвалим" с поредното БГ чудо, съпоставимо само с енигмата как един български пенсионер успява да плати сметката за цялото си парно с пенсия, стигаща единствено за половин ребро от него.

До 40% поевтинява разговорът по GSM

Цените на едро за мобилните и фиксираните оператори падат на два пъти - през юли и от 2013 г.

Мобилните услуги на дребно ще поевтинеят до 40% след намаляването на цените на едро. Това обяви вчера шефът на Комисията за регулиране на съобщенията (КРС) Веселин Божков.

Намаляването на цените на едро в мобилни и фиксирани мрежи ще стане поетапно. От 1 юли от 13 ст. цената на разговорите за мобилните оператори на едро ще падне на 5,5 стотинки на минута, което е повече от двойно намаление, а от 1 януари 2013 г. тя ще стане 4,6 ст. и това е цената при силен трафик.

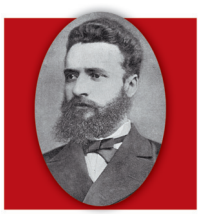
Цената на едро за фиксираните мрежи също ще бъде намалена на няколко стъпки. Първата стъпка е на 1 юли, когато цената ще се намали от 1,05 стотинки до 0,9 стотинки на минута. При второто намаление цената трябва да стигне 0,85 стотинки за минута. Намаляването на цените на едро се очаква да доведе до понижение на цените на дребно с 25 до 40 процента, обясни Божков. Ако операторите не намалят цените за крайния потребител, КРС може да предприеме някакви мерки за регулиране на пазара, коментира експертът. Той уточни, че мярката да задължи мобилните оператори да понижат цените си на едро е взета от регулаторния орган след получената от Европейската комисия нотификация.

Стр. 6

Снимка Мариета ТОМОВА

Японски деца от град Хигаши Мацушима, един от най-пострадалите в района на катастрофалното земетресение през 2011 г., посетиха на 1 юни НС. В Клуба на народния представител с кратък концерт на традиционни български инструменти ги поздравиха техни връстници от Националното музикално училище "Любомир Пипков"

ДЕН НА ПОКЛОН ПРЕД ПОДВИГА НА БОТЕВ И ЗАГИНАЛИТЕ ЗА СВОБОДАТА НА БЪЛГАРИЯ!

Стр. 12

ISSN 0861-1343

България

Отново скандал за промяната на имена на улици и местности

Борисов е инструктирал да не се променят, твърди Мирослав Найденов, „Атака" и ДПС влязоха пак в спор

Правителството не подкрепя промяната на имената на улици, географски места и културни забележителности, заяви вчера в парламента земеделският министър Мирослав Найденов. Повод за изказването му стана разразилата се по-рано размяна на остри реплики между зам.-шефа на ПГ на ДПС Лютви Местан и лидера на "Атака" Волен Сидеров. Местан заяви в декларация от името на групата, че ДПС изразява категоричното си несъгласие със зачестилите напоследък актове на преименуване на географски места, градски квартали, природни и културни забележителности. Това по думите на Местан е политически взлом в естествената територия на езика и има за ефект дискредитиране на етническата толерантност на поликултурното общество на България, страна членка на ЕС. Според него актовете на преименуване на Джумаята в Пловдив на пл. "Римски стадион", на Кабакум във Варна на "Големия пясък" и други се явяват недалновидна, груба, недопустима политическа намеса в природата на езика и целят заличаване на културната памет, която носят през вековете тези топоними. Местан допълни, че чрез провокирането на негативни настроения срещу имена със собствена история се цели да се предизвикат нови разделителни линии в съвременното общество като хранителна среда за реализиране на нечисти партийни интереси. Местан се обърна към ГЕРБ, че напук на всякаква формална логика езикът си има своя логика и се развива не по нечие предписание. Времето пази езика и поколенията ще си уговарят любовните си срещи при Джумаята, а не при Римския площад не защото са по-малко патриоти, заяви Местан.

Декларацията на ДПС опъна нервите на Сидеров, който реши, че от парламентарната трибуна се лее реч на омраза и нетърпимост към българската идентичност. Той настоя отново да се променят имената и допълни, че това е задължение на държавата и президента. Сидеров не издържа и призова дошлия за парламентарен контрол Вежди Рашидов "да научи правилен български език". Поредната истерия на атакиста не предизвика особеното внимание на депутатите и министрите.

Дошлият за парламентарен контрол Мирослав Найденов поиска думата и обясни, че лично е присъствал на срещата на Бойко Борисов с кмета на Варна и председателя на общинския съвет, на която той е заявил, че не толерира подобни актове. Историческата памет трябва да бъде пазена такава, каквато е, заяви Найденов.

Няма да разследват криминалното минало на премиера - заради давност

Изтекла давност е основната причина за отказа на прокуратурата да образува досъдебно производство за криминалното минало на Бойко Борисов. Прокурорско постановление за отказа излага в детайли мотивите на прокуратурата да не се занимава с този казус.

Сигналът срещу Борисов беше подаден през есента на миналата година. Тогава подсъдимият Васил Костов-Кеца разказа в съдебна зала, че босове на СИК са купили поста главен секретар на МВР на Бойко Борисов, за да закриля престъпната им дейност. Сигналът се позовава и на показанията на Сретен Йосич и Томислав Марияновић пред белградски съд, както и на секретния доклад на посланик Джон Байърли, изтекъл в Уикилийкс.

От постановлението става ясно, че прокурор Любка Кръстева не е снела обяснения от нито едно лице. Тя дори не се е запознала с протокола от делото, на което се изказва Васил Костов-Кеца, а цитира думите му по преразказ на информационна агенция. При това прокурорът отбелязва, че терминологията на медиите не била прецизна.

Кеца не е говорил в качеството си на свидетел, а като подсъдим, което не го задължава да казва истината, уточнява прокурорът. В този смисъл той не е достоверен източник за прокуратурата.

Най-важният юридически аргумент обаче се оказва давността. Доколкото твърденията на Кеца са за период отпреди 10 години, то евентуално наказателно преследване срещу Бойко Борисов е погасено по давност, се обяснява в постановлението. За твърденията на Сретен Йосич и Томислав Марияновић се казва, че всяка "закрила" трябва да има конкретно измерение и поради липса на конкретика прокуратурата не може да коментира.

Борбата с бездомните кучета все още не дава никакъв резултат. В рамките на ден кучета в Хасково нахапаха 6-годишната Василия Костадинова по време на игра в парк на улица "Драгоман" и медицинската сестра Веселина Мавродиева край контейнерите за смет на улица "Видин"

ПУБЛИКУВАЙТЕ

Вашите малки обяви, поздравления и възпоминания на страниците на вестник ДУМА

ОТ ПОНЕДЕЛНИК ДО СЪБОТА. ЦЕНИТЕ СА С ДДС.

1 КОЛ / 50 ММ ИЛИ 2 КОЛ / 25 ММ = 10 ЛВ.	1 КОЛ / 75 ММ = 15 ЛВ.
2 КОЛ / 40 ММ = 20 ЛВ.	2 КОЛ / 50 ММ = 25 ЛВ.
2 КОЛ / 75 ММ = 30 ЛВ.	2 КОЛ / 90 ММ = 32 ЛВ.

АДРЕСИ ЗА РЕКЛАМА И МАЛКИ ОБЯВИ В ГР. СОФИЯ

РЕДАКЦИЯ НА В-К ДУМА:
1784 бул. "Цариградско шосе" №113А, тел.: 02/9705 205; 9705 221, факс: 9752 604, e-mail: reklama@duma.bg
РАБОТНО ВРЕМЕ:
От понеделник до петък: 10:00 - 17:30
За обяви за следващия ден: 10:00 - 13:00

ИНФОЦЕНТЪР ДУМА:
София, 1000, ул. "Позитано" №20, тел.: 02/810 73 78, 0886 707 551, e-mail: duma_infcenter@abv.bg
РАБОТНО ВРЕМЕ:
9,00 - 16,00 ч.

ХОРАТА НЕ ВНАСЯЛИ ОСИГУРОВКИ ЗА ЗДРАВЕ, ЗАЩОТО НЕ ВЯРВАТ В СИСТЕМАТА

Какви мерки е предприела здравната министърка за невнасянето на здравни осигуровки, попита депутатът от КБ Мая Манолова. Тя припомни на Десислава Атанасова идеите й за отнемане на лични карти, шофьорски книжки, блокиране на банкови сметки. Манолова припомни, че Искра Фидосова вече успя чрез законодателни промени да остави хиляди хора без лични документи и всички последствия от това.

Атанасова отговори, че медиите явно не са предали коректно идеите й, както отговаряше след лансирането на всяка една от тях. След това изчете написаното за отговора си.

Манолова предложи на Атанасова да не спорят и й представи идеите на социалистите, от които здравната министърка би могла да се възползва. Социалистката бе категорична, че на първо място е недопустимо да не се знае точният брой на неосигурените лица. След това трябва да се направи анализ защо тези хора не внасят осигуровки. Защото един трябва да е подходът към хората, които нямат доходи и мизерстват, и съвсем друг към хората, които имат средства, но не внасят за здравеопазване, изтъкна депутатката.

Борисов не знае кога започват програмите за енергийна ефективност

Премиерът Бойко Борисов не знае, че двете схеми по енергийна ефективност - по "Регионално развитие" и по "Конкурентоспособност", все още не са отворени за кандидатстване. Причината е, че най-вероятно ресорните министри се страхуват да му го кажат. Схемата за 45 млн. лв. за саниране на домовете се очаква да бъде отворена за подаване на проекти на 1 юли. Другата за 300 млн. евро за енергийна ефективност за бизнеса пък е блокирана от Министерството на финансите и отварянето й закъснява.

Въпреки това премиерът настоява речите на министрите Делян Добрев, Лиляна Павлова и Тотю Младенов винаги да започват с думите "енергийна ефективност, конкурентоспособност, подготовка на младите хора за шест месеца". Това става ясно от стенограмата на заседанието на правителството на 30 май.

Премиерът Борисов отбелязва, че от няколко дни темата за енергийната ефективност е затихнала.

От стенограмата става ясно още, че паметта на премиера започва да му изневерява. Борисов обявява инвестицията от 1,5 млрд. долара на руската компания "Лукойл" в бургаската рафинерия като "най-голямата за всички времена в България". Само преди година лично Борисов откри ТЕЦ "AES Гълъбово", като американската инвестиция в централата възлиза на 1,3 млрд. евро и беше определена като най-голямата за последните 20 години.

Цитат на деня

Нищо не пречи в българския език голямата кисела джанка да присъства с арабско-турското „хафъзка“, чийто етимон е „хафъз“, т.е. религиозно лице, което знае наизуст Корана

Лютви Местан обяснява дълбоките корени на езика

Депутати се цепят в „парламентарна група на пушачите”

Мислят за законодателни промени за отмяна на пълната забрана, молят се за топла зима и за поставянето на тента за дъждовните дни

Искра МИЛЕВА

Парламентарният ден вчера започна едва-едва. Точно в 9 ч. Цецка Цачева не успя да събере кворум и да даде начало на заседанието. Причина не бе предпочитаният петъчен ден, а гласувана от самите депутати законодателна промяна. От вчера в сила влезе пълната забрана за пушене на закрито и на всички обществени места. Така над 20 минути парламентът пустееше откъм депутати. Те бяха накацали по тротоарите пред сградата, за да изпушат по цигара, преди да се заемат с изказвания и гласувания. В залата чинно бяха се регистрирали единствено непушачи. Заради закъснението народните избраници успяха да отметнат започнатия преди ден закон за публично-частното партньорство. За останалата законодателна част обаче не им достигна времето преди парламентарния контрол.

Страстта към тютюна направи тротоара пред парламента доста оживено място. Почти през целия ден там беше пълно с депутати. Те дори решиха, че ще правят парламентарна група на пушачите, обяви атакистът Венцислав Лаков. Тя е интерпарламентарна - група като всяка парламентарна група, обясни той. Това, по думите му, няма да спре работата, групата ще заседава където и когато трябва. Лаков призова да се помисли за поставянето на тента, защото законът трябва да се спазва и да се пуши извън сградата, но това ще е трудно в дъждовните дни. Остава да се молим за хубаво време, дано да е такова и през януари и февруари, продължи Лаков. За себе си той е намерил решение и в сградата на парламента пуши електронна цигара. Лаков обаче е убеден, че кворумът от пленарна зала ще се премести към новата парламентарна група. Депутатът заяви, че тя е отворена за всички, а засега членовете й са 5-6. “Имаме пълно единомислие за създаването на групата. Кошчето обединява”, подчерта Венцислав Лаков.

Снимка Мариета ТОМОВА

Заместник-председателят на НС Анастас Анастасов се възползва от шеговитото кошче зад парламента

За хубаво време се моли и зам.-шефът на парламента Анастас Анастасов. Той си спомни за места в чужбина, където му се е налагало да пуши отвън, но “малко побързо, като в казармата”. Анастасов е категоричен, че забраната не нарушава правата му, както и че е наясно с рисковете и последиците от вредния навик.

За новата парламентарна група подсказваше единственото кошче-пепелник, поставено пред входа за депутати, на което имаше надпис “ПГ на пушача”. Тротоарите пред входовете на сградата на НС бяха покрити с фасове само около час след началото на пленарното заседание. Това не се хареса и на самите народни представители, които коментираха, че пепелниците и кошчетата, които досега бяха в стаята за пушене в сградата, не е лошо да се изнесат навън.

Пристигналите министри бяха на различни мнения. Мирослав Найденов бе видимо доволен. Той си призна, че има непоносимост към цигарите. “И досега гонех като империалист служителите си, които пушат. Те бягат, защото знаят, че не пуша и се ядосвам, като видя някой с цигара”, сподели земеделецът.

Не такава бе реакцията обаче на Вежди Рашидов, който бе искрен, че забраната никак не му се нрави. Въпреки това той заяви, че ще се справи, измъчвайки се да пуши пред министерството.

Здравната министърка Десислава Атанасова, която преди около месец обяви, че се опитва да се откаже от вредния навик, разказа как здравните инспектори са тръгнали на проверки още от първия час на вчерашния ден.

Както започна парламентарният ден, така и завърши. По време на контрола в залата имаше едва неколцина народни представители с въпроси към министрите.

Корнелия Нинова:

ЕДИН ПЪТ БОРИСОВ ДА СИ ДАДЕ ПРАВИЛНА САМООЦЕНКА

Един път да си даде правилна самооценка. Така депутатът от КБ Корнелия Нинова коментира изказването на Бойко Борисов ден по-рано, че всеки, който пуши, е простак. Нинова припомни, че той също пуши и се е самооценил. Социалистката смята, че пълната забрана за пушене няма да реши проблема. Според нея това рано или късно ще бъде разбрано и след няколко месеца ще се види, че законът не работи. Нинова очаква да бъдат внесени промени по него. Според нея правилното решение е да има места за пушачи и места за непушачи, както е направено в Европа.

Мая Манолова:

Едно чукване в Гугъл и се виждат купувачите на гласове на ГЕРБ

Едно чукване в Гугъл и излизат десетки случаи - не с аудио, а с видео с лицата на купувачите на гласове. Основни действащи лица в голяма част от тези записи са представители на ГЕРБ, кандидати на ГЕРБ, властимащи от ГЕРБ. Това заяви депутатът от КБ Мая Манолова по време на обсъждането на внесената от ГЕРБ точка в дневния ред на парламента за създаването на анкетна комисия, която да провери случая “Мартин Славов” в Сливен. Манолова настоя, след като ще бъде създавана такава комисия, тя да проверява всички случаи на купуване на гласове и всички изборни измами. По думите на Манолова комисията трябва да се занимае с всички порочни практики и да предприеме действия за законодателни промени, за да бъдат прекратени те. Другият вариант е да бъдат включени поне още три случая, от които този в Пловдив с участието на областния управител и след това кандидат за кмет Иван Тотев, както и случаят в плевенското село Бохот, в което представители на ГЕРБ подменят бюлетини, заяви Манолова. Тя бе категорична, че ако не се приеме предложението им, социалистите ще проведат разговори с други парламентарни групи за създаването на паралелна комисия. Манолова бе категорична, че не може по такъв важен въпрос да се прилага двоен стандарт.

СТАНИШЕВ ЩЕ Е В КАЛОФЕР В ДЕНЯ НА БОТЕВ

Сергей Станишев ще присъства на военния ритуал по изнасяне на знамето на Ботевата чета и митинга-поклонение по повод Деня на Ботев и загиналите за свободата и независимостта на България в Калофер днес.
Цветя и венци на признателност пред саможертвата на загиналите за свободата ще поднесат депутатите от Коалиция за България Петър Мутафчиев и Милена Христова и председателят на Областния съвет на БСП в Пловдив Георги Гергов.
След Калофер председателят на БСП ще поднесе цветя и на паметника на загиналите в Брезово. По-късно Сергей Станишев ще се срещне с кмета на общината Радньо Манолов, с общински съветници от БСП, членове и симпатизанти на партията.
По случай деня на Ботев панихида в памет на военнослужещите, загинали при или по повод изпълнение на наборна военна служба, починалите военноинвалиди и военнопострадали и загиналите във войните ще бъде отслужена днес от 12.30 ч. в столичния храм “Св. Георги Победоносец” на ул. “Цар Самуил”. Съюзът на военноинвалидите и военнопострадалите отбелязва с панихиди двете големи български задушници - Архангеловата и Черешова.

Окончателно оправдаха Николай Цонев по първото дело

Първата оправдателна присъда на бившия военен министър Николай Цонев влезе в сила, след като Върховният касационен съд окончателно го оневини вчера по най-старото му обвинение за сключване на 4 неизгодни сделки през 1999 г. Прокуратурата твърдеше, че още като шеф на дирекция “Управление на доставките” в Министерството на отбраната Цонев е нарушил Закона за обществените поръчки при подписването на договори за доставка на авио и авточасти, както и на 183 тона месни консерви и свинско месо. Министерството бе завело срещу Цонев и иск за 970 653 лева за нанесените щети, който бе последователно отхвърлен и от трите съдебни инстанции.

Въпросното разследване първоначално бе прекратено от военната прокуратура заради липса на данни за престъпление, но след идването на ГЕРБ на власт през 2009 г. бе подновено покрай ударното подаване на сигнали от тогавашния министър Николай Младенов срещу предшественика му. В окончателното решение на ВКС, качено на сайта на съда, се посочва, че “безспорно е установено, че с изключение на последната процедура за двата двигателя за товарен автомобил, подготовката на останалите е започнала много преди встъпването на Цонев първоначално на длъжността директор на дирекция “Управление на доставките” в МО със значително “посвити” правомощия”.

България

Механизъм за детско участие в училище искат младите

Законодателни инициативи срещу вулгарната реч и излъчването на неподходящи предавания и реклами предлагат активисти

Веселка ВЕНКОВА

Трябва да имаме право на мнение по всички въпроси, които пряко ни засягат, затова особено ни вълнува механизмът за детското участие, заяви представителката на София-област в Съвета на децата Анжелика Рао. 24 представители на детския съвет към Държавната агенция за закрила на детето се срещнаха на 1 юни с Цецка Цачева, с шефове и депутати от водещи парламентарни комисии, чиято работа има отношение към живота, здравето, обучението и реализацията на младите хора у нас.

Настояваме детското мнение да е пряко участващ орган в училищното управление, защото в много училища има проблеми с насилието или с учебния процес, всички се интересуваме от състоянието на спортните съоръжения и от проектите на общините, които засягат детското всекидневие, заяви Анжелика. Нашият призив е да ни съдействате и заедно да направим така, че механизмът на детското участие да се задвижи, настоя момичето.

Огнян Стоичков покани представителите на Съвета на децата да присъстват в НС, когато депутатите разглеждат Закона на предучилищното и училищното образование, който до 2 седмици влиза в пленарната зала. Мнението им няма да е излишно и при работата върху Закона за детето и семейството, обясни председателят на образователната комисия.

Снимка Мариета ТОМОВА

Да бъде спряно насилието, "рекламирано" от медиите, и да се цензурират материалите, излъчвани по телевизиите и интернет, искат децата

Стоичков сподели, че консултативен съвет от млади хора, които да съветват народните представители в законодателната им дейност, би бил от голяма полза. Когато и председателят на социалната комисия Драгомир Стойнев подкрепи идеята, Цачева възкликна: "Току-що двамата председатели се самонатоварихте. Искам от вас докладна, на която да напиша "Да!".

Да се следи стриктното изпълнение на присъдите над извършители на детско насилие, поиска Светлозара Стоянова от Стара Загора и припомни, че 4 юни е обявен за Международен ден за закрила на децата, преживели насилие.

Говорете това, което мислите, а не това, което са ви казали, не защото е вредно и излишно, то не трябва да пречи на идеите и оригиналното ви мислене, посъветва младите хора депутатът Алиосман Имамов. Няма по-оригинални идеи от онези, които децата споделят, защото те не са обременени с предварителни съображения, произтичащи от негативния опит на възрастния, посочи той.

Валентина Богданова поиска да научи по какъв начин активистите от съвета събират гласа на българските деца и научават за проблемите им, за да се поучат народните представители от опита им. Те пък поискаха законодателни инициативи срещу вулгарната реч, показването на неподходящи предавания и реклами, за да бъде спряно насилието в обществото.

кратки

Полицаи задържаха 180 000 къса цигари

Добрички полицаи задържаха 180 000 къса контрабандни цигари. При рутинна проверка на входно-изходна артерия на територията на Добрич в четвъртък бил спрян автомобил марка "Мерцедес". При претърсване на колата полицаите открили контрабандните цигари. Акцизната стока била иззета, а водачът на автомобила И.И., на 40 години, бил задържан.

Жителите на Омуртаг са без питейна вода

Жителите на Омуртаг и няколко села в общината са без питейна вода повече от четири дни. Причината за това е авария по водоснабдителната система "Кипилово", която е предизвикана от активизирало се свлачище. Това потвърди и Явор Миланов, директор на ВиК-Търговище. Спукан бил водопровод в труднопроходима местност между селата Кипилово и Кънино. Установено било, че свлачището се е активизирало, след като в района пет дни е имало интензивни валежи от дъжд. Въпреки че през изтеклите четири дни работници на ВиК-Търговище са извършили девет спешни ремонта по тръбите в свлачището, аварията не е отстранена. Работата допълнително се затруднявала и от това, че всички дейности могат да се правят единствено ръчно, каза Миланов.

Пиян мъж открадна автобус и катастрофира

Пиян мъж е откраднал автобус "Сетра 215" от автогарата в Карнобат и е катастрофирал с него на около три километра от града в посока към Бургас. В автобуса е нямало пътници. Инцидентът е станал около 2 часа в нощта срещу петък. Автобусът е бил обърнат в крайпътна канавка. Шофьорът е 35-годишен мъж от село Бояново. С дрегер в кръвта му са отчетени 1,70 промила алкохол. Автобусът е собственост на бургаска фирма за превози и обслужва вътрешната линия в Карнобат. Мъжът казал пред полицаите, че откраднал автобуса, за да отиде до селото, където живее.

Около 400 медиатори вече работят

Дана РУСЕВА

Около 400 са вече медиаторите у нас, съобщи в Добрич Йосиф Герон, зам.-председател на Съюза на юристите и председател на Националния център по медиация. "Центърът има лиценз от министерството на правосъдието от 2008 г. Проведени са вече 14 курса за обучение", добави той. Най-често към медиаторите се отнасят "противникови" страни по семейни спорове - за подялба на имущество, за родителски права и пр.

В Бургас има един успешен медиатор, който е решил над 100 дела между фирми. В САЩ около 70% от споровете се решават чрез медиатори. Засега у нас броят на медиаторите е повече от броя на делата, по които съветват страните. Според промяна в Закона за медиацията споразуменията се потвърждават от районните съдилища, каза Герон. Според него услугата излиза по-евтина от съдебните такси, 1 час консултация е около 50 лв.

Много важна е ролята на съдилищата за популяризирането услугата, уточни Йосиф Герон. Най-остра била реакцията срещу медиаторите в адвокатските среди, но впоследствие разбрали, че пак не можело да мине без тях. Вчера в Добрич имаше среща на медиаторите с местната адвокатска колегия.

Посмъртна награда за Пламен Петков предлагат българите от Македония

Веселка СПИРИДОНОВА

Пламен Петков

Българският културен клуб в Скопие предлага 32-годишният български гражданин Пламен Петков, пожертвал живота си, за да спаси невръстно дете във Великобритания, да бъде удостоен по-смъртно с най-висша държавна награда, а паметта му да бъде подходящо почетена и увековечена като пример за бъдещите поколения. Сънародниците ни настояват за това пред българската общественост, президента и министър-председателя.

"С чувство на дълбока тъга, но и на национална гордост научихме за подвига на българския електротехник, който с цената на собствения си живот спасява от удавяне 5-годишно английско момиченце.

Постъпката на младия българин ни напомня за най-ярките образци на саможертва в историята на нашия народ и за най-светлите добродетели на българина и българския дух през вековете.

На фона на агресивния чалга-манталитет, ерозиращ хилядолетната българска култура и обществено-политическия живот, такива примери на безкористна саможертва изпълват с обоснована гордост не само гражданите на Република България, но и всички българи, които по силата на историческите обстоятелства живеем извън пределите ѝ", пише председателят на клуба Лазар Младенов.

Той се надява, че властите и гражданското общество във Великобритания ще почетат по подходящ начин саможертвения подвиг на сънародника ни Пламен Петков.

"ЕВРОСТАТ": БЕЗРАБОТИЦАТА В БЪЛГАРИЯ Е ПО-ГОЛЯМА ОТ СРЕДНАТА ЗА ЕВРОПА

Безработицата в България е била 12,6% през април, показват окончателните данни на "Евростат". Безработицата у нас е по-голяма от средната за ЕС, която е 10,3%. В еврозоната без работа са 11% от работоспособното население.

ДУМА припомня, че според последните данни на НСИ безработицата у нас достига рекордните 12,9 на сто.

Според "Евростат" преди година безработните в ЕС са били 9,5%, а в еврозоната - 9,9%. След България с по-голяма безработица са Испания, Гърция, Португалия, Литва, Латвия, Ирландия и Словакия. По данни на статистическата служба на ЕС на помощи през април са били 24,667 млн. мъже и жени в 27-те членки на съюза и 17,405 млн. души в държавите от еврозоната.

Спрямо март броят на хората, останали без работа, е нараснал със 102 000 души в ЕС и със 110 хил. души в еврозоната.

България

Ковачева не знаела, че съдът върнал гаранцията на Галеви

Преди да изчезнат, вместо да влязат в затвора, дупнишките бизнесмени са си прибрали по 50 хил. лв. от съда

Правосъдното министерство нямало представа, че съдът е върнал паричната гаранация от 100 хил. лв. на Пламен Галев и Ангел Христов, известни като Братя Галеви. Това стана ясно от думите на министърката на правосъдието Диана Ковачева по време на последното заседание на правителството. От стенограмата става ясно, че Ковачева чак сега научила, че Братя Галеви не са с мярка за неотклонение "парична гаранция", както тя си мислела. Оказало се, че през декември 2010 г. по искане на защитниците им Кюстендилският окръжен съд е изменил мярката за неотклонение от парична гаранция в подписка за всеки един от тях. Подписката е най-леката възможна мярка за неотклонение.

"Това означава две неща. На първо място, че от момента, в който съдът е постановил това свое решение, държавата е била длъжна да освободи паричната гаранция. Това означава, че стоте хиляди лева, които се смяташе досега, че са налични като парична гаранция и могат да бъдат усвоени от държавата в резултат на отклоняването на Братя Галеви, на практика са им върнати", разяснява Ковачева. По думите ѝ към момента и двамата са в нарушение на взетата мярка поради промяна на местоживеенето, без да уведомят съда. Проверка на ДУМА установи, че в официалната интернет-страница на Кюстендилския окръжен съд не е публикувано подобно определение на съда от декември 2010 г., с което да е променена мярката за неотклонение на Галев и Христов.

Заради изчезването на дупнишките бизнесмени миналата седмица е била проведена експертна дискусия с участие на представители на прокуратурата, на съда и научните среди. Участниците в тази дискусия били категорични, че няма нужда да бъде променян НПК към този момент.

ДУМА припомня, че на 8 май, седмица след като Върховният касационен съд осъди Пламен Галев и Ангел Христов на по 5 години затвор за сформиране и участие в престъпна банда за рекет и изнудване, двамата се оказаха в неизвестност.

В навечерието на втори юни - Ден на почит към паметта на Христо Ботев и загиналите за свободата на България, традиционно общинският съветник от БСП Назми Мюмюн и председателката на Младежкото обединение на социалистите Кристияна Арабаджиева връчиха портрета на Христо Ботев на началника на областна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" комисар Тодоров и г-н Йордан Стефанов - директор на клон ОББ в град Кърджали

Над 4000 молби за обезщетения, без сирени за Ботев в Перник

Повече от 4000 молби за оценка на щетите и получаване на обезщетения след земетресението са подадени в Перник, съобщи кметът на града Росица Янакиева. В момента 441 души живеят временно в палатки, фургони и жилища, осигурени от Българския червен кръст. 44 огледа на сгради, застрашени от срутване, са извършили експертните екипи от инженери, лицензирани оценители и представители на пожарните. Росица Янакиева е подписала 8 заповеди за разрушаване на къщи. Предстои да бъдат подписани още четири.

На 2 юни сирените в Перник и областта няма да бъдат задействани, стана ясно вчера. Решението е прието по искане на областното ръководство на Перник, за да не се създава паника сред населението на града. За отдаване на почит към загиналите за свободата на България в града се предвиждат други инициативи. По традиция на 2 юни в 12 часа в продължение на 2 минути сирените в цялата страна ще свирят в знак на всенародната почит към паметта на Христо Ботев.

Междувременно стана ясно, че учебното съдържание за учениците от Перник, които са във ваканция до 8 юни заради земетресенията, ще бъде преструктурирано. За децата, които желаят, са организирани различни занимания по интереси, спорт и излети. Компромиси за матурите няма да се правят, въпреки че по време на изпита имаше земетресение.

Резултатите от външното оценяване на седмокласниците ще станат ясни в понеделник, след 19 часа. Учениците ще могат да проверят оценките си на сайта на просветното министерство с ЕГН и входящ номер.

Слагат 7 нови сеизмични станции в страната

До края на лятото в страната ще бъдат разположени 7 нови сеизмични станции и 9 по-малки прибора. Петя Трифонова от Националния институт по геофизика при БАН заяви, че новата апаратура ще бъде осигурена по линия на българо-румънски проект, финансиран с 1,5 милиона евро по трансгранична програма на ЕС. За пръв път станции ще бъдат разположени в Каварна и Шабла, където е едно от опасните земетръсни огнища в страната. Така България ще получава информация при евентуално земетресение във Враца 20 секунди преди вълната да достигне до наша територия. Това време е достатъчно при нужда да се изключват някои от потенциално опасните системи в различни обекти.

Трифонова представи и нов проект, който ще бъде реализиран съвместно от Молдова, Румъния, България и Турция. Той е финансиран по оперативна програма "Черно море" и е на стойност около 700 000 евро. Целта е да бъде изградена електронна система за сеизмична безопасност по западния бряг на морето. В случай на земетресение в някоя от страните информацията ще бъде подавана автоматично до структурите за гражданска защита.

Системата ще може сама да изчислява какви са евентуалните щети от земетръса и броя на потенциалните жертви. В рамките на проекта ще бъде изграден и уеб портал, който ще помага за по-добрата информираност на населението.

Предстои в сила да влезе нова карта за изискванията към строителството в страната, допълни зам.-директорът на института проф. Димчо Солаков. Според него най-стабилно трябва да се строи в Югозападна България, в района на Чирпан и около Каварна и Шабла. Сеизмично безопасни са югоизточните и северозападните части на страната. Проф. Солаков каза още, че има реална опасност до 10 години България да остане без сеизмолози. Основната причина е ниското заплащане на младите специалисти.

СОФИЙСКИЯТ РАЙОНЕН СЪД НАПУКАН И ОПАСЕН СЛЕД ЗЕМЕТРЕСЕНИЕТО

Старата сграда на Софийския районен съд е напукана и опасна след земетресението. Сградата е опасна за живота и здравето на хиляди граждани, които имат работа в нея, а също така и за магистратите.

Постройката от години не отговаряла на никакви изисквания. "Трябва ли да стане инцидент, за да се направи нещо?", питал шефът на Върховния касационен съд Лазар Груев. "Настоявам министерството на правосъдието да си влезе във функциите и да реши проблема", обявил Груев пред журналисти.

Реакцията му е била предизвикана от присъствието на заместник правосъдния министър Пламен Георгиев, който информирал ВСС за влошеното състояние на съдебната палата в Перник след земетресението.

ВЗРИВИХА БАНКОМАТ В СТОЛИЧЕН КВАРТАЛ

Банкомат беше взривен в столичния квартал "Надежда-6" в четвъртък през нощта. Сигналът е бил подаден от охранителна фирма около 3.20 ч. в Девето районно управление. Счупена била витрината на магазина, където бил банкоматът. От банката, чиято собственост е банкоматът, все още се уточнява откраднатата сума. Няма пострадали хора. От ударната вълна са се разпилели голямо количество пари по тротоара. Все още няма задържани за взрива.

12 ХИЛ. ЛВ. ПЛАЩА "МАРИЦА ИЗТОК 2" ЗА НЕРАБОТЕЩИ ИНСТАЛАЦИИ

Петър ГЕОРГИЕВ

За неспазени екологични изисквания "Марица изток 2" плаща всеки месец по 12 хил. лв., призна вчера екоминистърката Нона Караджова. Причината е неработещи сероочистващи инсталации. Инсталациите трябваше да бъдат завършени в края на миналата година, но все още това не е факт. В момента се водели преговори с ЕК да ни бъдат възстановени 7 млн. евро по програма ИСПА, похарчени за изграждането на инсталация на 5 и 6 енергоблок в държавната централа. Сумата бе спряна заедно с още над 70 млн. евро след сигнал от френската компания "Алстом" за нарушения при избора през 2008 г. на китайско-италиански консорциум за главен изпълнител на обекта.
"Изключително неприемливо за ЕК е да бъдат прехвърляни средства от проекти за околната среда и природата на България в други сектори, независимо дали става за пътна или друга инфраструктура", отговори Реналдо Мандметс, представител на ГД "Регионална политика" на ЕК, на въпрос дали е възможно неусвоените средства по ОП "Околна среда" да отидат за спешен ремонт на виадуктите по автомагистралите "Хемус" и "Тракия".

Икономика

До 40% поевтинява разговорът по GSM

Цените на едро за мобилните и фиксираните оператори ще бъдат намалени на два пъти - от юли т.г. и от януари 2013-а

Мобилните услуги на дребно ще поевтинеят до 40 процента след намаляването на цените на едро. Това обяви вчера пред БНТ шефът на КРС Веселин Божков. От 1 юли цените на едро за мобилните оператори ще паднат наполовина, а от 1 януари 2013 година услугата става почти три пъти по-евтина. Божков уточни, че преди няколко дни България е получила нужната нотификация от Европейската комисия, въз основа на която КРС е взела решение, с което задължава операторите да намалят цените на едро на мобилните и фиксираните повиквания. Намалението на цените на едро ще стане поетапно.

Цените на едро на мобилните и на фиксираните телефонни услуги постепенно ще се понижават, като намаляването ще се осъществи на две стъпки през шест месеца. Така за мобилните мрежи от 13 стотинки от 1 юли цената ще спадне до 5,5 стотинки, което е повече от два пъти по-малко, а от 1 януари 2013 г. ще стане 4,6 стотинки и това е цената при силен трафик. С това минаваме под средноевропейските цени, коментира шефът на КРС.

Цената на едро за фиксираните мрежи също ще бъде намалена на няколко стъпки. Първата стъпка е на 1 юли, когато цената ще се намали от 1,05 стотинки до 0,9 стотинки на минута. При второто намаление цената трябва да стигне 0,85 стотинки за минута. Намаляването на т.нар. цени за терминиране е продължителен процес както у нас, така и в цяла Европа, каза Божков. Вече 10 години държавите членки на ЕС са се ангажирали с това, допълни той.

Забелязва се тенденция на увеличаване на броя на жалбите срещу мобилните оператори, посочи Божков. През миналата година те са били 5000, с наложени глоби за общо 17 млн. лева, а за първите четири месеца на тази вече са 2000. Най-често потребителите се оплакват от спънки при желание за прехвърляне към друг оператор, неполучаване на фактури и др. Има и доста сигнали за надписани сметки, но те не са от нашата компетентност, посочи Веселин Божков.

Токът поскъпва от 1 юли заради зелената енергия

Поскъпването на тока от 1 юли с около 10% е предизвикано основно заради добавката за зелена енергия, преференциалните цени на изкупуване на енергията от когенерации, както и заради невъзвратимите разходи, които се отчисляват на централата ТЕЦ "Марица изток 1".

Това коментира вчера председателят на ДКЕВР Ангел Семерджиев, след като на открито заседание с представители на електроенергийните предприятия бяха обсъдени новите цени на енергията от 1 юли 2012 г.

Токът за бита поскъпва средно с около 10 на сто, като 6% от това увеличение се дължи на добавката за енергията, произведена от ВЕИ, каза Семерджиев. Той заяви, че тежестта на енергията от ВЕИ в цената на тока ще се увеличава, защото в последните два-три месеца има бум в изграждането на соларни паркове. Въведени са в експлоатация 240 мегавата соларни паркове.

Семерджиев обаче заяви, че очаква енергията от ВЕИ да започне да пада. Регулаторът има намерение да намали съществено цените, по които енергията се изкупува - с 35-40%. При фотоволтаиците имахме една цена от почти 800 лв. само преди година и половина-две. В момента цената е 485 лв., а се очаква да падне за големите паркове под 300 лв. Намаляванията на цените на електроенергията, произведена от ВЕИ, ще бъде фактор за стабилност на средната цена на електроенергията, заяви шефът на регулатора.

Той съобщи още, че има вероятност парното да поевтинее повече от прогнозираното. Семерджиев уточни, че настоящата прогноза на регулатора за по-ниски цени на парното от 1 юли е направена при сега действащата цена на природния газ. Повишение ще има единствено за софиянци и русенци, като увеличението на столичната топлофикация е с 0,5%, а за тази в Русе - с 11,6%. Във всички останали градове се предвижда поевтиняване, като за Пловдив то е най-голямо - с 29,6%.

Заплатите у нас - най-ниски за ЕС

Средна брутна работна заплата в България е била най-ниска от всички страни в Европейския съюз (ЕС) през 2010 година, сочат данните на "Евростат". Тя е възлизала на 4396 евро на година или по 366,3 евро средно на месец. За сравнение брутната средна работна заплата в Дания (на първо място) е била 59 840 евро, в Люксембург - 49 316 евро, и в Холандия - 45 215 евро.

Предпоследна, донякъде очаквано, е Румъния, която въпреки ниското си равнище пак ни изпреварва значително с 5891 евро на година.

Данните обхващат заплащането на работниците, наети на пълен работен ден, в предприятия с 10 или повече служители.

В страната ни (както и във всички държави освен Малта) се наблюдава увеличение на заплатите в сравнение с равнището им от 2006 година, но все пак запазваме статуквото си на най-нископлатената работна ръка в ЕС.

"Евростат" също посочва, че към януари 2012 г. общо 20 от 27 държави - членки на ЕС, както и Хърватия и Турция, които са извън съюза, са разполагали със закон, който постановява минимална работна заплата посредством фиксирано споразумение. Румъния ни изпреварва и тук, като равнището на минималната работна заплата там е 162 евро срещу 138 евро у нас. За сравнение минималната заплата в Люксембург е 1801 евро на месец.

Почасовото заплащане е поредният фактор, по който сме най-големите губещи. Срещу средно заплащане от 3,10 евро на час у нас, в Белгия то е 39,99 евро на час. Румъния ни води и по този показател - почасовите работници в северната ни съседка получават около 4,20 евро на час.

България търпи загуби от намаления износ на електроенергия

За първите четири месеца на годината "Електроенергиен системен оператор" ЕАД търпи загуби от 27 млн. лв. заради намаления износ и спада в потреблението, довели до понижение на приходите от таксите за капацитет, събирани от компанията. Това съобщи изпълнителният директор на ЕСО Иван Йотов.

Той посочи, че една от причините за намалените приходи е, че от началото на годината със заповед на министъра на икономиката два пъти беше спиран износът през зимните месеци. Другата основна причина е близо 50-процентното намаление на количеството изнасяна електроенергия за Гърция, предизвикано от лошото финансово-икономическо положение на страната.

В момента износът ни е около 1000 мегавата. Йотов прогнозира, че той ще продължи да намалява заради въвеждането на по-всиока такса за износ от 1 юли - от 11,70 евро на мегаватчас на 15,70 евро на мегаватчас. Само в нашата страна и в Румъния има подобна такса, като в Румъния е двойно по-ниска, по този начин ние сами се отказваме от нашите пазари на електроенергия, коментира Владимир Дичев, председател на Асоциацията на търговците на електроенергия в България.

217 млн. дефицит в края на април

За първите 4 месеца на годината дупката в хазната на България е в размер на 217,1 млн. лева, съобщиха от Министерство на финансите. Приходите в бюджета към края на април са в размер на 8,537 млрд. лева, или 29,7% от разчетените постъпления за 2012 г. В сравнение с приходите за същия период на миналата година е постигнат ръст от 7,4% (587,4 млн. лева). Увеличението на приходите в хазната се дължи в най-голяма степен на ръста на приходите от ДДС и акцизи.

Данъчните приходи за периода януари-април са в размер на 6,99 млрд. лева, което е 32,4% от годишните разчети. Социалните и здравноосигурителните вноски към края на април са в размер на почти 1,753 млрд. лева, което представлява 31,5 % от разчетените за годината. Неданъчните приходи и помощите са в размер на 1,547 млрд. лева, или 21,6% от разчетените.

Разходите в периода януари-април са били в размер на 8,754 млрд. лв., или 29,3% от разчетите.

Фискалният резерв към 30.04.2012 г. е в размер на 4,9 млрд. лева.

Депозитите на населението минаха 33,1 млрд. лв.

Населението е спестило нови 292 млн. лв. през април 2012 г., или със 101% повече от същия месец на миналата година, когато е заделило в банките 145 млн. лв., показват изчисления на Investor.bg на база данни на БНБ.

Резултатът е рекордни спестявания на населението в банките в размер на 33,1 млрд. лв. в края на април 2012 г. при ръст на годишна база с 14,7%, или с 4,24 млрд. лв. От тези 14,7%, 5,1% са лихвите.

За януари-април 2012 г. спестяванията на населението се увеличават с 1,2 млрд. лв., което е ръст с 46% спрямо вложенията преди година. В същото време населението не тегли нови кредити и те са около 18,7 млрд. лв. към 30 април 2012 г. Резултатът е, че нетното богатство на населението се увеличава от 10,2 млрд. лв. преди година на 14,4 млрд. лв. към 31 април 2012 г., или повишение с 42%.

"БУЛГАРТАБАК" ДАРЯВА СЕДЕМ ОБЩИНИ

"Булгартабак" ще стартира дарителска кампания в седем големи общини в страната, съобщиха от дружеството. Цигарената компания ще дари на общините 1700 коша за отпадъци, комбинирани с пепелник. Кошовете с пепелник ще бъдат поставени в активните градски зони, където има голямо движение на хора. Местата за поставянето им ще бъдат избрани заедно с общините, на които предстои да бъде направено дарението. Локациите ще бъдат изцяло съобразени с влезлите в сила от вчера промени в Закона за здравето.

МИДИТЕ - ВСЕ ПО-ТЪРСЕНИ

Дана РУСЕВА

Мидената ферма край Каварна на българо-ирландското дружество "Блек сий шелс" ООД е един от най-големите производители на миди в Европа, като вече гони лидерството и в световен мащаб, заяви управителят й Найден Станев. В момента правим проучвания за изграждане на цех за обработка на миди с капацитет 10 000 тона годишно, информира той и каза, че в България за момента няма фабрика, която да поеме произвежданите от тях миди, които годишно са около 2000 тона. Следващата година вероятно половината ще бъде за износ, защото българският пазар не може да поеме повече от 1000 тона. Станев съобщи още, че към момента по документи мидените ферми в България са около 60, но реално работещите са не повече от 10. Останалите използват разрешителните и добиват миди от варненския канал. "Чрез тези миди, добивани от канала от мними фирми, ние губим доверието на крайния потребител, а от 4 години се стремим да покажем на потребителите, че мидите не са деликатес, а храна, и то много здравословна", каза още Станев. Той отбеляза, че всяка година отчитат 200% ръст на потреблението на миди в България. За миналата година миденатa ферма е отчела и над 150% нарастване на производството.

Свят

Най-малко петима косовски сърби и един войник на НАТО бяха ранени при престрелка, след като мироопазващи сили опитали да разрушат сръбско пътно ограждение, блокиращо трафика. Войските на НАТО КФОР използвали сълзотворен газ и леко оръжие, а някои от протестиращите отговорили със стрелба с пистолети. Стотици сърби влезли в сблъсък със силите на КФОР край град Звечан в населената предимно със сърби северна част на Косово, като хвърляли камъни по тях

Съвременните роби

20,9 млн. души в света са жертви на принудителен труд

Близо 20,9 милиона души, от които близо една четвърт под 18 години, са жертва на принудителен труд в света, заемайки постове, които са им наложени по принуда или чрез измама, съобщи Международната организация на труда в публикувано изследване.

“Това означава, че трима на всеки 1000 души в света днес са в положение на принудителен труд”, посочиха експертите на МОТ. Близо 5,5 милиона души (26%) са под 18-годишна възраст, а 11,4 милиона (55%) са жени, сочи докладът.

От общо 20,9-те милиона души, извършващи принудителен труд, 18,7 милиона, или 90% са наети в частния сектор. От тях 4,5 милиона души са жертва и на сексуална експлоатация. МОТ уточнява, че сред хората, работещи в частния сектор, 14,2 милиона души са заети в икономически дейности като земеделието, строителството, домашните грижи или промишленото производство.

От 20,9-те милиона души близо 10% са засегнати от форми на принудителен труд, наложен от държавата, например в затвора при условия, нарушаващи нормите на МОТ, или извършващи дейности, наложени от националната армия или от въоръжени бунтовнически сили.

Най-висок е процентът на жертвите на принудителен труд в района, обхващащ Централна, Югоизточна Европа и Общността на независимите държави (ОНД), както и в Африка със съответно 4,2 и 4 работници, извършващи принудителен труд, на 1000 души население.

Процентът е най-нисък в развитите икономики и в ЕС - от порядъка на 1,5 на 1000 души. “Сравнително високият процент в района на Централна и Югоизточна Европа и ОНД може да се обясни с факта, че населението му е много по-малобройно от това в Азия”, уточняват експертите на базираната в Женева организация. Те обаче изразяват съжаление, че информациите за трафик на работна ръка с цел икономическа и сексуална експлоатация и за принудителен труд, наложен от държавата, са многобройни в този регион.

В абсолютни цифри в района на Азия-Тихоокеания е регистриран най-голям брой в света на хора, извършващи принудителен труд, 11,7 милиона души (56%), следван от Африка с 3,7 милиона (18%), Латинска Америка с 1,8 милиона (9 процента). В развитите икономики и ЕС са отчетени 1,5 милиона души, извършващи принудителен труд, а в страните от Централна и Югоизточна Европа те са 1,6 милиона души (7 процента).

Според МОТ около 600 000 души (3%) са жертвите на принудителен труд в Близкия изток.

Ципрас настоява Гърция да изостави спасителния план

Лидерът на гръцката радикална левица СИРИЗА Алексис Ципрас заяви, че ще държи стратегически важните компании под държавен контрол и ще замрази съкращенията на надниците и пенсиите, искано от международните кредитори, ако спечели на 17 юни изборите, съобщи Ройтерс. Ципрас допълни, че ще въведе мерки за намаляване тежестта на дълга спрямо домакинствата и ще намали ДДС-то, особено на облаганите основни храни. Това е част от предизборната програма на партията.

По думите му Гърция трябва да изостави международната спасителна програма за финансово подпомагане, тъй като не е помогнала за изваждане на страната от икономическата криза.

Социологически проучвания показват, че партията на Ципрас е много близо до тази на Антонис Самарас “Нова демокрация”. Проучване от петък показа, че СИРИЗА води с 6 пункта пред консерваторите.

Германия не е зависима от руския газ

Руският президент Владимир Путин опроверга съществуващото мнение за зависимостта на Германия от руските енергийни доставки. Според него делът на руските енергоносители в структурата на германското потребление на енергоресурси не се е увеличила. “Ако говорим за някаква зависимост, то това е взаимозависимост. Това е естествен елемент, който повишава глобалната стабилност в енергетиката в общоевропейски мащаб”, заяви той на пресконференция след преговорите с германския канцлер Ангела Меркел. Путин добави, че износът на руски газ за Германия не се е увеличил в сравнение с предходните докризисни години.

Меркел също отхвърли твърденията за зависимост. Тя отбеляза, че “Русия е надежден доставчик, което сме наблюдавали в течение на много десетилетия”.

Ирландците казаха „да” на икономиите

Мнозинството ирландци са подкрепили ратификацията на новия фискален пакт на ЕС, съобщиха правителствени източници, преди да започне преброяването на гласовете от проведения на 31 май референдум. Може да се каже, че резултатът е “да” в съотношение 60 към 40%, посочи един от източниците, цитиран от Ройтерс, като се позова на данни от екзит пол.

Макар ратификацията на плана за по-строги бюджетни правила, подкрепян от Германия, да изисква одобрението само на 12 страни от еврозоната, евентуално ирландско “не” би подкопало една от основните европейски инициативи в момент, когато проблемите в Испания и Гърция нарастват, посочва Ройтерс.

Положителният вот може да обрече Ирландия на повече дълги, трудни години на икономии, но от друга страна, отрицателният вот може да доведе до фалит на държавата догодина. Пактът, който бе изготвен след поредица от разговори през март, е подписан от всички членки на ЕС с изключение на Великобритания и Чехия. Парламентите на Дания и Швеция, които не са членки на еврозоната, също го ратифицираха.

ХВАНАХА КИТАЕЦ, ШПИОНИРАЛ ЗА САЩ

Служител на китайската държавна сигурност е бил арестуван по подозрение в шпионаж в полза на САЩ. И двете страни са пазили в тайна случая няколко месеца, за да не се предизвика нова криза в двустранните отношения. Служителят, помощник на зам.-министър в министерството по сигурността, е обвинен, че от няколко години е предавал на САЩ информация за шпионската активност на Китай в чужбина.

кратки

Франция пак гони наши роми

Около 50 роми от България и Румъния, живеещи в бивак на островчето Рамие във френския град Тулуза, са в процес на експулсиране. В четвъртък полицията проведе операция по изселването на бивака, като няколко правозащитни асоциации са се опитали да възпрепятстват действията на властите. След изселването на бивака построените бараки са били разрушени с багер, за да се попречи на връщането на ромите.

Талибани атакуват база на НАТО

Самоубиец вряза камион с експлозиви в контролен пункт на натовска база, вследствие на което загинаха най-малко 7 афганистанци. Инцидентът се случи в източната част на страната, съобщи служител по сигурността. Според първоначалната информация са убити най-малко 7 афганистанци, 13 други са ранени. Отговорност за атаката в провинция Хост поеха местните талибани.

Испания банкрутира

Испания е в “ефективен банкрут”. Това е оценката на Чарлз Дибел, ръководител на отдела за пазарна стратегия на “Лойдс”. Според експерта Италия не е много далече от съдбата на Испания. През миналата седмица испанската банкова група “Банкия” обяви, че ще се нуждае от допълнително 19 млрд. евро за преструктуриране. Поисканите средства ще бъдат отпуснати от испанския фонд за банково спасяване. Междувременно инвеститорите се опасяват от условията в испанския банков сектор като цяло.

Трусовете в Италия не спират

Нови вторични трусове са регистрирани в италианския регион Емилия-Романя. Щетите от досегашните трусове се изчисляват на около 5 милиарда евро.

В почти всички държави на света се празнува Денят на детето. По традиция в Китай този празник се чества шумно и с организиране на много тържества за малчуганите

Свят

НАСА предрече сблъсък на галактиките

Земята ще преживее неизбежното сливане на Млечния път с Андромеда, доказаха учени

Сливането във Вселената на двете съседни галактики - Млечния път, където се намира Слънчевата система, и Мъглявината на Андромеда, е неизбежно, но при този катаклизъм Земята няма да бъде разрушена и човечеството няма да пострада. До такъв извод стигнали американски учени на основата на нова информация, получена с помощта на орбиталната обсерватория "Хабъл".

Както съобщи на пресконференция в НАСА сътрудникът на Научния институт на космическите телескопи в Балтимор Роланд ван дер Марел, снимки на Мъглявината на Андромеда, които е направил "Хабъл" по различно време, позволяват точно да се определи, че галактиката се сближава с Млечния път със скорост близо 400 хиляди км в час. Като се има предвид разстоянието между двете галактики, сливането им ще стане приблизително след 4 милиарда години и напълно ще завърши след 6 милиарда.

Нищо не може на практика да попречи на този процес, тъй като в това ъгълче на Вселената няма каквито и да било обекти, в т. ч. "концентрация на тъмно вещество", по-масивни от Млечния път и Мъглявината на Андромеда.

В резултат на сливането им ще се появи нова галактика, която ще има друга форма, най-вероятно на елипс, и по-малка "плътност на населване" с космически тела.

Слънцето, на което според ван дер Марел "горивото трябва да му стигне" за още най-малко 6 милиарда години, ще промени траекторията си и може би ще се намира по-далеч от галактическия център.

В същото време ще се увеличи разстоянието между звездите, друг ще стане видът на звездното небе.

Образуването на новата галактика ще се съпровожда и от други интересни явления, в т. ч. от сливане на черни дупки, намиращи се в Млечния път и Мъглявината на Андромеда. Не се предвижда силен ефект от това обаче, тъй като техните маси са по-малки в сравнение с масите на самите галактики.

Ван дер Марел също така подчерта, че не може напълно да се изключва вероятността от сблъсък на Слънцето или Земята с други космически обекти, но тя е "нищожно малка", пише Нюзру. Затова ако човечеството се запази след 4 млрд. години, то ще може спокойно да преживее и сливането на галактиките, каза ученият.

Гледката на звездното небе след 4 млрд. години ще бъде несравнимо зрелище

Той обаче предупреди, че според прогнозите "след няколко милиарда години температурата на Слънцето чувствително ще се повиши". "Може би дотогава човечеството ще се научи да използва слънчевата енергия за охлаждане на планетата ни", предположи Марел.

Учените признаха, че засега не могат да дадат отговор на един важен въпрос: как ще се нарича новата галактека? Ван дер Марел си спомни, че по-рано група астрономи, която също изследвала перспективите за сливане на Млечния път и Мъглявината на Андромеда, предложила следното наименование - Milkomeda. На български това може да се преведе като Млечна Андромеда.

Трета експертиза определи Брайвик като фашист

Експерти по крайнодесни политически движения заявиха пред съда в Осло, че голяма част от възгледите на подсъдимия Андерш Брайвик са фашистки, а не плод на умопомрачение. Трийсет и три годишният норвежец Брайвик направи самопризнания, че е убил 77 души в бомбен атентат и атака с огнестрелно оръжие на 22 юли миналата година. Той обаче не се призна за виновен. Ключовият въпрос в съдебния процес срещу Брайвик, който се очаква да продължи и през юни, е това дали той ще бъде обявен за отговорен за действията си.

Преди началото на делото два екипа от психиатри дадоха разнопосочни оценки за умственото му здраве. В отговор на експертната оценка Брайвик каза, че за разлика от фашистите той не е привърженик на еднопартийната държава и че никога не употребява думата "раса".

Дъжд от овце Валя в Австралия

Дъжд от овце се изсипа на оживена магистрала в Австралия, след като камион, превозващ 400 овце, катастрофирал на надлез, изсипвайки целия си товар върху автомобилите отдолу. Драматичният инцидент станал в близост до Мелбърн. Овцете паднали върху най-малко две коли, минаващи отдолу. Полицията съобщи, че една от колите се е завъртяла няколко пъти, но за щастие няма пострадали пътници.

Лукашенко се закле във вярност на Москва

Президентът на Беларус Александър Лукашенко прогнозира "доста добри години" в сътрудничеството между Минск и Москва, пише "Российская газета" по повод официалното посещение на президента Владимир Путин в съседната държава. Лукашенко припомни на руския лидер неговите "предизборни и следизборни изявления", че евразийското пространство ще бъде укрепано. Той благодари на Путин и на руското ръководство за всичко, сторено за Беларус, а руският лидер изтъкна големия стокообмен като доказателство за верността на курса към интеграция между Русия и Беларус, посочва вестникът.

Москва не спира впрочем да напомня за икономическата помощ, постоянно предоставяна от Русия на съседката й. Според Кремъл Минск икономисва например към 2 милиарда долара от намалената цена, плащана за руския газ през първото тримесечие, а Русия ще отпусне на Беларус още 10 милиарда долара за строежа на АЕЦ с руски реактори. На дневен ред е и създаването на общ автомобилен холдинг "РосБелавто" на базата на руския КАМАЗ и беларуския МАЗ, отбелязва изданието.

Москва и руският бизнес проявяват интерес и към евентуалната приватизация в Беларус. Проблемът доста често се обсъжда на най-високо равнище, тъй като руските фирми се сблъскват със завишени според тях изисквания на беларуското ръководство.

Сирия е пред голям конфликт

Върховният комисар на ООН за правата на човека Нави Пилай призова международната общност да подкрепи плана на международния пратеник Кофи Анан за Сирия и да започне разследване за неспазването му, за да предотврати избухването на "глобален конфликт" в страната, предаде АФП.

Пилай подчерта необходимостта ООН да подкрепи плана с цялото влияние, на което организацията е способна, и посочи, че разрастването на конфликта в Сирия би представлявало "сериозна опасност" за региона. Междувременно бившият американски президент Бил Клинтън заяви, че влошаването на ситуацията в Сирия е сходна с кризата в Босна през 90-те.

Прохоров ще се кандидатира за кмет

Руският милиардер Михаил Прохоров планира да се кандидатира за кмет на Москва през 2015 г., съобщиха приближени до него източници, цитирани от в. "Комерсант". Настоящият кмет Сергей Собянин, близък съдружник на президента Владимир Путин, предложи да се разреши на независими кандидати да се кандидатират на изборите.

Собянин беше назначен за кмет след оставката на дългогодишния кмет на руската столица Юрий Лужков през 2010 г. Опозиционните партии приеха предпазливо предложението на Собянин, като заявиха, че изискването независимите кандидати да имат подкрепата на поне 6 на сто от общинските съветници спрямо 10%, предложени от Московската Дума, може да се окаже препятствие за тях.

Обама прибра и Мери Уорлик

Американският посланик в Сърбия Мери Уорлик ще си тръгне предсрочно, съобщи белградският в. "Вечерне новости". Според източници на изданието новият представител на САЩ ще бъде Питър Мариано.

Вестникът припомня и за смените в американското посолство в България. Преди дни американският президент Барак Обама подписа указ за назначаването на Марси Рийс на мястото на освободения преди края на мандата му Джеймс Уорлик.

Русия планира над 1000 военни учения през лятото

Въоръжените сили на Русия ще проведат над 1000 военни учения по време на летния тренировъчен период от юни до ноември тази година, съобщи военното министерство, цитирано от РИА "Новости". Летните учения ще бъдат насочени към подобряване на оперативната съвместимост на всички подразделения от Въоръжените сили и ефективно използване и управление на автоматизирани системи, предназначени за бойното поле, се казва в съобщение на министерството.

Тренировките ще се провеждат средно по 2-3 пъти на седмица. Кулминацията ще бъде по време на многомащабните стратегическия учения "Кавказ-2012" в Южна Русия и Северен Кавказ. В ученията ще участват военни подразделения от Абхазия и Южна Осетия.

Русия ще предприеме 50 съвместни военни учения с чужди държави, включително Украйна, Беларус, Индия и Монголия. Традиционно руските ВМС ще вземат участие в международни морски учения.

Свят

Наркобароните попаднаха в списъка

Потокът от опиати към Русия ще спре след ликвидирането на афганистанския наркотрафик

РОССИЙСКАЯ ГАЗЕТА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

Данияр КАРИМОВ

Повече от шест милиона долара е отделила Русия за изграждането на нова сграда на киргизстанската наркополиция в Бишкек. За тържествената церемония по залагане на капсула във фундамента на сградата специално пристигна ръководителят на наркоконтрола Виктор Иванов. Той също така се срещна с ръководството на републиката и обсъди плановете за съвместна борба с афганистанския наркотрафик.

Иванов намери време да отговори на въпросите на "Российская газета":

- Колко силно е влиянието на наркотрафика на положението в Централна Азия?

- За съжаление международната общност често недооценява влиянието на наркотрафика и свързания с него сенчест бизнес върху положението не само в страните от Централна Азия, но и в целия свят. Много от експертите казват, че производството на опиати се е превърнало в очевиден геополитически и геоикономически фактор. Обемите на доходите на групировките, свързани с производството, трафика и реализирането само на хероин, достигат 65 милиарда долара.

Наркотрафикът днес е не само източник на престъпност, екстремизъм. Той оказва влияние върху икономиката. В това число и във връзка с увеличаването на наркозависими хора както в Русия, така и в Киргизстан. Тези хора излизат от икономическия живот на страните ни. Освен това се увеличават инвестициите в правоохранителните органи, съдебната система.

Пазарът на хероин в Русия днес се оценява на 6 милиарда долара годишно. На афганистанския хашиш - на 1,5 милиарда. Като цяло обемът на потока на наркотици в Русия се оценява на 17 милиарда долара. Една трета от него, може би, минава през Киргизстан.

- ОДКБ предлага да се направи черен списък на наркобароните. Доколко оправдано е това?

- Напълно оправдано. Според данни на нашите специални служби, а също така на колегите ни от Иран, Афганистан (ИРА) и Пакистан, близо 3000 земеделски стопани в ИРА са големи наркобарони. По земите им се отглежда опиумен мак и те са основните производители на хероин в региона. Освен това има хора, които участват в транзита на наркотици през редица държави.

Целесъобразно е да се създаде обща банка данни за такива хора и свързаните с тях лица. Това е важно, за да се пресече възможността за пране на мръсни пари през банковата система.

Известни са ни примери, когато една или друга банка се глобява или наказва заради операции с лица, свързани с наркопроизводители. В това отношение е показателно делото срещу едно от финансово-кредитните учреждения в САЩ, през чиято мрежа са минавали парите на мексиканските наркокартели. Мръсните пари ги превръщали в пътни чекове. През тази банка били изпрани близо 378 милиарда долара.

В тази връзка, предполагам, неслучайно някои финансови магнати настояват за легализиране на леките наркотици. Вероятно, защото дейността на някои банки е свързана с пари от наркобизнеса. За съжаление съвременната финансова система лесно абсорбира т. нар. мръсни пари. Затова ни се иска този проблем да бъде обсъден на срещата на върха на Г-20.

- Защо, според вас, потокът от наркотици от Афганистан рязко нарасна след началото на военната операция на НАТО?

- Въпросите на наркопроизводството и военното напрежение са тясно свързани помежду си. Бойните действия създават висок риск за нормалното селско стопанство. А макът не изисква от селяните големи усилия, а пък купувачите са готови веднага да платят за него.

- През последните години се говори за създаването на учебен център за антинаркотични служби в южната част на Киргизстан. Ще има ли такъв?

- Създаването на такъв център би било целесъобразно. Но ние и днес не стоим на едно място. Обучаваме сътрудниците на държавната служба за контрол на наркотиците (ГСКН) на Киргизстан, проведохме курсове за накрополицаи в държавите в Централна Азия, а също така и Пакистан, и Афганистан.

Като цяло ефективността на ГСКН напоследък нарасна съществено. До голяма степен, предполагам, и защото Русия участва активно в подкрепа на тази служба. Заедно сме ликвидирали 14 канала за доставки на наркотици в Руската федерация, увеличи се и обемът на конфискуваните наркотици непосредствено в Киргизстан.

ПОЛИТИКА И ПРЕЗИДЕНТСКА ТРАДИЦИЯ:

БУШ СЕ ВРЪЩА В БЕЛИЯ ДОМ

AP Associated Press

Бен ФЕЛЪР

Американският президент Барак Обама ще приветства своя предшественик Джордж У. Буш и гордо ще ръководи церемонията, която ще увековечи образа и наследството на бившия президент в Белия дом. Обама и първата дама Мишел Обама ще се присъединят към Буш и неговата съпруга Лора при представянето на официалните им портрети.

Настоящият президент поддържа жива една президентска традиция, за която са типични жизнерадостта и благосклонността, но не и без известно усещане за неловкост. Не е минал и ден без Обама и неговите помощници да говорят за хаоса, който са наследили - от Буш. Само преди седмица Обама, докато агитираше донори за кампанията си, превърна Буш в обект на насмешка. Обама описа републиканския си съперник Мит Ромни като поддръжник на лоши икономически идеи, като тази да се помага на богатите за сметка на средната класа, и добави през смях: "Това вече бе изпробвано, помните ли? Предишният човек направи това".

Сега предишният човек се завръща. Ще дойдат и баща му, бившият президент Джордж Х. У. Буш и бившата първа дама Барбара Буш. Семейство Обама ще водят церемонията в пищно украсената Източна стая, в която Джордж и Лора Буш ще бъдат почетени за заслугите им пред подбрана публика - приятели на семейство Буш и бивши служители. Това ще бъде рядък момент в светлините на прожекторите за Буш, който не е имал публични изяви над две години.

Обама и Буш имат сърдечни отношения, основани на взаимно уважение, но не са близки. И двамата са дългогодишни политици, които са способни да разграничат политическата тактика от онази всеобща близост, която според тях свързва хората, служили в Овалния офис, смятат близки до тях хора. Само 44-ма мъже в историята, петима от които са живи, са заемали тази позиция.

"Президентът Буш отдавна се занимава с политика. Той отдавна наблюдава как президентите се отнасят един към друг", каза Тони Фрато, един от бившите говорители на Белия дом. "Той разбира как трябва да се разграничава необходимостта от политическа риторика от самата работа".

Буш демонстрира това през цялата 2008 г., когато Обама отправи критики към поведената от него война и икономическата му политика на път за Белия дом. На моменти бе трудно човек да си припомни, че Обама се съревноваваше не с Буш, който привършваше последната си година от бурните си два мандата, а със сенатора от Аризона Джон Маккейн. Когато надпреварата приключи, Буш приветства любезно Обама в Белия дом и поиска неговият екип да гарантира плавен преход. Историята вече бе отбелязала такъв момент, оставяйки настрани недоволството. Когато Бил Клинтън дойде за представянето на своя портрет, Буш го похвали за "оптимистичния дух, който американците харесват в един президент". Нищо че Буш се кандидатира за президент, за да възстанови честта и достойнството след сексскандала с Клинтън. И когато Клинтън приветства Буш-старши, когото бе победил, той каза на него и на съпругата му: "Добре дошли у дома. Радваме се, че сте тук".

"Бих се изненадал, ако има голямо напрежение този път", каза Кал Джилсън, професор по политология в Южния методистки университет, който отдавна следи кариерата на Буш. Обама осигури подкрепата на Буш за хуманитарните помощи за Хаити след земетресението, а двамата застанаха един до друг миналата година в Ню Йорк при отбелязване на 10-годишнината от атаките от 11 септември срещу Америка. Те разговаряха също поне три пъти във важни моменти през последните три години, в това число убийството на Осама бен Ладен. Въпреки това по средата на напрегнатата година на избори, агресивното поведение на Обама към политиката на Буш създава преобладаващата атмосфера.

"Президентът търси някого, върху когото да хвърли вината", каза Ромни в Колорадо тази седмица. "Разбира се, той започна с обвинения срещу Джордж Буш и това даваше резултат известно време, но нали знаете, след три години и половина то се поизтърка".

Белият дом изтъква, че Обама понякога хвали Буш, както направи през март по повод готовността на Буш да се заеме с въпроса за имиграцията. Посещението е изтъкано от политически нишки. Братът на Буш - Джеб, е потенциален кандидат за вицепрезидент на Ромни. Бащата на Буш изгради близки отношения с Обама. Да не изключваме и самия Буш, който подкрепи Ромни, но е все още възприеман от мнозина в партията си като политически отровен.

Повече от всеки президент в близката история, Буш не просто умишлено отстъпи встрани от публичното пространство, а направо изчезна от него.

"Джордж Буш бе забележително и дори странно мълчалив, дори и да уважим желанието му да не застава на пътя на Барак Обама", каза Джилсън. "Мисля, че това отчасти се дължи на желанието му да си даде време, за да се възстанови от изключително трудния завършек на президентството си".

Пламенните политически въпроси от това време избледняха. Войната в Ирак приключи. Финансовият сектор се стабилизира след разрушителен срив в края на 2008 година. Нацията обаче все още усеща цената на огромната рецесия, която сега е проблем на Обама.

Буш последно бе в Белия дом през януари 2010 г., за да се присъедини към Обама и Бил Клинтън в подкрепа на хуманитарните помощи за Хаити. Помощници на Обама и Буш омаловажават днешната среща в политически аспект. Говорителят на Буш Фреди Форд каза, че бившият президент и първата дама са благодарни на Обама и очакват отново да видят хора от своето минало, в това число служители от Белия дом. "Мисля, че малцина тук надхвърлят политическите си различия и разногласията си по отношение на водената политика", каза говорителят на Белия дом Джей Карни. Той направи този коментар на същия брифинг, на който напомни на всички, че Обама е наследил огромен бюджетен дефицит (от Буш).

На фокус

Справедливостта трябва да бъде възстановена

Финансовата консолидация отдавна е в действие в ЕС. Много е постигнато, но предстои и още много работа. Дългосрочната икономическа стабилност зависи от усилията ни да приложим двустранен подход за съчетаване на бюджетната дисциплина с мерки за насърчаване на растежа. Работата по съкращаване на бюджетните дефицити трябва да се допълни от бъдещи инициативи за задвижване на икономиката на по-високи обороти. От данъчна гледна точка това налага ново мислене. Трябва тежестта да бъде насочена към данъци, които не само водят до събиране на приходи, но служат за по-широка цел: данъци, които поддържат устойчива икономика и стимулират стопанско поведение, благоприятстващо растежа. Затова, когато се търсят източници на растеж, трябва да се обсъди данъкът върху финансовите трансакции (ДФТ).

Първо, данъкът върху финансовите трансакции предлага съществени нови приходи от отрасъл, който определено може да си го позволи. Предложението на комисията би довело до приходи от 57 млрд. евро годишно, ако облигациите и акциите бъдат обложени с данък от само 0,1%, а дивидентите - с 0,01%. Без да се отразява на обикновените граждани, които като цяло са предпазени от ДФТ, държавите членки биха получили допълнителни приходи, за да разширят фискалното си пространство и да ги насочат към целеви инвестиции. И обратно, ДФТ би могъл да допринесе за данъчните реформи, стимулиращи растежа, които националните правителства трябва да предприемат сега. Ако ДФТ бъде използван за намаляване на други данъци, които влияят отрицателно най-вече върху пазара на труда, той може да помогне за повишаване на заетостта и съвкупното търсене - две ключови изисквания за постигане на растеж.

Второ, не трябва да се подценяват положителните ефекти, които един по-отговорен финансов сектор може да окаже върху растежа. Видяхме щетите, до които хазартното банкиране може да доведе - трябва да гарантираме, че това няма никога да се повтори. Затова финансовите институции трябва да пренасочат дейностите си и да дадат своя дял при възстановяването на здравето на икономиката. Това означава да се отделя повече внимание на финансирането на малките и големите предприятия и на подкрепата за устойчиви инвестиции. ДФТ определено ще служи като стимул в това отношение. Тъй като е пазарен инструмент, които насърчава стабилна финансова дейност пред високо рискови спекулации, този данък следва да спомогне за улесняване на кредитирането, да възстанови доверието в дългосрочни инвестиции и да повиши заетостта.

И накрая възниква въпросът за доверието на потребителите, което е ключов фактор за растеж. Настроенията на потребителите зависят наред с друго от доверието в политиката за обществения ред и в общото чувство, че се "прави необходимото". По този начин справедливото данъчно облагане е предпоставка за жизнена икономика. Към момента трудно може да се твърди, че данъчното бреме е справедливо разпределено. Финансовият сектор плаща около 20 млрд. евро по-малко данъци, докато все още раздава щедри бонуси на служителите си. В същото време обикновените данъкоплатци все още плащат за спасяването на този сектор. Нищо чудно, че обществените нагласи са толкова отрицателни. Затова справедливостта трябва да бъде възстановена. ДФТ ще отстрани неравновесията, като гарантира, че финансовият сектор плаща своя дял. По този начин той може да повиши доверието на потребителите и да помогне да се възстанови доброто взаимоотношение между финансовите институции и обикновения гражданин.

В следващите седмици и месеци държавите членки ще търсят нови начини за стимулиране на растежа, които могат да се съчетаят с бюджетната консолидация. Бих ги призовал да не пропуснат да разгледат ДФТ, нито да подценяват положителните резултати, до които може да доведе. Комисията предложи добре структуриран и справедлив данък върху финансовия сектор, ползите от който не се ограничават до повишаването на приходите. Мнозинството от европейските граждани, както и Европейският парламент изразиха вече твърдата си подкрепа за него. Сега е ред на министрите на финансите да сторят същото.

Назаем от "Медиапул"

Алгирдас ШЕМЕТА*

Данък върху финансовите трансакции може да се окаже ключов фактор за растеж

Надеждите за данък върху трансакциите не са мъртви

**Алгирдас Шемета е еврокомисар по въпросите на данъчното облагане, митническия съюз и борбата с измамите*

Ода за три заключени „химически" кабинки

„Негодуването създава стихове."

Ювенал

Тихомир ЙОРДАНОВ
варненски списовател

Непохвално слово за Варна в жанр изобличение

Античният поет е имал предвид своя жанр - сатирата. А това, което аз ще изрека сега, е просто изобличение.

Никога номадите, скитащите племена не са създавали изкуство и култура. Те нямат такава самоличност. Никога гастрольори и гастарбайтери не са ставали създатели на изкуство. Тяхното умение е печалбарството, те само забавляват, правят зрелища. За жалост Варна губи първенството си на творец - град на първия в света Международен балетен конкурс, на първия Национален музикален фестивал "Варненско лято", на първия Международен куклен фестивал на българската (подчертавам: българската) куклена пиеса, на единствения Национален конкурс за художествени произведения на морска тема, на Националния литературен конкурс "Андрей Германов" за литературни творби на селска тема, на Международното биенале на графиката, на Националната изложба на скулптура на открито, на Националния фестивал на самодейното изкуство, на Фестивала на джазовата музика и други подобни изяви, припомнете си ги, аз само ви помагам за това.

Непременно трябва да напомня и за строителството тук на материална култура: музеи, галерии, на първия в страната и най-голям летен театър, други театрални зали, читалища, библиотеки, най-големия в страната Дом на художествената самодейност, Двореца на спорта и културата, на фестивалите, разкриването и реставрацията на античните паметници - римските терми, антични и прабългарски некрополи с техните златни съкровища... Само за самостоятелна концертна зала не стигна време. Напротив, сега всичкото ни интерпретаторско изкуство - опера и балет, симфонизъм и театър - са натикани в едно измислено, несъвместимо за тях някакво си продуцентско (?) ООД формирование. Пловдив, Бургас, Стара Загора допуснаха това. А създаденото във Варна се руши и изяжда: приватизирано, експлоатирано, занемарено и най-важното - опошлено.

Варна не успя да се превърне и в забелязвано гнездо на литературата. Научавам за спряната подкрепа на литературния вестник "КИЛ" и на литературното списание "Простори". Защо? Нека и тях да ги има, нека да са различни. Различията са богатство. Тука няма вече и Клуб на дейците на културата и изкуството, където те да се срещат, да разговарят, да спорят и даже да се напиват... Впрочем какво стана с варненските композитори, къде са погребани те?

Нито едно варненско издание от т.нар. свободен печат не отваря страниците си за литература и изкуство, нито пък лаещите медии. В тях липсва дори и хрониката им за култура, ако не е платена реклама. Вместо това целият град е облепен с обявите на "кредитори" и лихвари, чиято дейност остава незабелязана от никои "органи" от общински, полицейски, данъчен тип. А още по-малко от службите, осигуряващи чистотата в града. Комарджийският "бизнес" расте главоломно - неизчислим е броят на казината, още толкова са и нерегламентираните хотелски и други "публични" услуги, разлепващи телефонните си номера по стълбове и автобусни спирки. Циганският "бизнес" с бракониерски стоки е натрапчив, но той е незабелязван нито от полицейски, нито от други някакви "охранителни сили", чийто брой може би представлява едната половина от населението. Всеки подлез на града е заварден от организираните просешки и джебчийски кланове. Небето над града е замрежено от протегнатите жици на всевъзможни кабеларки и други интернет доставчици и пр. Кметските заповеди за това безочливо се пренебрегват, както се пренебрегват и забраняващите заповеди за събарянето на архитектурни паметници на културата, а още повече за възстановяването им (т.нар. картофена къща).

Не ви трябва да ходите в чужбина, за да сричате латиницата. Тя е завладяла града с неграмотно или претенциозно изписаните фирми и табели. Вече трийсет години в центъра на Варна стои изровената "дупка", която чака своя предприемач да издигне нов "мол".

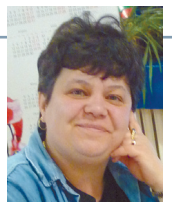
Природната прелест на града - Морската градина - е парцелизирана, реституирана и приватизирана, застроена и оградена с високи стобори и огради, криещи неизвестно чии богатства, за каквито парламентът уж създава специализирани неработещи комисии.

Всичко се отдава на "концесии" - и плажове, и брегове, и зелени пространства. Отделеният в Морската градина "детски" кът е обхванат от огромни панаирджийски съоръжения, шумно огласяни от недетска музика и предоставящи възможност за недетски напитки. В Морската градина са установени местата за содомо-гоморски услуги, предоставяни от здравеняци на туземци и чуждестранни охотници. Морската градина е свободна площ за физиологическо облекчаване - въпреки наличието на 10 солидно построени от тоталитаризма отходни места. Но те са затворени и засипани с човешки изверження. Вместо тях са поставени три заключени "химически" кабинки, обслужващи "грижовниците" за цветарските декорации. Охраната на градината, макар да има Общинска полиция и подобни местни фирми, е предоставена на външни кандидати, които си устройват в нея национални автомобилни първенства за охрана, дори и за стрелбищни упражнения. А в това време се крадат бронзовите бюстове на възрожденци и скулптурни пластики. Бездомни скитници с дюшеци и юргани се настаняват по запазени от потрошаване скамейки. Нощните разходки в градината са опасни за мирните граждани.

Такава е моята "фотосесия" на Варна, кандидат за "европейска столица на културата". Как ще я направите такава, господа стопани на града от всякакъв цвят? Работата е "олайнявена"! - както се е изразил Апостола Левски по друг повод.

Общество

ИНА МИХАЙЛОВА

Незнанието като властова технология

Типично нашенски абсурд тресе правителството. Слава Бойку, че не сме САЩ, защото с подобно незнание или позорно бръщолевене, каквото демонстрират министрите ни, отдавна да сме сринали световните борси, да превъртаме курса на еврото по три пъти на ден или да сме затрили половината човечество.

Примирихме се със словоблудството на управляващите - вчера намаляваме ДДС, днес го увеличаваме, утре пак го намаляваме. Свикнахме и с диаметрално противоположните позиции на двама министри в един и същи ден или на един министър в два различни дни. От последната стенограма на правителственото заседание става ясно, че процедурата за вземане на управленски решения у нас е опростена до примитивизъм, а привидността изцяло е изместила същността.

Управляващите явно не си дават сметка къде се намират. И че периметърът на тяхното говорене и вземане на решения отдавна не е Банкя или беседката на Министерския съвет, където казаните неща са за вътрешна употреба.

Някак преживяхме, че Борисов е по-гол от голия цар, когато дойде на власт. Не знаел финансовото състояние на държавата. Не знаел за заплатите. Не знаел за здравеопазването. Не знаел за договорите с големи фирми. Не знаел как да осигурява приходи в криза. Не знаел за образованието... Сънувал, че карал колело, а на сутринта се качил на него.

Времето обаче минаваше, а незнанието се задълбочаваше. Газова криза тресе страната, с мегапроекти се занимаваме, а премиерът не знаел как се формира цената на синьото гориво... Не знаел и за бонусите, които си раздавали подчинените му...

Синдромът на незнанието се оказа заразителен. В правосъдното министерство дори не изчели присъдите на Братя Галеви, а министър Ковачева без угризение споделя на колегите си и премиера, че във ведомството й така и не разбрали, че съдът е върнал гаранцията на двамата. На последното заседание министрите си глътнаха езиците и за енергийната ефективност. Докато премиерът укорно ги наставлява да карат хората да вземат пари, ни един не дръзва да рече, че милионите засега само на хартия ги има. Не знаят ли, не смеят ли?

България е държава, в която думите са без значение за политическото говорене. Как иначе да си обясним късата премиерска памет с "най-голямата за всички времена" инвестиция у нас. Тази седмица тя е на руската компания "Лукойл" - 1,5 млрд. долара. Преди по-малко от година лично Борисов откри ТЕЦ "AES Гълъбово", като американската инвестиция в централата възлизаше на 1,3 млрд. евро...

Какво да искаме от правителство, за което незнанието е властова технология. Абсурдна, но властова. А благодарение на благоверните медии за незнанието на Борисов и министрите му критични нотки липсват. Всяка некомпетентност придобива благовидна детска наивност. Защото Той е чист, наивен и неизкушен, а незнанието е високо морално качество. За което няма давност. За разлика от "онези неща" от криминалното минало на Бойко Борисов.

Империалисти, обединявайте се!

ВЕЛИАНА ХРИСТОВА

Земеделският министър Мирослав Найденов обяви вчера за империалисти всички пушещи чиновници във ведомството си. Ще ги преследва до дупка. Да се готвят онези, които ядат семки - и тях ще забрани! Признавам си, че попадам като пръв империалист в класацията на министъра. Отгоре на всичко ям и семки. Като така съм най-големият престъпник в държавата. Ама поне да си взема една последна дума, след като тотално ме забраниха. Цялото българско население псува вчера властта и депутатите в прав текст. Защото, докато половината народ слизаше да пуши забранен дим на открито пред учреждения и офиси, отиде половината работно време, което пък стъжни живота на останалата половина. Щастливи министри имаше, щастливи българи - не. Чистачи на фасове по тротоарите - също.

Съвсем правилно е пристрастените тютюнджии да не пречат на останалите хора, да пазят децата, да има салони за тях в заведенията, да има изолирани "пушкоми" във ведомства и фирми. Цивилизовано е и е европейско. Но хич не е европейско да те обявят за престъпник заради цигарата, да те опримчат с повече от крайни мерки и глоби. Пушачите ли са проблемът на тази държава? На фона на закоравелите крадци на държавни милиони! Хайде тия умници, дето приеха закона "Йесмен!", да ми обяснят по каква логика ми забраняват да потребявам публично онова, което се произвежда и продава от държавата, а ми позволяват да пуша лека дрога, която е забранена за производство! Тютюнът бил вреден. Ала за страшно много хора са вредни пържолите, за други - захарта, за всички - алкохолът. Да не говорим, че половината българи не бива да ядат любимия си боб, защото не радва стомасите им. Е, хайде, забранете всичко това. За да покажете, че се грижите за здравословния ни начин на живот. Ами ловът и риболовът?! Веднага забрана - убийство и мъчение на животно противоречи на Закона за ветеринарната дейност!

А като е толкова голяма грижата за опазване на децата и майките по детските площадки, защо в цяла София и в големите градове същите детски площадки ги реституирахте като "земеделски земи" и сетне ги превърнахте в бензиностанции, сгради и бетон? Там и да пушиш, и да не пушиш, все тая. Деца отдавна няма.

Каквото и да си приказваме - като не можаха да решат ни един социален проблем на хората, като им отнеха повечето трудови придобивки, като ги пратиха в бюрата по труда, управляващите от ГЕРБ решиха да ги развличат с акция срещу пушачите. Да има какво да обсъждат по ъгли и кьошета и да забравят сериозните проблеми.

Впрочем, когато във Финландия преди години забраниха водката и въведоха сух режим, там се пиеше най-много алкохол...

Дамата 2

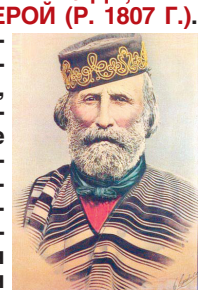
ДЕН НА ХРИСТО БОТЕВ И НА ЗАГИНАЛИТЕ ЗА СВОБОДАТА И НЕЗАВИСИМОСТТА НА БЪЛГАРИЯ. На този ден през 1876 г. в подножието на връх Вола в Стара планина е простре-

лян смъртоносно големият български поет и революционер. Отбелязва се за пръв път през 1884 г. Официално се чества от 1901 г., когато на тържествата на връх Вола присъстват живи Ботеви четници. Съвременната формулировка е обявена с решение на МС от 1993 г. На тази дата в 12 ч. на обяд сирените в цялата страна оповестяват отдаването на почит към паметта на загиналите за свободата и независимостта на България. За пръв път това става на 2 юни 1948 г. Организира се и всенародно поклонение на връх Околчица (на снимката) във Врачанския балкан - лобното място на Христо Ботев.

ПРАЗНИК НА ШАБЛА. На тази дата преди 112 г. селяните от Дуранкулак се вдигат на бунт срещу въведения данък десятък от правителството на Тодор Иванчов от Либералната партия (радослависти). В бунтовете участват около 1800 души от Дуранкулак, Шабла и околните села. Жертвите са многобройни. За разлика от повечето бунтове на населението в най-новата история на България, Дуранкулашкият бунт е успешен. Правителството се отказва от данък десятък.

1882 - УМИРА ДЖУЗЕПЕ ГАРИБАЛДИ, ИТАЛИАНСКИ НАЦИОНАЛЕН ГЕРОЙ (Р. 1807 Г.). Революционер, един от ръководителите на националноосвободителното движение на Италия, пълководец и генерал. По негово предложение през 1849 г. е провъзгласена Римската република. През май 1860 г., по време на италианската война за независимост, стъпва на брега-

вете на Сицилия начело на армия от 1100 човека. Резенът червен портокал и червеният цвят на кампарито напомнят за отличителния елемент на униформата на гарибалдийците - червени ризи.

1896 - ИТАЛИАНЕЦЪТ ГУЛИЕЛМО МАРКОНИ ПАТЕНТОВА РАДИОТО. Физик и изобретател с голям принос в областта на радиотехниката, основател на Радио Ватикана, през 1909 г. Маркони е лауреат на Нобелова награда за физика. През 1901 г. построява радиостанция в Уелфлиит, Масачузетс, откъдето през 1903 г. е предадено известното радиосъобщение между президента на САЩ и краля на Англия. Умира в Рим на 20 юли 1937 г. В негова чест всички радиостанции в света преустановяват предаванията си за 2 минути.

1978 - УМИРА САНТЯГО БЕРНАБЕУ ЙЕСТЕ, ИСПАНСКИ ФУТБОЛИСТ (Р. 1895 Г.). Вкарва над 1200 гола за своя Реал Мадрид, дълги години е капитан на тима, после става генерален секретар на клуба, а от 15 септември 1943 г. до смъртта си е пожизнен кралски президент на отбора. Превръща Реал Мадрид в световна футболна величина и институция. В негова чест още приживе стадионът на клуба е прекръстен на "Сантяго Бернабеу" (на снимката).

2004 - УМИРА НИКОЛАЙ ГЯУРОВ, ОПЕРЕН ПЕВЕЦ (Р. 1929 Г.). Определян като бас № 1 на планетата, носител на десетки престижни награди. Изпълнява роли в московския Болшой театър, виенската Щатсопера, парижката Гранд опера, миланската Ла Скала, лондонската Ковънт Гардън и нюйоркската Метрополитън опера, както и в много други престижни театри. Забележителни са ролите му на Мефистофел във "Фауст" на Шарл Гуно, на Филип II в "Дон Карлос" на Джузепе Верди, на Дон Жуан в едноименната опера от Моцарт и Борис Годунов в операта на Модест Мусоргски. Последните 23 години от живота му са свързани с италианската оперна певица сопран Мирела Френи, която продължава започнатото от двамата дело - обучение на млади певци от цял свят.

Памет

МИЛИН КАМЪК легендарен и свещен връх

Преди 136 години на това място се разразява първият кървав бой на Ботевата чета с турските поробители

Илия БОРИСОВ

Всенародно поклонение на връх Околчица

По стъпките на Ботевата чета...

Милин камък е сред паметните и свети места, свързани с безсмъртната история на българския народ в борбата му за свобода срещу турските поробители. Самотен планински рид, преди земните простори да се разпростират сред дунавската шир и прибрежията на река Дунав. Извисява се някъде на около 360 метра височина, сред осеяните каменисти поляни и разпръснати горски храсти. Уникално е това уединено и тихо място. То оживява всяка година в края на май. Тогава на свещения и легендарен връх се събират хиляди хора не само от близките села Баница, Чирен и Мраморен, но и поклонници от цялата страна - участници в традиционния туристически поход от Козлодуй до Околчица. На този връх е станал първият кървав бой на Ботевата чета, преди двестате пламенни бойци да бъдат разгромени в героичната схватка с турската войска, черкезите и башибозуците на 2 юни (нов стил) 1876 г. във Врачанския Балкан.

Дошъл тук, човек размишлява за онова робско време и за превратностите на историята. И без да иска, си спомня и шепти стиховете на унгарския поет Шандор Петьофи, побратим на Ботев:

“Две неща ми трябват
на земята.
Те са любовта и свободата.
Жертвал бих живота
за любов,
любовта да дам за свободата
съм готов.”

В далечното време преди 136 години каменистото и пусто планинско бърдо усетило ве застанал поручик Никола Войновски - военен ръководител на четата. Този 27-годишен младеж знаел шест езика, но обърнал гръб на примамливата кариера на офицер в руската армия, за да поеме пълния с изненади и рискове живот на бунтовник и борец срещу насилието и мракобесието.

Казват, че когато поутихнало кървавото и тежко сражение, Ботев с уморените бойци обърнали взор в далечината към пътя за Враца, откъдето чакали щедро обещаната помощ. Уви! Били излъгани. Вместо подкрепа и помощ, от пълния с турска войска град дошли озверени войници, черкези и башибозуци. Боят продължил през целия ден. Палещото слънце се стелело над плешивия каменен връх, хората изгаряли от голяма жажда. Къде ти вода в тази тиха планинска пустиня. В късния следобед войводата поет изпаднал в отчаяние и безпомощност. Защо сме тръгнали да освобождаваме този народ, който не ни подкрепи нито в Козлодуй, нито в Борован, който спеше, когато през нощта преминахме през селото?

В жестокия бой загинали 15 четници, а други 15 били тежко ранени. В сражението паднал смъртоносно прострелян оня висок и сух момък, познат със своята сила и храброст - Никола Симов-Куруто, обаятелен човек, знаменосец на четата. Край с. Мраморен останал да лежи и онзи бунтовен борец поп Сава Картафилов, който захвърлил патрахила и кадилницата и при слизането на козлодуйския бряг благословил четниците: “Да бъдете живи и здрави, да държите здраво и смело оръжието и да биете насилниците. Бъдете верни на българското знаме и му отдайте верността си до последната капка кръв...”

Когато паднал вечерният мрак, обособени в две колони, изморените и помръкнали от загубите бойци заобиколили Мраморенското езеро и се отправили към местността Речка във Веслеца - близкото възвишение. Преди четниците да пресекат пътя Враца - Оряхово, укрилите се в засада черкези произвели залпово огън и убили родения във Враца Ботев съветник Давид Тодоров. Бил човек с представителна външност, природно умен, изключително любознателен, владеещ френски, немски, румънски, гръцки и турски език. На 42 години посветил живота и голямото богатство на баща си на народното дело. Името му не е забравено, врачани тачат героизма и паметта му.

В онова кърваво и робско размирно време никой не посмял дори и да помисли за погребението на загиналите на върха. Във Враца върлувал жестокият Альо паша, който режел главите на непокорните... Народът разказвал какви ли не изобретателни легенди за боя на Милин камък. Пеели се песни за героичните Ботеви четници и за загиналите борци.

Минали години и чак на 30 май 1920 г. тук е издигнат паметник от жителите на трите села Баница, Чирен и Мраморен. Обикновен и скромен като скулптурно творение, но с изписани имената на пролелите кръвта си на това място и в трите войни - Балканска, Междусъюзническа и Първа световна, за свободен и мирен живот на България.

Знаменосецът на Ботевата чета, юначният българин от Търговище Никола Симов-Куруто

От 1974 г. има възпоменателен знак - паметник на безименното козарче, което според преданието безстрашно по време на боя носело на смелите юнаци студена вода. Скулпторът Цветко Йорданов сътвори творбата си до Хайдушкото кладенче, за да е вечно жив споменът за емоционалния подвиг на безстрашното и смело дете в този планински кът.

Има и привлекателно уредено историческо място край асфалтовия път недалеч от с. Мраморен, от Враца за селищата в Дунавската равнина, с внушителен паметник на Давид Тодоров в близост до лобното му място, дело на скулптора Цено Ценов.

От 30 май на далечната 1884 г. на Милин камък има тържества с човеколюбива панихида и упоменание на отишлите си от този живот и с гръмки патриотични речи. Засвидетелстват почитта си към героичните борци за свобода няколко десетки хиляди участници в организираните досега национални туристически походи “По стъпките на Ботев от Козлодуй до Околчица”.

... Повее ли откъм Балкана южнякът, където е лобното място на гениалния поет и велик българин - войводата Ботев, или злият и студен дунавски вятър близне Веслешките възвишения с планинските рътлини, Милин камък сякаш отново оживява и започва да шепти: “Братя, тази е земята, на която сме родени, тази е земята, на която ще измрем...”

огнената целувка на двестате смели юнаци, акустирали на родна земя с австрийския кораб “Радецки”, и с борбената песен “Не щеме ний богатство, не щеме ний пари” тръгнали да се борят за освобождението на родината. Знаели са, че “пътят е страшен и славен...”, но не се уплашили от свирепия враг.

Страшен бил боят на Милин камък. Диви в своята ярост и злоба, турските поробители цял ден стреляли. Ботев с част от своя щаб командвал и насърчавал четниците в битката. На един от най-уязвимите фланго-

Снимки БГНЕС

Легендарният кораб-музей “Радецки” вече може да плава самостоятелно по вода след месец и половина ремонт

БОТЕВИ ДНИ ВЪВ ВРАЦА

Градът на Ботевата слава отбелязва 136-ата годишнина от легендарния подвиг на гордия певец на свободата Христо Ботев и неговата юначна чета. Многобройните и пъстри културни прояви са под патронажа на президента Росен Плевнелиев.

По традиция на 1 и 2 юни Враца е столица на хиляди поклонници и туристи, които идват в красивия град в подножието на легендарния Балкан, за да отдадат почит и възхищение към безсмъртието и незаглъхващия пример на падналите за свободата на отечеството ни. Сред впечатляващите изяви в дните на преклонение са възпоменателната панихида за Христо Ботев и неговите четници в храм-паметника “Свето Възнесение”, литийното шествие до централния градски площад, водосветът молебен за децата. Художествената изложба “Земята на Ботев” и рециталът на лауреати на националните конкурси за Ботева поезия и проза са част от съпътстващите прояви. Фотодокументална изложба с гостуване на Военноисторическия музей в Плевен напомня за главния апостол на Трети врачански революционен окръг по време на Априлското въстание Стоян Заимов. Камерната документална изложба “Врачанска книжовна школа”, ученическото състезание “Истината е свята, свободата е мила, да се гордеем с Ботев” също събират почитатели.

Десетки са участниците в литературния конкурс за написване на стихотворение и есе на тема “Живеем в земята на Ботев”. Уникалният симфоничен концерт в пещерата “Леденика”, литературните четения на български поети, изложбите на открито, концертите на духови оркестри, различните спортни състезания оживяват града на Ботев. По традиция за Ботевите празници излизат алманах “Околчица” и юбилеен в. “Ботев лист”. По стъпките на Ботев минават и участниците в 66-ия национален туристически поход.

Всенародното поклонение днес на връх Околчица е кулминацията на общобългарската любов, признателност и преклонение.

Неделник
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ПОЧИВНИТЕ ДНИ
СЪБОТА
2 ЮНИ 2012
ДУМА

Неизвестно за известното

Умрял? О, не - ТОЙ НЕ УМИРА!

Историята на единствените четири фотопортрета в краткия живот на Христо Ботев, допълнена от спомените на Иван Вазов

Кирил АНДРОВСКИ

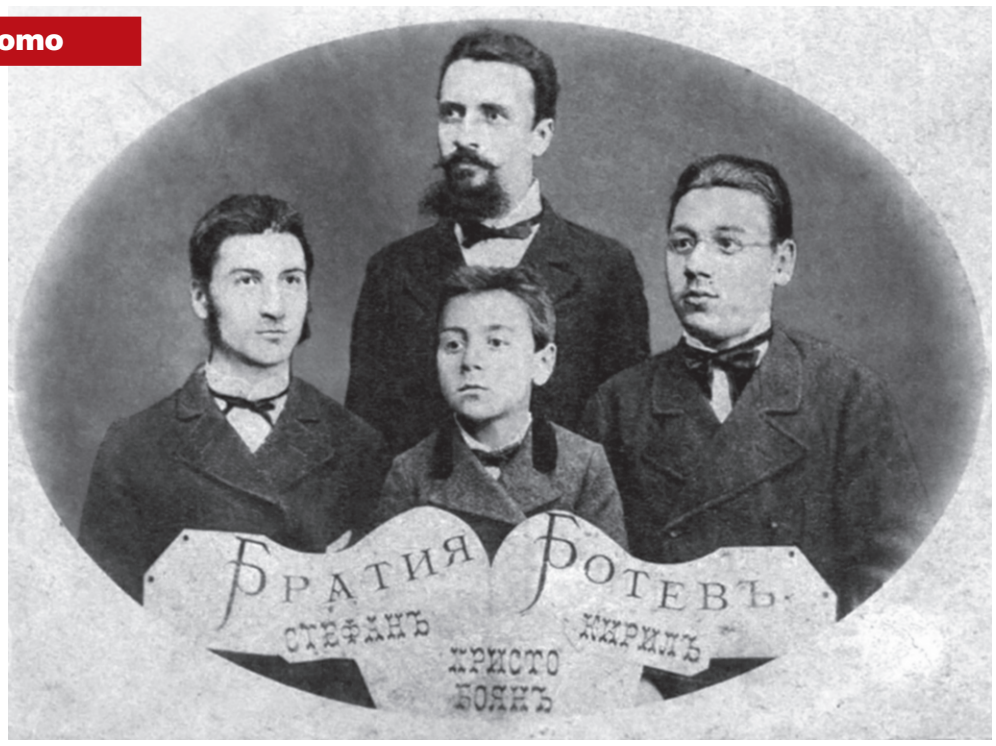
През своя кратък живот Христо Ботев е заставал пред фотоапарат четири пъти. Първата снимка, която запечатва неговия образ, е направена през април 1865 г. в Одеса, когато е бил ученик във Втора гимназия. Снимал се е със свои съученици. Облечени са в ученически шинели, подредени в две редици.

Първи вариант - с десет съученици, втори - с девет.

Десет години по-късно, пак през април (1875 г.), Христо Ботев се снима за втори път. Направеният фотопортрет е един от най-разпространените и от него до нас са стигнали най-много екземпляри.

Предполага се, че снимката е направена в ателието на двамата братовчеди в Букурещ - Тома Хитров и Петър Факиров. От фотографията ни гледа млад, сериозен мъж, с разкошна брада, с високо чело и лице, леко обърнато встрани. С бяла риза и вратовръзка-кордела.

Третата снимка също е много известна и широко разпространена - Ботев се е снимал със своите близки приятели Иван Драсов и Никола Славков. Тя е направена няколко месеца по-късно, пак в ателието на двамата братовчеди - през септември 1875 г. Седнали са около кръгла маса.

С братята...

С Никола Славков и Иван Драсов в Румъния, 1875 г.

На четвъртата, последната негова снимка, Христо Ботев е заснет заедно с братята си Кирил, Стефан и Боян. Това историческо събитие става в края на април 1876 г. Той вече се подготвя за участие във въоръжена чета, която да премине река Дунав и да се притече в помощ на въстаналия български народ. Всички са облечени в европейски дрехи, с бели ризи и вратовръзки-кордели. Лицата им са грейнали, само лицето на Ботев е малко променено - отслабнало, изпито, погледът - съсредоточен. Няма я и онази разкошна брада, позната ни от другите две фотографии на Ботев. На снимката той е с подстригана брада - ала Наполеон III, и с коса.

Тома Хитров, който обичал да ретушира, да украсява своите негативи на снимките с молив, е използвал оригинала да създаде по-късно отделен, самостоятелен портрет на войводата-поет.

Освен три вестника - "Дума на българските емигранти", "Будилник" и "Знаме", Христо Ботев издава и два календара за годините 1875-а и 1876-а. Те са посветени на Хаджи Димитър и Васил Левски. Тук приносът на гениалния поет е, че за първи път в тях той включва и имената на видни българи и борци за народна свобода и дати, свързани с живота им. Целта му е да бъде почетена паметта им като на светци!

Но и Ботев загива, пронизан от куршум във Врачанския балкан. На това събитие с "Календар за 1877" "помен" прави неговият приятел и верен другар Киро Тулешков. Календарът е отпечатан през декември 1876 г. в печатницата на Централното училище в Болград. Той е подобен на Ботевите календари. В средата между месеците, вместо Левски или Хаджи Димитър, е поставен ликът на Ботев. А под него - стихотворение от неизвестен автор за поета. Отбелязана е и датата за поклонение - 10 юни, с пояснение: "Великомъченик Христо Ботев". Все още датата и мястото на неговата гибел не били известни.

На гравюрата Христо Ботев е изобразен почти в цял ръст, във воеводска униформа и с ръце, докоснали сабя и офицерска шапка.

В рисунката има нещо нетипично - Ботев придържа сабята с дясната ръка, вместо с лявата. А тя трябва да бъде поставена на тялото от лявата страна, за да може по-лесно да се измъкне с дясната ръка. Но това не е "гаф" на художника, а на печатарите. По-възрастните журналисти добре познават тази грешка на цинкографията - "обърнато клише". Така се е получило и с гравюрата на Ботев. Ако тя се постави пред огледало, нещата се подреждат както трябва - лявата ръка е положена на сабята, дясната придържа офицерската шапка.

Този портрет на Ботев е с размери 20/14 см, но кой е авторът му? Проф. Вера Динева-Русева в своя труд "Христо Ботев в изобразителното изкуство" (1976) предполага, че той е дело на Христо Цокев, известен възрожденски живописец и график, който през 1875 г. емигрира от Габрово в Румъния. От него няма запазени оригинали, всъщност известният книгоиздател от София Т.Ф. Чипев в миналото е притежавал, но по време на бомбардировките на столицата през 1943 г. те са унищожени.

През 1899 г. Иван Вазов издава своята поетична книга "Скитнишки песни", която се родее с друго негово творение - "Епопея на забравените". И както той сам отбелязва, "тая сбирка има добър успех. В нея аз възпях физическия труд като една голяма национална добродетел и се приближих към народа, вниквайки в душата и на най-бедния."

Тази стихосбирка той създава, след като напуска министерското кресло (на просвещението) и през лятото на 1899 г. предприема едно пътешествие из красотите на Искърския пролом. По-късно пише, че там "ненадейно музата ми пак ме осени".

Плод на тези пътешествия са и неговите най-хубави разкази - "Дядо Йоцо гледа" и "Една българка". И няколко пътеписа. Един от тях е "Волът - един исторически връх". Пред своя биограф Иван Д. Шишманов той споделя: "Това лято (1899) гостувах няколко дни в Черепишкия манастир и от него направих няколко излети по дивните бърда и клисури, що обикалят тая омайна местност в хладната долина на Искъра."

За това пътешествие той добре се подготвя, препрочита Захариевата биография на Ботев от 1888 г. и си набелязва местата, които да посети във Врачанския балкан, най-вече да се поклони на лобното място на войводата-поет. И както при всички негови излети, той трябва да има непременно добър водач. Това е бай Цоне Койкин, който бил му препоръчан от игумена на манастира. Бил на ти с планината и по времето на боя на Ботевата чета бил манастирски овчар - "видял с очите си събитието".

На път за Вола преминава през двата тунела на железопътната линия - единият минава през Ритлите, там го чакал бай Цоне и негов другар от Люти брод и продължили нагоре към Челопек. Там разговаряли със селяни и после се отправили към Погледец - обзорно място над селото, където имало оброк. Кратка почивка и отново по старата пътека към Вола и Околчица. Редят се "хълмове и долчинки" и най-после своето чело показва Волът.

"Тоя връх имаше прилика на вол" - пише Вазов. А в самото начало на възвишението - Крушовското езеро. Тук на малката полянка отново почивка. При "планинарите" идват овчари-врачанци. И започват разговори за Ботевата чета, за боя на Камарата и Купена. По един емоционален начин Иван Вазов преживява събитията и размислите си той претворява в стихотворението "Той не умира". Започва с хубава природна картина:

Последната снимка на Христо Ботев

На Волът, сред пустинния Балкан,
огласян някога от диви орди,
седех в глогинките, де в кръв облян,
паднал е певецът горди...

Изразява и негодуванието си, че на това свещено място няма знак, който да напомня за великата саможертва на войводата-поет, че тук "умря герой, умря поет за майката робиня". Не може да забрави и това, което с него са споделили планинските пастири: "Тук паднал беше, господине, той. Умря, клетника, умря за нази, там в скалите бе последен бой, умря, видях гоази..."

Умрял ли? О, не, репликира Вазов: "Той не умира!"

Това свое стихотворение Иван Вазов пише през юни, а за първи път е публикувано в сп. "Българска сбирка" през септември 1899 г. Там помества и своя очерк за Вола, който още в края на юли е отпечатан във в. "Мир", бр. 712 от 1899 г.

Няма по-свято на света от милото отечество!

Генерал в Балкана, Георги Раковски е идеолог и основоположник на българското националноосвободително движение, родоначалник на българския революционен печат, голям дипломат и политик

Димитър КОПРИВЛЕНСКИ

Неговото име е сред първите на всяка тържествена проверка: "Основоположник и идеолог на българското националноосвободително движение, родоначалник на българския революционен печат, предходник на революционната публицистика на Любен Каравелов и Христо Ботев, дипломат и политик, който пръв разбира и отстоява взаимната зависимост между обществения и духовния прогрес, както и голямото значение на познаването на историческото минало на България..."

А съидейникът и съратникът му Любен Каравелов в своя в. "Свобода" пророкува: "Той е един от ония българи, които никога не могат да бъдат забравени." Вазов пък посвоему е поетичен и лаконичен: "Мрачен узник в Стамбул, генерал в Балкана..."

Апостолът Левски е светец за българите, Ботев е наше знаме, Каравелов символизира просвещението, революционния дух, но не сме ли длъжници на Раковски? Апостолът възприема, доразвива и прилага започнатото от Раковски. Той е участник в Първата легия от 1862 г. в Белград, организирана и ръководена от Раковски. И още повече, Апостолът стъпа на изводите на Раковски за освободителната борба и за опората само на своите собствени сили. На малцина е известно: пламенната публицистика на Ботев - "Раздорите между балканските народи", "Сърбия и нашето освободително движение", "Положението на българите в Бесарабия", "Единственото спасение на нашия народ е в революцията" - всичко се основава на констатираното и писаното от Раковски. И още, прекрасното си стихотворение "На прощаване" Ботев написва повлиян от стихотворението на Раковски "Отлъчие от България едного разпаленого родолюбца..."

Полк от 1000 юнаци да маршира по Балкана

По идея и под ръководството на Раковски със съгласието и материалната помощ на Сърбия през 1862 г. в Белград е създадена Първата българска легия. Основаването ѝ е аргументирано от Раковски в "План за освобождаването на България" от края на 1861 г., според който "един добре въоръжен полк от 1000 добре подготвени юнаци, с два горски топа... да се впусне тайно през Кнежевац... и да маршира по Балкана право на Търново..." Това трябва да е ядрото на бъдещата българска революционна войска.

Привличането на доброволци и събирането на средства за оръжие и екипиране се ръководи от Привременно българско началство в Белград начело с Раковски. Той води и официалните преговори със сръбското правителство по пребиваването и военната подготовка на легията.

А броят на революционерите-доброволци бързо расте. През май-юни 1862 г. те са вече около 500-600 души. Като се приемат само част от желаещите. Сред тях са Стефан Караджа, Васил Левски, Хр. Македонски, Васил Друмев, Иван Кършовски, Христо Иванов-Големия и др. Международната обстановка и назряването на военен конфликт между Сърбия и Турция допринасят за ускоряването на българското въстание. Но на 5 юли турската крепостна артилерия започва да обстрелва Белград. И под прякото ръководство на Раковски

българите се сражават на най-опасните сектори

- при Варош капия и Байракли джамия.

И докато официалните становища са, че Сърбия по такъв начин подпомага освободителното движение, а Раковски прави извода, че занапред следва да се уповаваме само на своите сили, виждането на Ботев е унищожително: "Правителството на Милоша събра в 62 година няколко хиляди българи под предводителството на Иля и на Раковски, обеща им се да им даде помощ и оружие и да ги пусне да преминават през границите, за да произведат въстание в България. А всъщност неговите намерения бяха да уплаши само Турция и без капка кръв да придобие белградската крепост... Това същото произведе и в 1867 година." (Ботев има предвид Втората българска легия - б.а.)

Нека припомним, че Раковски е роден през 1821 г. в Котел. Истинското му име е Съби Стойков Събев.

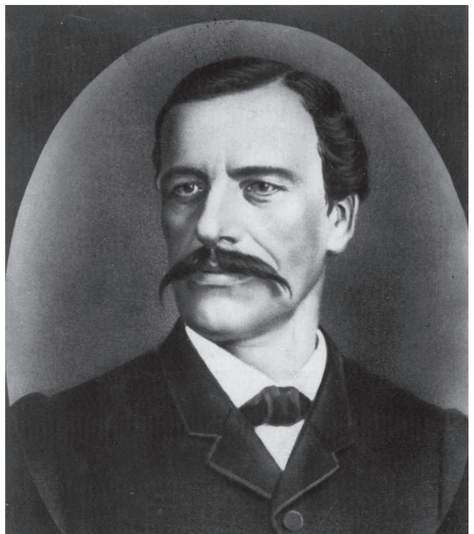
От любов към вуйчо си Георги Мамарчев

и уважение и преклонение пред живота му приема името Георги. Първо Георги Македон, а сетне и Раковски. Георги Стойков може да се възприема и като Георги Сава Раковски.

Със сигурност е доказано, че всичко известно за дееца на националноосвободителното движение, за котленеца капитан Георги Мамарчев, е оставено за историята от Раковски. И в разказаното като замечания (пояснения - б.а.) след края на първата част на "Горски пътник", и в писмото на капитан Мамарчев до "приятеля и като брат Георги Стойкович", писано на 16.VII.1846 г., докато е на заточение "жив погребан" на остров Самос.

"Во време Дибича Забалканского, в лето 1828-1829 бе предводител на доброволно военно отделение, съставено от българи, Георги Стойков Мамарчев, Буюкли капитан, родом от Котел, който при обсадата на Доростол (Силистра - б.а.), показа голямо юначество и само с едно отделение българи вардеше да не премине ни един турчин или ладия в помощ на обсадените в Доростол... А при едно нападение на крепостта той с триста избрани българи овладя една от най-главните крепости и обърна топовете към града. Това принуди турците да се предадат на русите...", пише Георги Раковски.

И след като ни разказва кой е и Дибич Забалкански, как преминава Стара планина и се отправя за Адрианопол, сетне пък арестува Мамарчев, за чието освобождаване в дома на баща му котленци пишат жалба... Раковски ни уверява: "Това ми е съобщено от самия капитан Георги в лято 1841, с когото имах чести дописи..."

Участници в Първата легия в Белград. Третият отляво надясно в първата редица е Левски

По-добре смърт, нежели такъв живот

Това пише в автобиографията си през 1866 г. Раковски в Букурещ. Сякаш предчувства края. И с философска умъдрялост се опитва да оцени преживяното, събитията... Това като че ли и знаят за него българите. И толкова.

Добре е да се чете "Помни войната" и бисерите на Драгнов: "Сърце подир сърце върви", "Посей постъпки, за да жънеш навик"... Но със същия, а може би и с по-голям успех би могло да се подреди и завещаното от Раковски. Ето:

● Аз съм всякога бил българин и ще бъда не само до гроб такъв, но още и после смъртта!

● Аз като заловя една работа, искам да я докарам до най-голяма съвършеност.

● Аз мекере не ставам, нито за пари се кланям!

● Корен и начало родолюбия от самая природа истича.

● Няма по-свято нещо на света от милото отечество всякому.

● По-добре смърт, нежели такъв един живот.

● Съюз сродства и единоверие крепко и силно привързва български народ к Русии!

● Вси българи се сматрят помежду си равни.

● Като казваме народа, разумяваме всички добри българи.

● Несъгласие е по-зле и по-вредително нещо от една най-заразителна и смъртоносна болест.

● С речи само нищо не се върши!

И още, и още, и още...

Ще оспори ли някой истинността на казаното от Раковски? И още - колко малко го познаваме!

От смъртта му са изминали 145 години. Не че не е естествено да се забравя, но не е добре да се забравя най-важното. Стилът му може да е малко понеобичаен, но нали сме отпочнали кампания да пишем на кирилица. А старинните езикови форми на Раковски приповдигат тона, карат ни да се вгледаме в езика, очертават още по-силно романтизма.

Дантевия „Ад" или...

Може и пресилено някому да се види. Но има и такива картини в поемата "Горски пътник", превърнали се във визитка на Раковски. И пак в "примечанията" той пояснява: "Всичко, що е казано за турските съдилища и за разни безчеловечески мъки... истина е." И затова авторът, поетът пита: "До кога, братя, ни да търпим,/ до кога бедни ми да стоим?.../ Доста сме бедни в горест живели"... А спасението е само в едно - в борбата! "Той обичам в гора да ходя/ с варна сговорна, мила дружина;/ млади юнаци славно да водя,/ българи храбри, наша родина!"...

През 2012 г. се навършват 155 години от написването на тази епична, вълнуваща, патриотична поема. Тя раздвижва литературата, предизвиква Добри Чинтулов, П.Р. Славейков и Тургенев дори. А котленецът продължава да разжарва и с още други стихотворения. Които от първи път се четат и разбират трудно, искат повече препрочитания и с всяко зазвучават милно, песенно, нашенски. И си струват усилията. Дори с всичките си художествени слабости оправдават голямата цел - разпалване на родолюбието!

Нека се върнем отново на съзнанието от Раковски „План за освобождение на България". Има и втори „План..." от 1861 г. Но в първия, писан в Одеса в края на 1858 г., Раковски казва: „Человек, кой няма гражданска независимост, той не съществува на свет, нито се от някого споменува... Сам създател, когда изначала е създал человека, създал го да бъде свободен и да живее живот независим... Мечом са българи своя свобода изгубили, мечом пак трябва да я добият!...

Поемата "Горски пътник" в едно от първите ѝ издания и ръкопис на Раковски с подписа му

Подвойводите на портрет

ПЪРВИТЕ ЮНАЦИ СЛЕД ВОЙВОДИТЕ

Димитър АТАНАСОВ

Чета без войвода не може. Войводата пък винаги има пръв помощник, заместник. Това е подвойводата. Най-храбър сред юнаците, най-личен сред левентите, най-подготвен... Нему войводата се осланя, него на най-важните места провожда, той, потрябва ли, поема четата. И при толкова песни, легенди, почит и признания за войводите, нито една - за ония, които ги сменят - подвойводите.

И тук като че ли най-силно личи стореното от бунтаря, идеолога, военачалника, държавника Георги Стойков Раковски. Негово дело от всички посоки е Първата българска легия в Белград през 1862 г. и точно от тази Легия са останали и първите писмени документи за някои известни подвойводи.

Всички грижи по създаването, осигуряването, обучението и бъдещето на Легията лягат на Раковски. Като ръководител на създаденото предишната 1861 г. Привременно българско началство и в съответствие с неговия „План за освобождаване на България". Негов пръв помощник по въпросите на Легията е известният **дядо Ильо войвода** - Илью Полгеоргиев Марков от Берово, Малашевско. Задачата на Легията е с помощта на Сърбия да се подготвят по-образованите български младежи за бъдещи офицери в армията и ръководители на националноосвободителното движение.

Когато на 5.VII.1862 г. турците започват да обстрелват Белград, Раковски повежда своите революционери на най-опасните места, лично превзема крепостта Калемегдан, а дядо Илью превзема западната крепост Савакапия. И се запомня като първия подвойвода - на Раковски и в историята.

В Априлското въстание подвойводите са най-много. Кажем ли Ботева чета, веднага следва и името на подвойводата **Никола Войновски**, известен и като военен командир на четата. Той е роден в Габрово през 1840 г. и получава военно образование в Русия, в Одеското военно училище. Води Ботевите четници във всички решителни сражения при Милин камък и Околчица. Когато Ботев е убит, подвойводата Никола Войновски застава начело на най-голямата група от четници. Пада убит на 15.VI.1876 г. в Троянския балкан под местността Ташкара в горичката Гребенец.

Георги Измирлиев-Македончето е военен командир и подвойвода на Стефан Стамболов. Роден е в гр. Горна Джумая (дн. Благоевград) на 25.IV.1851 г. Учи в Серес и Цариградския лицей, а след това и във Военното училище в Одеса, Русия. През Априлското въстание е заловен с предателство и обесен в Горна Оряховица на 28.V.1876 г. Неговото име дълги години носи Сержантското военно училище в града. Днес там се издига негов паметник.

Петър Пармаков е друго легендарно име в националноосвободителното ни движение, военен командир и комендант на Полхаритоновата чета в Дряновския манастир. Роден е в с. Градец, Котленско, през 1850 г. Отначало е овчарче в Кюстендженско, сетне учи в Тулча и Цариград. С помощта на руския консул продължава образованието си в Одеса, завършва Военното училище и е назначен на руска военна служба като офицер в гр. Николаев. Връща се в България, за да се включи в Априлското въстание. След последния бой на четата и смъртта на войводата с част от въстаниците се опитва да пробие обсадата, но не успява. Всички са избити.

В книгата си „Моето пътуване по Стара планина" Панайот Хитов пише, че бил главен войвода на чета, а негов подвойвода бил **Желю Черневи**, роден в Ямбол през 1827 г. Заедно със Стефан Караджа и Хаджи Димитър той води неравен бой с турските потери из Казанлъшко и в Източна Стара планина. Подвойвода на Хитов става през 1867 г. Заедно с Филип Тотю, Панайот Хитов и дядо Илью Марков през 1876 г. в Сръбско-турската война помагат на сърбите. А в Освободителната война предвожда 300 четници из Котленския балкан в непрекъснати битки с турския аскер.

Най-големият син на голямата българска революционерка Баба Тонка - **Георги Обретенов**, е военен командир и пръв помощник на Стоил войвода. Роден е в Русе през 1850 г. и завършва Одеското военно училище. През Априлското въстание след бой с турските низами е ранен тежко. За да не падне в ръцете на турците жив, предпочита отровата.

Пръв помощник на Стефан Стамболов, а после и подвойвода на Георги Бенковски в Четвърти революционен вътрешнически окръг е и **Георги Икономов**, роден в Сливен през 1846 г. Като че криле му пришиват героичните подвизи на хайдутските чети от Града на стоте войводи. В Русе той е в състава на революционния комитет и насред улицата се справя с известен предател. След разгрома на Априлското въстание успява да стигне до Бяла, но е преследван от турска потеря и при опита да премине Янтра се удавя в мътните ѝ талази на 25-26.V.1876 г.

Иларион Драгостинов, роден през 1850 г. в с. Арбанаси, Търновско, е определен от БРЦК в Букурещ за помощник на Стоил войвода във Втори сливенски революционен окръг. Учи в родното си село и става известен сред революционните дейци около читалище „Зора" в Русе. Като телеграфист на гарата в Русе през 1872 г. предоставя всички тайни на султанското правителство в полза на революционния комитет. Пада убит от турските потери в боевете между Котел и Сливен през 1876 г.

Подвойвода на Новоселската чета на Христо Патрев е роденият в Ловеч през 1847 г. **Тодор Стоенчев Кирков**. Член е на революционния комитет в Ловеч, емигрира във Влашко, но се връща за въстанието. Участва в люти битки с врага при Ново село и забива червено революционно знаме в Трявна. След разгрома на въстанието успява да се спаси, но по-късно е заловен и обесен в Ловеч на 24.VI.1876 г.

Йонко Карагьозов от Севлиево е пръв помощник на Стефан Пешев и избран за негов подвойвода. Роден през 1851 г. през десетдневната героична Априлска епопея в боевете в Дебневския боаз проявява изключителна храброст. Обесен е в Севлиево на 25.VI.1876 г.

Орчо войвода - Иван Маринов Парпулов от Панагюрище е член на революционния комитет и началник на тайната революционна полиция. Избран е от Бенковски за стотник, по-късно става негов подвойвода. Той освобождава затворените в Копривщица революционери, с които Каблешков нападна конака и убива мюдюрина. Участва в сраженията при Панагюрище, Стрелча, Петрич и Еледжик. Със своя войвода Орчо следва Хвърковатата чета, предвождана от Бенковски. След разгрома на въстанието е заловен и подхвърлен на мъчения и изтезания в Търново през 1876 г. Завършва живота си 30-годишен.

Хайдут Велко, роден през 1780 г. в с. Леновци, Зайчарско, е вехта подвойвода в дружината на Станой Главата. Участва в Руско-турската война от 1810-1811 г. като предводител на чета от 1500 души в Авангарда на руските войски. Загива при Неготин на 24.VI.1813 г.

Споменатият по-горе **дядо Ильо Марков**, подвойвода на Раковски в Първата българска легия, е роден в Берово, Малашевско, през 1805 г. През Освободителната война 1877-1878 г. с чета от 300 души е в Предния отряд на ген. Гурко. Доживял свободата, умира на преклонна възраст през 1898 г.

Подвойвода на капитан Кръстьо - **Иван Кулин**, известен още и като Кназ Иван Ангелов Кулин участва във въстанието от 1850 г., където войводата е убит и подвойводата предприема сам нападение и обсажда Белоградчик. Дълги години с малки чети тормози турските чифлици в Белоградчишко и Видинско и е опора и надежда на българите. Завършва живота си през 1873 г.

Страшилището за турците, прославеният войвода **дядо Цеко Петков** също е участник в Първата българска легия и също е подвойвода на Раковски. Роден е в с. Дълговшевци, Ломско, и взема участия във всички революционни движения. През 1853-1856 г. участва в Кримската война и се отличава с храбростта си при Севастопол. Присвоено му е офицерско звание „щабскапитан" от Руската армия, получава и Георгиевски кръст. През 1875 г. взема участие и във въстание в Херцеговина, а през следващата, 1876 г., и в Сръбско-турската война. С чета от 400 души се включва в Освободителната война 1877-1878 г. на страната на Русия. Негови са думите при връчването на Самарското знаме на опълченците в Плоеш: „Нека това знаме обходи от край до край България и възвестява свободата!" Казва ги, след като е забил златен пирон в дръжката на знамето и го предоставя на Българското опълчение.

Най-стереотипните въпроси, които съм чувал за арабския свят

Той е много по-разнообразен и истински, отколкото хората си го представят

Руслан ТРАД

Руслан Трад е създател на блога Intidar. Публикува анализи и коментари, свързани с Близкия изток и Северна Африка. Негови статии са намерили място в "Капитал", "Пари",Global Voices, Foreign Policy, The Economist.

Нека бъдем наистина сериозни. Тази класация няма да е класация в истинския смисъл. Това ще е една статистика или нещо подобно, защото абсурдните въпроси, които съм чувал или са ми задавали за арабите и арабския свят са много. Това, което ме подтикна към идеята да напиша някои от въпросите, е предаването по БНР, в което бяхме поканени хора от Форум за арабска култура, за да говорим за арабската култура. Предаването ще се излъчи покъсно, но няма значение.

Един цитат от С. Г. Ихсанова: "...нашата менталност е препълнена със стереотипи. Печално е, че човешката природа е по-поддатлива на формирането на стереотипи, отколкото на изработването на собствени позиции".

Нека уточним първо, че за обикновения гражданин арабският свят е "там". Повечето пъти става дума за неопределена територия от картата на света, обвита в мистерия и Шехерезади. След обсъждане с моята добра приятелка Надя от The Alz Blog, едно от най-известните наименования на арабските територии е Арабия и често, когато разберат, че сме със сирийски произход, ни питат дали сме били в Арабия. Признавам си - искам да отида, но още не съм намерил пътя натам.

Мечтата на панарабистите се е сбъднала именно в стереотипите и националистическите вопли. Защото там арабските държави са едно цяло и различията са единствено в това, че хората са в различни нюанси на тъмното и играят кючек. Да, това е още един стереотип, че в арабския свят се играе кючек, а не ориенталски танци. Но това се преживява.

Според изследването "100 години на антиарабски и антиислямски стереотипи" на Американския арабски антидискриминационен комитет, стереотипизацията на арабите следва модела на трите Б - т.е. "billionaires, bombers, and belly dancers" или милиардери, бомбаджии и танцьори на ориенталски танци (може да видите и изследването на Джак Шахин относно антиарабските стереотипи в американската култура). За мнозина облеклото на шейховете от Персийския залив е станало нарицателно за всички араби, а това е далеч от истината, защото в различните арабски страни съществуват различни моди и традиции. Има разлики в музиката, храната, облеклото... За съжаление през последните 40-50 години, най-вече по време на студената война, стереотипите нарастват много бързо, имащи за основа старите създадени представи за арабския свят, наложени от пътешественици и политици, а не рядко и от писатели, които в повечето случаи дори не са виждали арабин.

Но днес, когато имаме интернет и всякаква достъпна информация, можем ли да се оправдаем с липсата на ресурси? В миналото една от причините за мистификацията и ориентализацията на арабския свят от западния човек е липсата на информация и дочуването на странни истории, започнали още от Кръстоносните походи. Но днес?

Ето ги и самите въпроси:

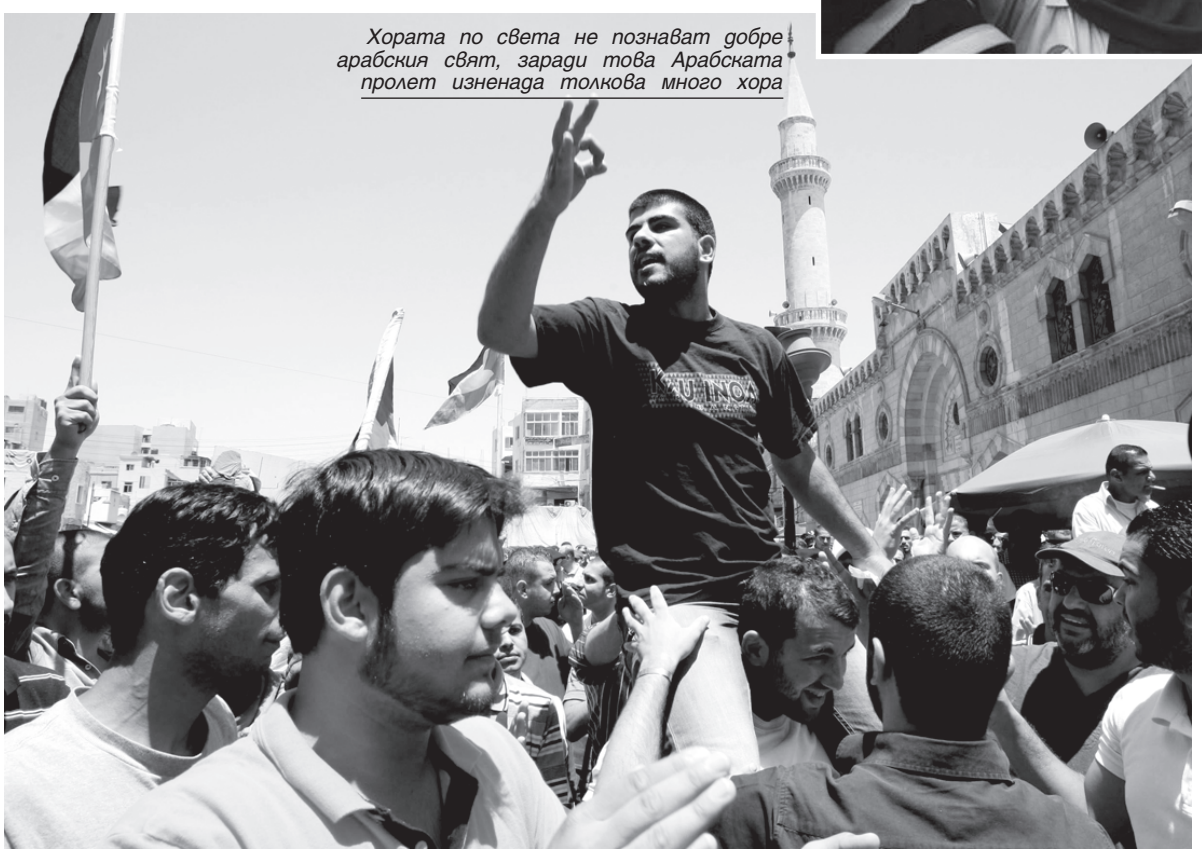
✓ Ама то като в „1001 нощи"!

Една от най-големите причини за създаването на ориентализма, т.е. западната представа за арабския свят и Изтока, като цяло (оттам се създават нарицателните "араби", "бедуини", "черни", "чалми" и т.н.), е сборникът с приказки "1001 нощи", който всички познаваме много добре. Има дебат в самото арабско общество дали Шехерезада е помогнала, или навредила на името на арабите, защото именно чрез тези приказки се създава образът на мистичното (което може да е плюс или минус) далечно кралство, изпълнено с хитри везири, търговци с камили, принцеси с красиви очи, но забулени изцяло и бедният обущар (вижте повече за Едуард Саид).

Снимки БГНЕС

Хората по света не познават добре арабския свят, заради това Арабската пролет изненада толкова много хора

✓ Как се пише правилно - Ирак или Иран?

Не сте сбъркали. Това е наистина един от най-тъпите въпроси, които съм чувал. Може би ще кажете, че се заяждам, но... наистина ли няма разлика между Ирак и Иран? Да, за мнозина това са едно и също - ислямски страни, където се раждат забулени жени и бебета с брада. Но реално те дори не са населявани от един и същи етнос - Ирак е арабска страна, а в Иран живеят персийци и се говори фарси, а не арабски. Другото, което са ме питали, е: Как е - Аман или Оман? Аман е столицата на Йордания, а Оман е арабска държава в южния край на Арабския полуостров.

✓ Това техният бог ли е?

Въпросът е зададен, след като човекът вижда снимка на икона на Дева Мария от манастир в сирийския град Сейдная, на която надписите са на арабски. Също така нека да отговоря отсега на бъдещи въпроси: няма турски бог, арабски бог, бог на чалмите и т.н. Бог е един (или повече от един, зависи от религията) - както за християни, така и за мюсюлмани, и за всички хора по света. Арабите (християни и мюсюлмани) няма как да наричат Бог по друг начин, освен Аллах, защото така е на арабски. Това е.

✓ Виждал ли си терорист там?

Отново "там" означава "Арабия", т.е. в арабските страни. Не, не съм виждал, макар да искам - би било страхотен репортаж. Уви, не се разхождат по улиците, за да мога да им задам няколко въпроса.

✓ Има ли тротоари в Сирия?

Наистина няма да коментирам този въпрос. Имаше и продължение - дали има тоалетни.

✓ Леле, те много бели, бе!

Интересна е реакцията, която съм виждал, когато кажа, че има араби, които не са с тъмна кожа. Това е равносилно на осъзнаването, че Дядо Коледа не съществува. Паника и очи като паници. Когато изненадата отмине, все пак трябва да бъдат приложени доказателства и аз отварям 1. снимки на известни личности от арабския свят и 2. снимки на мои роднини, които спокойно биха минали за французи. Доказателствата са важни - те потвърждават, че не си измисляш.

✓ Яко пустиня и камили

Събеседник: А то там как е?
Аз: В смисъл?
Събеседник: Еми аз си го представям една пустиня...
Аз: ???
Събеседник: Не знам, има ли оазиси?

Хъх. Приятели ми казаха, че са видели камила за първи път в... софийския зоопарк. Арабските страни са 22 и се разпростират на огромна площ от Атлантическия океан до Индийския океан с население от близо 400 млн. души. Природата е също толкова разнообразна, макар на пръв поглед пустинята да доминира. Тя е там, така е. И е много важна в културата на арабите. Но не е сама. Има планини, реки, езера, гори, водопади, сняг и лед. Не може да се разглежда по такъв начин толкова голяма територия.

✓ Гледат ли футбол?

Да, и то с голяма страст. Спомням си, че когато беше Световното първенство по футбол 2010 година, в Дамаск бяха изкарали големи екрани по улиците и когато имаше мачове, се събираха младежи с бира в ръка и обсъждаха шумно играта.

✓ Имат ли интернет там?

Няма да коментирам отново това "там". Ще отговоря веднага - да, имат интернет и борбата на младежите е да имат подобра връзка и повече свобода на изразяване. Вижте тук за повече подробности.

Със сигурност има още много въпроси и много неизказани думи, защото темата е огромна. Стереотипизацията обикновено я има във всеки народ или култура, отнесена към друг народ или култура. Живеем във времена, когато границите са размити, особено между хората и тяхното движение е в пъти по-засилено от миналото. Днес съседите ни могат да бъдат буквално всякакви - японци, корейци (за тях има също много стереотипи!), руснаци, турци, араби... Зависи, наистина в голям процент, зависи от нас самите да получим повече информация. Доказано е, че хората, които имат приятели чужденци, имат и помалко стереотипи към тяхната култура. Медиите са голям фактор в стереотипизацията, но това трябва да се разгледа в отделна публикация. И накрая има нещо, което винаги бие рекордите в моите очи. Когато започнах насмешливи разговори за арабския свят и кажа, че аз съм с такъв произход, най-често отговорът е:

"Е, ти нямаш нищо общо с там... с това... с тях... абе искам да кажа българин си си."

Да, българин съм.

Роден съм тук и съм горд с майка си. Но имам и баща, а той идва от Сирия - една прекрасна арабска държава. И също съм горд с това. Ето защо. Просто не ми харесват забележките и заставянето да избирам.

ДУМА Неделник
СЪБОТА 2 ЮНИ 2012

Инфарктите намаляват, инсултите се увеличават

Хората започнаха да се заслушват в съветите ни, казва доц. Иво Петров, национален консултант по инвазивна кардиология

Аида ОВАНЕС

От 2010 г. насам се задържа тенденцията на намаляване на регирстрираните инфаркти, показват данните на Националния център по обществено здраве и анализи (НЦОЗА). През първото тримесечие на т.г. са регистрирани 2235 инфаркта, което е с 385 по-малко от същия период на 2011 г. и с 1003 по-малко от първото тримесечие на предходната година. Със 187 по-малко са и от последното тримесечие на 2011 г. Намалява и смъртността от инфаркти в болниците. От една страна, причината за тази положителна статистика са усилията на кардиолози и общопрактикуващи лекари да информират пациентите си за рисковите фактори за поява на инфаркт, обяснява доц. д-р Иво Петров. Наличието на достатъчно на брой, макар и неравномерно разпределени ангиографски лаборатории в страната (35), е предпоставка за намаляване на смъртността от инфаркти, категоричен е той. В регионите, в които болниците разполагат с инвазивна кардиология, болничната смъртност от инфаркти е около 5%, докато преди това е била между 15 и 20%. България участва в европейската програма "Стент за живот", една от целите на която е да се повиши информираността на гражданите за симптомите на острия миокарден инфаркт, както и 70% от тези пациенти да получават съвременно лечение с методите на инвазивната кардиология. Подобрява се и контролът на хората с исхемична болест на сърцето - страдащите от това заболяване най-често получават инфаркти.

Трудно е засега да се прецени дали се увеличава броят на инфарктите сред по-младите хора, казва доц. Петров. Само в рамките на няколко часа през миналата седмица докараха в болницата двама пациенти по на 38 г. с инфаркт, но има моменти, в които се случва да приемаме само възрастни, обяснява доц. Петров. Според статистиката за първите 3 месеца на т.г. 14 мъже и една жена под 35 г. са получили инфаркт, за същия период на м.г. те са били 15:1.

Засега специалистите нямат обяснение на факта, че ако от 2010 г. насам инфарктите намаляват, то инсултите се увеличават. През първото тримисечие на т.г. са регистрирани 12 753 инсулта, което е със 174 повече от същия период на м.г. и с 845 повече от първото тримесечие на 2010 г. Увеличава се и броят на хората под 35 г., които получават удар - през първото тримесечие на 2010 г. те са били 49, за същия период на 2011 г. са 59, а до края на март т.г. - 51.

Доц. Петров изказа съмнение, че земетресение може да провокира инфаркт - според него по-скоро става въпрос за по-голяма чувствителност на хора със сърдечни заболявания към метеорологични промени. От друга страна, острите реакции на стрес (след земен трус например) могат да доведат до проблеми, включително и до сърдечна атака, инсулт или инфаркт.

ОКОЛО 350 000 БЪЛГАРИ СА С АСТМА

Тютюнопушенето, както и замърсената околна среда са сред факторите за развитие на бронхиална астма, която е най-честото хронично заболяване в детската възраст. Това съобщи доц. Даниела Петрова от УМБАЛ "Александровска" в София на петата месечна среща с журналисти по проекта "Сила за здраве". У нас около 350 хил. души са с бронхиална астма, а 10% от тях са деца. Според доц. Петрова избягването на рисковите фактори би могло да доведе до намаляване на броя на болните от астма. В днешно време има адекватно лечение, което намалява честотата или елиминира астматичните пристъпи. Целта му е постигане на контрол върху клиничните прояви на заболяването, за да се осигури нормален начин на живот на пациентите. При поява на характерните симптоми - кашлица, засилваща се през нощта, задух и свирене в гърдите, е задължителна консултацията със специалист.

Наличието на алергичен ринит често придружава или предхожда развитието на астматичните симптоми.

По данни на Световната здравна организация (СЗО) в световен мащаб между 100 и 150 милиона души страдат от астма.

Хората в големите градове живеят 10 години по-малко

Населението на големите градове живее с около 10 години по-малко, отколкото хората в по-малките населени места, сочи световната статистика. Според специалистите причините за това са няколко. Първата е понижаването на имунитета, което се проявява с честото развитие на хронични заболявания и склонността към алергии. Това е особено характерно за жителите на големите промишлени центрове. Например, че ако човек живее в зоната на 1 км от производство, отделящо вредни вещества, неговият имунитет е силно понижен. Освен това поради гъстотата на населението инфекциите се разпространяват по-бързо.

Друг опасен фактор е замърсеният въздух.

Важна и честа причина за влошаване на здравето е недостигът на микроелементи. Например основният признак за пониженото количество магнезий е повишената чувствителност и нервозност. Недостигът на желязо се характеризира с влошаване на паметта и промяна в характера.

Изгорелите газови от автомобилите насищат въздух с олово и манган. Оловото пречи на организма да усвоява необходимото количество йод. Надномерното количество манган увеличава риска от болестта на Паркинсон.

Повечето хора в големите градове страдат и от недостиг на селен, който е особено важен за възрастта между 42 и 49 г.: състоянието на организма през този период определя в най-голяма степен колко дълъг и "качествен" живот ще има човек оттук нататък.

Диетолозите съветват, за да се избегне недостигът на магнезий, да се включат в менюто натурален шоколад, какао, различни ядки, портокали; за да бъде компенсиран недостигът на цинк, да се ядат пшенични кълнове, семена, фъстъци, яйца, хайвер, стриди; за селен - броколи, царевица, ръжен хляб; за желязо - повече месо и черен дроб. Специалистите припомнят, че хлябът и хлебните изделия, млякото и яйцата влошават усвояването на желязото.

Народна медицина

Блатен тъжник срещу бъбречни болести

Блатният тъжник (Filipendula ulmaria (L) Maxim) е наричан още брястнолистно орехче или отвратниче. Тази много лековита билка расте край планински потоци, реки, извори, мочурища до 2300 м надморска височина. В народната медицина се използват наземната част и коренището. Наземната част се бере преди цъфтежа - юни-юли, а коренището се вади през есента, след узряването на плодовете. Преди изсушаването им се почистват добре и се нарязват на малки части. По-младите листа може да се ядат като салата. Билката се прилага при бъбречнокаменна болест, възпаление на бъбречното легенче, стомашно-чревни оплаквания, диария, подагра, ревматизъм, пясък в бъбреците, бяло течение, възпаление на яйчниците и маточните тръби. Външно отварата от билката се използва за измиване на рани, язви, абсцеси, циреи, за лечение на различни кожни заболявания. Съцветията се използват като заместител на чая, а в скандинавските страни се смесват с бирата и виното, за да се получи по-добър вкус.

Благодарение на етеричното масло, което се съдържа в билката, тя може да се използва и против ухапвания от насекоми.

НАЧИН НА УПОТРЕБА

1-2 супени лъжици от билката се варят с вода в съотношение 2:100 в продължение на 10 минути. Пие се по 1 кафена чашка 3 пъти на ден след ядене.

При външно приложение билката се използва под форма на компреси при ухапвания от насекоми и за промиване на влагалището при бяло течение.

В БУРГАСКАТА БОЛНИЦА ЩЕ ПРЕГЛЕЖДАТ БЕЗПЛАТНО ЗА РАЗШИРЕНИ ВЕНИ

Красимир КРЪСТЬОВСКИ

През целия месец юни съдови хирурзи от МБАЛ-Бургас ще преглеждат безплатно пациенти, имащи проблеми с вените.

Кампанията за борба с хроничната артериална недостатъчност се провежда със съдействието на Българското национално дружество по ангиология и съдова хирургия, Националното дружество по флебология и Отделението по съдова хирургия на МБАЛ-Бургас.

Разширените вени са прогресивно заболяване и ако не се лекува, в по-тежките стадии води до развитието на незарастващи, болезнени и трудни за лечение язви.

Прегледите ще са всеки понеделник (4, 11, 18, 25 юни) и всяка сряда (6, 13, 20, 27 юни) от 14:30 ч. в к-т 312 на ДКЦ 1 (бившата Първа поликлиника на бул. "Стефан Стамболов" 76).

Желаещите трябва да си запишат предварително час на тел. 0988 82 95 66.

Прегледите ще се извършват от д-р Валентин Василев - началник на Отделението по съдова хирургия в бургаската болница, и колегата му и д-р Огнян Матков.

ЛИМОНЪТ ПАЗИ ОТ ЗАПЕК

Всеки знае, че лимонът е изключително богат на витамин С. Но колцина знаят, че той доставя на организма ни и много калций, магнезий, фосфор, протеини? Участва активно в лечението на грип и настинка, защото увеличава потенето. Подпомага правилното храносмилане и може да ви спаси от гадене, ако лимоновият сок се пие с топла вода. Той лекува запека и помага за правилното функциониране на черния дроб. Затова е една от полезните храни за хора, които страдат от хепатит. Лимонът е и естествен антисептик за кожата и предпазва от инфекции. Всекидневното консумиране на лимонов сок предпазва кожата на лицето от бръчки. Сокът от прясно изцеден лимон лекува зъбобол. и кървящите венци. Инфекциите на гърлото и сливиците също може да бъдат излекувни, ако си правите гаргара с 1/2 чаша лимонов сок. Той върши добра работа и при респираторни инфекции, особено при хора, които страдат от астма. Освен че помага в усилията за отслабване, лимонът може и да смъква високо кръвно налягане. Този плод е и „чистач" на кръвта.

Ако човек тежи до 70 кг, препоръчително е всеки ден да изцежда по половин лимон в чаша вода и да пие сместа по 2 пъти дневно. Но ако телесното тегло е над 70 кг, добре е дневно да се консумира сокът от цял лимон.

Съдържанието на материалите в „Здраве" дава обща информация за здравето и болестните състояния на достъпен немедицински език. Тя не може да замени консултацията с лекар за поставяне на диагноза и за лечение. Екипът на вестника не носи отговорност за самостоятелно поставяне на диагноза и самолечение, основани на публикациите.

Един мъж среща съседа си:
- Знаеш ли какво е станало?
- Какво?
- Обрали са полицая от втория етаж...
- Леле... вече и своите да обират...

☺

Седнали Бойко Борисов и Цветан Цветанов край реката да ловят риба. Зад тях - естествено - тълпа репортерки.

Първи хванал рибка Цецо. Откачил я от кукичката и я тряснал с камък по главата - да не скочи обратно във водата.

- Злодей! Убиец! Садист! - разпищели се репортерките.

В този момент и Бойко хванал рибка. Откачил я от кукичката и нежно започнал да я глади по гръбчето. Репортерките ахнали, камерите забръмчали, апаратите защракали.

- Учи се - рекъл Бойко. - Всички са щастливи, а рибката пак ще си я изпържим довечера...

☺

Модерни времена:

Доживяхме... Вече и на мобилния телефон трябва да се слага антивирусна програма. С тези темпове скоро и на зъбните протези ще се налага.

☺

Знаете ли, че:

Хората са два вида. Едните, като влизат в стаята, казват: "Ооо, кого виждам!", а другите: "Ето ме и мен!"

- Абитуриентите се изживяват сякаш отиват на наградите "Оскар".

- А част от абитуриентките изглеждат, като номинирани за порно Оскарите.

☺

Семейна метеорология:

Благодарение на четирите почивни дни и лошото време заявленията за развод в края на май рязко се увеличиха.

☺

Двете мечти на средния българин са:
- Държавата да спре да го краде,
- Никой да не му пречи да краде държавата.

☺

Знаете ли, че:

Сляпата Темида съдиите я водят за ръката.

☺

- А той разказа ли ти за неговите предишни гаджета?
- Не.
- Гад! А ти на него?
- Не.
- Умница!

☺

Полов живот:
- Иска ми се да свършваме заедно...
- Какво да правим, диригент ли да наемем?

☺

- Какво мислиш да правиш през празничните дни?
- Да кача 2-3 килограма!

☺

Знаете ли, че:

Жена с минипола, гледаща под капака на автомобила си, сваля скоростта на цялото движение много по-ефективно, отколкото полицай, застанал край пътя.

☺

Един се завръща от Япония. Приятелите са го наобиколили, а той се хвали:
- Като бях в Япония, ме научиха на джудо...
- Какво е това джудо?
- Дай един винкел.

Човечецът хванал винкела, премерил го по тежест, завъртял го в ръцете си и халосал по главата най-близо седящия:
- Ей така бият, ама с ръце.

☺

Вуте взел чипс, седнал на дивана и пуснал телевизора. Гледа - Бойко Борисов. Изгасил телевизора и пуснал радиото. И там Бойко Борисов. Изключил радиото и отворил вестника, а там... Бойко Борисов. Хвърлил вестника и казал:
- Лелеееее, страх ме е да отворя чипса! Ще вземе и от пакета да излезе Бойко Борисов!

☺

Геополитика:

Гледам колко много бутици, ресторанти, казина са с имена на чужди градове, провинции и области - Бразилия, Бавария, Тоскана, Невада, Париж...

Интересно, а дали в Италия, Германия, Щатите или Франция има модерни заведения с имена Перник, Дупница, Пазарджик...

☺

Някакъв сваля мацка:
- Защо ти е да си купуваш сутиени, когато аз мога по цял ден да ти държа гърдите безплатно!

☺

Клиент при шивача пробва новите си панталони, шивачът се отдръпва, поглежда и казва:
- Повярвайте ми, тези панталони ви стоят потресаващо!
- Не споря, но малко ми стягат под мишниците.

☺

В автосервиза:
- Може ли нещо да стане от този автомобил? - пита клиентът.
- Разбира се! - казва майсторът. - Трябва само да свалите предния и задния номер и между тях да сложите нов автомобил...

☺

Постоянна клиентка в месарницата пита месаря:
- Разбрах, че имате внук. Поздравления! Колко тежи младежът?

Месарят, сияещ:
- Четири и двеста! - и замислен добавя: - С костите.

☺

Говорят си две омъжени жени:
- Къде е сега мъжът ти?
- Разхожда кучето. А твоя?
- Разхожда се, кучето му с куче!

☺

Дело за изнасилване. Обвиняемият е 75-годишен старец.

- Подсъдими, на 12 май тази година в 20 часа вие в Бистрица сте изнасилил студентката Иванова, в 21 часа в Ловния парк сте изнасилил продавачката Петрова, а в 22 часа на Централна гара сте изнасилил ученичката Сидерова. Обяснете на съда, как успяхте! Това е невъзможно!

- Да бе, невъзможно. Имам велосипед!

☺

До леглото на смъртно болен мъж стоят жена му, децата, докторът и адвокатът... Внезапно болният сяда в леглото, оглежда се наоколо и казва:
- Убийци, крадци, неблагодарници, безскрупулни типове! - и пак ляга.

Докторът казва смутено:
- Струва ми се, че оздравява.
- Защо мислите така? - пита жената.
- Защото ни позна всичките.

☺

Закъснял гост сяда на масата, взима купичката с черния хайвер и започва да яде с лъжица. Стопанинът отива при него и тихо му шепне:
- Приятелю, това не е каша...
- Да, изобщо не може да се сравнява!

☺

Знаете ли, че:

Фразите "Не знам какво ще бъде времето" и "На места са възможни краткотрайни валежи" са абсолютно еднакви по смисъл. Но първата я казват честните хора, а втората - метеоролозите.

☺

Историческа справка:

Гърците решиха да се извинят на Европейския съюз за цялата бъркотия, която му организираха, изпратиха й като подарък огромен дървен кон.

☺

Българският президент Росен Плевнелиев отново се изцепи. Пред българи в Сиатъл казал, че безработни инженери в България няма. Така е. Всичките работят като таксиджии.

☺

- Интересно ми е как ли, след като поначало са слепи, къртиците се ориентират под земята накъде да копаят?
- Имат отличен слух, с него се ориентират къде растат морковите.
- А за какво са им моркови?
- Полезни са за зрението...

☺

- Докторе, кажете, колко ми остава да живея?
- Няма да ви кажа.
- Защо?!
- Това ще ви убие...

☺

Развит капитализъм:

Жилище на новобогаташ - в дневната има аквариум, в който плува хипопотам...

☺

Знаете ли, че:

В последно време в радиус от шестдесет метра винаги има поне четири бездомни кучета и един бивш тренер на "Левски".

☺

Богаташ навършва осемдесет години, чувства се прекрасно.
- Как ще обясните вашето отлично здраве? - питат го.
- Преди всичко с голямото търпение на моите наследници.

☺

Какво е малка подробност?

Ще ви дам един пример - между Исус Христос и всеки състезател по фигурно пързаляне няма никаква разлика. Малка подробност е само разликата в температурата на водата, по която и двамата ходят!

☺

Историческа справка:

Борис I, Борис II, Борис III. Борисов...

☺

Приказка:

Пепеляшка имала три кръстници - добрата фея, лошата фея и новият препарат за миене на чинии "Фея" с омекотител за ръце...

☺

Знаете ли, че:

Ако вашата жена започне да се прибира вкъщи без причина щастлива - значи вече имате дубльор.

☺

- Моят котарак е необичаен.
- И какво му е необичайното?
- Виж тези снимки.
- И? Снимки като снимки - птички, рибки, мишки.
- Той ги е правил.

☺

Зайчето и видрата били приятели. Много се обичали.

Зайчето предложило:
- Хайде да се оженим и да живеем заедно!
- Ама как? Ти си заек, а аз - видра...

Зайчето казало, че силата на тяхната любов е по-голяма от стереотипите и междурасовите съображения.

Заживели на семейни начала... И любовта им - любов, и разбирателството им разбирателство, и сексът им - чуден.

Само деца си нямали. Натъжили се. Зайчето казало:
- Да не би да нямаме деца, понеже аз съм заек, а ти - видра? Хайде да отидем при бухала, той е умен и знае много.

Отиват и го питат:
- Бухльо, кажи, защо нямаме деца? Защото сме заек и видра ли?

Бухалът им казал:
- Вие идиоти ли сте?... Деца нямате, защото ти си момче и той също е момче!

☺

Малки хитрини:

Ако жената ви напусне... запомнете как сте го постигнали.

☺

Младеж се оказва с мацка насаме в апартамента.
- Не, Лъчо, нека просто да си останем приятели! - веднага го предупреждава мацката.
- Добре, тогава бързо изтичай до магазина за бири, а аз ще ходя да доведа момичета.

☺

Журналист пита столетник за тайната на дълголетието му.
- Защото се отказах от секса.
- Ясно. А кога стана това?
- Преди петнадесет години.
- А защо се отказахте от секса?
- Наложи се. Мен ми харесват повъзрастнички. Но вече не останаха.

☺

- Знаеш ли, че средната заплата в България вече е 750 лева?
- Средна? Какво ще рече това?
- Моят шеф яде месо, аз картофи или средно ние ядем мусака!

☺

Сега по пътищата е такава анархия! Да те е страх да си купиш книжка!

☺

Знаете ли, че:

След пиене, мъжете говорят глупости, стават емоционални, карат лошо и не обмислят нещата, а жените могат да правят всичко това и без да пият.

☺

-Извинете, Мохамед вкъщи ли е?
-Не, няма го.
-Предайте му, че е идвала планината...

☺

Знаете ли, че:

Не е трудно да се влюбиш в пръч... Сложно е после, самичка да отглеждаш седемте козленца.

☺

- Вашият треньор по футбол добър ли е?
- Много! Преди всеки мач ни обяснява как може да спечелим, а после прави анализ защо сме изгубили.

☺

- Не си прав!
- Защо?
- Още не съм мислила над това...

Еврокласици

Юри КОСОБУКИН - Украйна

Тарзан

КОДЖЕЙКОВА ЕПИГРАМА

Лозан ТАКЕВ

И на бодигарда
бодигардът стана
шеф на Националната
служба охрана!?

АКО ПРОЧЕТЕТЕ НЕЩО ТАКОВА В УТРЕШНИТЕ ВЕСТНИЦИ, НЕ СЕ УЧУДВАЙТЕ!

Рашко СТОЙКОВ

ДО ТРИ МЕСЕЦА ОТНОВО ИЗЛИЗАМЕ ОТ КРИЗАТА!

БАНДИ ОБИРАТ САМО БОГАТИ... БЕДНИТЕ СА ГРИЖА НА ДЪРЖАВАТА!

ПРИ ПОРОИ НЕ СТОЙТЕ В НИСКОТО! - ПРЕДУПРЕДИХА ОТ ВИСОКО МЯСТО...

ТАКА ЗАПРЕТНАХМЕ РЪКАВИ ДА СЕ БОРИМ С БЕДНОСТТА, ЧЕ НИ ЛЪСНА ГОЛИЯ ЗАДНИК!

БОЙКО НИ СПАСИ ОТ ТРУСОВЕТЕ, ЗАБРАНЯВАЙКИ НА ФИДОСОВА ДА СКАЧА НА ВЪЖЕ!

700 ДУШИ ПО СТЪПКИТЕ НА БОТЕВАТА ЧЕТА ОТ КОЗЛОДУЙ ДО ОКОЛЧИЦА!

ДЯНКОВ: ЗА УВЕЛИЧЕНИЕ НА ДОХОДИТЕ Т.Г. МОЖЕ ДА СЕ МИСЛИ ЕДВА ДОГОДИНА!

В ЦЕНТЪРА НА СОФИЯ ЗЕБРА ИЗЯДЕ ПЕШЕХОДЕЦ!

Пенчо МУТАФЧИЕВ

Ден на детето

ПРИКАЗКА ЗА ПЛАНИНАТА

Божидар ТОМОВ

Един мой познат много искал планината да дойде при него. Имал такъв навик - като викне някого или нещо, той или то веднага да идва. Кучето си викне, то пристига, жена си викне, тя - също, за почуда на другите мъже веднага пристигала. Достатъчно било моят познат само знак да даде, не да крещи или да се моли - начаса всичко се уреждало, пристигало и денем, и нощем, когато трябва. И в нужното количество. Та така. Веднъж поискал и планината да дойде. Щракнал с пръсти, викнал й: Ало, чш, я ела насам! Планината не само не дошла, ами даже не му обърнала внимание. Даже не казала: Я па тоя! Или - ама ти за каква ме мислиш... Нищо такова. Все едно, че моят познат го нямало. Слушай, ядосал се той, ти какво, глуха ли си, ма?!... И - пак нищо. Никакъв отговор. Даже ехото не се обадило. Моят познат доста се учудил на това отношение, пък решил да я примами някакси. Ела, рекъл благо и любезно, ела при мене, ще те черпя едно... Замислил се малко, зачудил се какво ли пие планината? Ще те черпя. Повторил, без да знае с какво ще черпи. Тя нека дойде, помислил си, пък... Моят познат бил свикнал невинаги непременно да изпълнява обещанията си. Много зависело на кого точно какво обещавал. Защото той викал разни неща и хора при себе си и те му се явявали, но имало пък и други хора, при които той се явявал. Не били много, но имало все пак. Все едно де, предложил да почерпи, но планината пак се направила на глуха или наистина била глуха, или просто не разбирала езика му. Или не разбирала дали точно на нея се говори.

Моят познат страшно се ядосал. Сега, казал, щом ти не идваш, аз ще дойда при тебе. Ще дойда аз! Сега ще дойда и ще ти разкажа играта, да се научиш как не се идва, мамка ти планинска! Речено-сторено. Облякъл се в подходящи дрехи, взел си ловната пушка, нарамил брадва, но брадвата му се видяла малко нещо незначителна, та я захвърлил, взел направо една резачка, качил се на джипа и газ! - в планината. А там - една хубост, но човекът решил, че хубостта е както при жените - до време. Повъртял се, повъртял се, огледал се едно хубаво, включил резачката и взел да реже дърветата. Радвала се душата му как падат едно след друго: прас-бум и т.н. Де що минело подплашено животно, той пак така, само че с пушката - бам-тряс, всичко долу. Обадил се по мобилния телефон да докарат от дома му с камиони боклука му, докарали го, изсипали го насред планината го изсипали, по полянките, в рекичките, връз скалите, той много боклук бил събирал през годините, та всичкия - направо там. И от други свои познати взел на заем боклук, от чужбина поръчал, докарали го и така той не с думи, а с действия обяснил на планината с кого си има тя работа и как, ако рече да я викне друг път пак, тя не трябва да се офлянква, а да пристига на минутата, както му пристигат келнерите по заведенията, а и други хора, къде-къде по-важни от келнерите, и други неща, както му пристигат, по-големи хем, отколкото са всичките планини, взети заедно. И се прибрал моят познат у дома си и легнал, наспал се едно хубаво, а като се събудил, погледнал през прозореца и що да види - няма я планината! Голяма работа, рекъл си. И се обадил да си поръча да му донесат черен хайвер и отлежала сливова. Неговият стомах понасял черния хайвер само ако е мезе към отлежалата сливова, иначе му образувал колики.

Хапнал-пийнал моят познат, замислил се малко и решил да си повика морето...

Сега, ако очаквате приказката да има щастлив край, направо ще ви кажа, че няма да има. Не всички приказки около нас завършват с традиционния и необходим хепиенд. И вие само се молете, уважаеми, след като се оправи с морето, ако вече не се е оправил, и ако не види някоя друга планина, та и нея да си привика, да не вземе на моят познат да му хрумне и вас да ви призове. И вас, и нас, и всички ни до девето коляно.

Не, няма щастлив край приказката.

АФОРИЗМИ АФОРИЗМИ

Борис АНАНИЕВ

Няма политик, изпаднал в нокаут под ударите на закона.

Дребните измами се регистрират от полицията, а големите - в банковите влогове.

За двигателите на бизнеса на богатите винаги се намира гориво.

Изпадне ли икономиката в криза, кръводарителят винаги е народът.

Мнозина са загиналите за родината, но никой за държавата.

ПЛОДОРОДНА ЗЕМЯ ПУСТЕЕ

Иван Ошански

Я кажи ми, облаче ле бяло,
като над Европа си летяло,
нейде другаде да си видяло
землище тъй запустяло?

ДЕМОГРАФСКИ СРИВ

Дорде дочакаме отвън
капиталите свежи -
ще избягат зад граница
всичките... младежи!

ЛЕКЦИИТЕ НА МИТКО МЕТОДИЕВ

Ще строим ли скоро и ЛЕЦове *или* Време е наш Бойко да помисли и за това

Тия дни понеже пак нямах лични проблеми, отново се замислих за проблемите около "Белене". Работата там пак се закучи. В смисъл, че се отървахме от руснаците, което, от една страна, е добре, даже самата Хилари ни похвали, но какво ще строим там, все още не е много ясно. Има идея да се построи газова централа. Хубаво, обаче откъде газ? Пак ще трябва да го купуваме от руснаците и пак ще попаднем в мечешките им лапи. Защото те ще кажат: "А, така ли?! Не съгласились, значит, на атомна централа, нали, хотите газова? Вот вам тогава!" И ще ни покажат такъв кукиш, какъвто само руснак умее да показва. И ще ни държат с такива цени, че газовото "Белене" ще ни излезе златно.

Не, господа, никаква газова централа! Ако искаме да сме независими и от Русия, и от Турция, и от Азербайджан, трябва да търсим свой път. Предлагал съм вече беленската централа да бъде ръчна или крачна. Не знам наш Бойко дали е разгледал моето предложение, отговор засега нямам. Макар че аз си държа на тази идея.

Но добре, ако не я хареса, мога да предложа и други. На много места по света електроенергия се добива посредством приливите и отливите. Нашето моренце обаче е мъничко, така че приливите и отливите не вършат работа. Но не може ли бат' Бойко да помисли и за едни други приливи и отливи, които у нас са много впечатляващи. Приливите и отливите на народната вяра и надежда, адресирани към всеки пореден спасител, появил се на държавния хоризонт. Ех, ако можеше енергията от тия приливи и отливи да се канализира, та да завърти турбините! Става дума за предизборните обещания на политиците, казано по народному - предизборните им лъжи? Толкова много плам има в тях, че стигат за пет електроцентрали. Ако този плам бъде впрегнат както трябва, нашата страна ще бъде първата в света, която има не само АЕЦове, ТЕЦове и ВЕЦове, но и свои ЛЕЦове (лъжоелектрически централи). А понеже народната ни глупост, наивност и слабоумие вече стават пословични, можем да се сдобием и с ГЕЦове, и с НЕЦове, че и със СЕЦове.

Е, тогава колко електричество ще имаме за продан, майко мила!

ПЕГАС

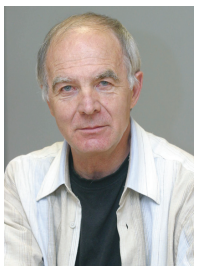
ПРИЛОЖЕНИЕ ЗА ЛИТЕРАТУРА, ИЗКУСТВО И КУЛТУРА

ДУМА

СЪБОТА 2 ЮНИ 2012, БРОЙ 125

От редактора

Вечният Ботев

Борис ДАНКОВ

Да, Ботев също може да бъде четен и препрочитан. Може да бъде отричан. Може да бъде "развенчаван" и "опровергаван". Може да се доказва, че той не е автор на "Символ вярую". Може да се пита дали е бил пронизан от изненадващ изстрел на поробителите, или подло убит от "вражески куршум". Може.

Но ще е трудно да се спори с онова, което е написал. По простата причина, че всеки негов ред не само носи безпощадната истина за "онова време", но е зареден с провиденческо откровение за днешния български ден.

Ами четете: "Народът ни е притиснат нравствено и морално", а неговото "скотско състояние" няма равно на себе си. Нашият "полуубиен народ" продължава да се примирява с новото си търпило и да влачи "несносната си съдба". И до ден днешен българинът "работи като вол, събира като пчела и живее като свиня" (!) Сега и сега не спираме да се заплесваме по "атрибутите на прехласнатата европейска цивилизация", без да си даваме сметка, че "нашият непроизводителен труд се изнася на вятъра, а европейският се заплаща стократно" (!). Без да подозираме, че и днес продължават "да ни водят юродиви политици и дипломати" и да ни поучава "нашата калпазанска политика, литература и журналистика". Забравили сме дори елементарната истина, че "основа на всяко господство е кражбата, лъжата и насилието", че "сиромахът навсякъде е роб, а робът навсякъде е сиромах".

Вярно е, че днес светът страшно се е променил и че няма нищо общо с телеграфа и железницата на Барон Хирш. Няма го "европейския Кашемир", нито граф Андраши и дядо Горчаков. В замяна на това пък "старата публична развратница" (Османската империя- бел. авт.) е сменена с натруфената и преуспяваща приемница на... новия халифат, от съзлите звезди на "Перла" и "Листопад".

И какво още е написал и изрекъл провиденчески Ботйов?! Ами това, че "някой трябва да ни посочи целта, към която трябва да се устремим в своите действия" като нация и народ, като държава, преди "да се сплотим, да мислим, да думаме и да работим", за да се измъкнем от батака и кьорсокака, в който сме се насадили (или са ни насадили). Все едно. Време е! Но кой ще посочи целта и кой ще поведе "бащината дружина"? Кой.

БАЛКАНИКА

Кипърски писатели гостуват в „Пламък“

Кипърските писатели Христос Хаджипапас и Василка Петрова Хаджипапа гостуваха в редакцията на издателска къща "Списание "Пламък", където бяха представени от директора на къщата и председател на българския П.Е.Н. център - поета Георги Константинов.

Сред нас са двама изключителни творци и преводачи, приятели на българската литература и България - изтъкна Г. Константинов, очертавайки заслугата на гостите за популяризиране на кипърската литература у нас и на българската в Кипър. Христос Хаджипапас следва в България, след което заедно със съпругата си Василка Петрова Хаджипапа се завръща в родината си, където двамата се изявяват като писатели и преводачи. Самият той е автор на множество романи, сборници с новели и поетични книги, сред които "Ендоскоп" (1969), "Цветът на синия хиацинт" (1989), "Любов в пещта" (2001) и др. През 2003 г. издателство "Балкани" публикува романа му "В окото на змията", а през 2010 г. ИК "Списание "Пламък" издава неговия сборник с разкази и новели "Неуверена походка". Той е председател на Съюза на кипърските писатели. Василка Петрова Хаджипапа е автор на няколко поетични книги, сред които "Отложен живот" (2003) и "Орехови думи" (2009), излези на български език. Втората - с марката на ИК "Списание "Пламък". На двамата дължим обширното представяне на кипърската литература в специален брой на сп. "Пламък".

СНИМКА БЛАГОВЕСТА ЦВЕТКОВА

Георги Константинов, Василка Петрова Хаджипапа и Христос Хаджипапас по време на срещата в "Пламък"

По време на срещата Георги Константинов съобщи за подготвяното от ИК "Списание "Пламък" издание на четирима нови кипърски писатели, а гостите благодариха за подкрепата на тяхната писателска и преводаческа дейност.

ЮБИЛЕЙ

Научна сесия за Кирил Кадийски в Пловдив

Катедрата по история на литературата и сравнително литературознание и филологическият факултет на Пловдивския университет "Паисий Хилендарски" организират на 6 юни от 10 часа в "Дома на учените" международна научна сесия "Метаморфозите на метафората", посветена на творчеството на поета преводач Кирил Кадойски по случай неговата 65-годишнина - научи ДУМА от електронната поща.

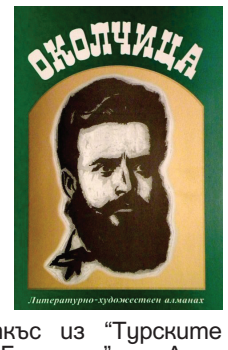
В конференцията са поканени да участват френският поет преводач Жан Оризе, проф. д-р Николай Аретов, проф. д-р Светлозар Игов, доц. д-р Владимир Янев, доц. д-р Людмил Тодоров, доц. д-р Петко Недялков, Надежда Александрова, Младен Влашки и др. Свои текстове, посветени на творчеството на Кирил Кадийски, са представили Дани Антонело (Италия), Ан Даймънд (Канада), Мариус Келару (Румъния) и Светлозар Жеков (Белгия).

Френският поет преводач Жан Оризе е автор на 30 поетични книги, превеждан е на повече от 20 езика. Член е на френската академия "Маларме", на Международната асоциация за литературна критика, бил е генерален секретар и президент на френския П.Е.Н. клуб.

След научната конференция е предвидено литературно четене, посветено на 65-годишнината на Кирил Кадийски, с участието на Жан Оризе, Първан Стефанов, Тома Бинчев, Румен Леонидов, Бойко Ламбовски, Кирил Кадийски и др.

ПЕРИОДИКА

Нов брой на алманах „Околчица“

Излезе новият брой на литературния алманах "Околчица". В антология "Върхове" са отпечатани стихотворенията на Павел Матев "Околчица" и "Българските апостоли". Носителят на Международната Ботевска награда за 2011 г. Александър Руденко е представен със стихотворението "Шипка", а носителят на Националната литературна награда на името на Христо Ботев - проф. Чавдар Добрев - с есето "За този народ и за тази свобода".

В раздела "Поезия" са публикувани стихотворения от Валери Петров, Лиана Даскалова, Траян Първанов, Андрей Андреев, Орлин Орлинов, Петър Анастасов, Никола Инджов, Надя Попова, Георги Ангелов, Георги Константинов, Драгомир Шопов, Елка Няголова, Христо Ганов, Людмил Рашев, Таньо Клисуров, Елица Виденова, Върбан Велчев, Валери Станков, Илиана Илиева, Ангел Ников и др.

Художествената проза и публицистика са представени от Марин Ботунски, Иван Есенски, Живко Сотиров, Радост Даскалова, Светла Дамяновска и Мартен Калеев.

В рубриката "Памет" са поместени откъс из "Турските зверства в България" на Дженюариъс А. Макгахан и записките на майката на народния поет Иван Вазов - Съба Вазова.

Книжката е илюстрирана с творби на художниците Владимир Гиновски, Георги Данчов, Димитър Гюдженов, Ярослав Вешин, Иван Милев, Жечко Попов, Борис Коцев, Людмил Младенов, Любомир Минковски, Цено Ценов и Явор Витанов.

"Алманах "Околчица" е още едно доказателство, че хората на духа, че България на Духа, независимо от напъните на Преходното безродие и политическото безхаберие, са живи" - обобщава писателят Марин Ботунски, дългогодишен главен редактор на литературно-художественото издание.

ГАСТРОЛ

Идва оркестърът на Колорадо спрингс

Младежкият симфоничен оркестър на Колорадо спрингс, щата Колорадо, САЩ, идва за първи път в България на концертно турне през юни със съдействието на посолството на САЩ в България. Под диригентството на маестро Гари Никълсън младите изпълнители ще изнесат концерти в Стара Загора - на 2 юни на сцената на Държавната опера, Варна - на 9 юни в зала 1 на Фестивалния и конгресен център, София - на 13 юни в зала "България", Пловдив - на 14 юни в Античния театър. А последният концерт от турнето е в Истанбул - на 19 юни. Главен организатор и продуцент на всички концерти е продуцентската компания "Варна интернешънъл", създадена и ръководена от Калин Чонев и неговата съпруга Шарон Чонев. Младите изпълнители ще представят разнообразна, включваща различни стилове, програма. Публиката ще чуе произведения от Менделсон, Дворжак, Росини, Прокофиев, Йохан Щраус, Джон Уилямс, Аарон Копланд и други. Съставът подготвя и световна премиера на оркестровата сюита в пет части "Прабългари" от Георги Андреев, специално създадена за състава и поръчана от "Варна интернешънъл". Това ще се случи във Варна. Оркестърът на Колорадо спрингс е сред главните участници в XIV варненска музикална академия, която ще се проведе от 5 до 9 юни.

Добра войвода

РАЗКАЗ

Най-сетне бе дошъл ред да заситя едно старо любопитство - да видя откъде извира Арда. Като отминах едноименното село и махалата Горна Арда, пътеката ме поведе край потока. Тя криволичеше под сенките на трепетлики и лески, по-нагоре по ската зеленееха скоруши и буки, а иглолистните бяха превзели стръмнината под билото. Изтъняването на водата ми подсказваше, че наближавам крайната цел. На внезапно открила се полянка пасеше муле със самар, а на камък край поточето бе приседнал човек - май надхвърлил седемдесетте, но личеше, че още е държелив. Подпряната брадва ме подсети, че събира дърва.

Поздравихме се, пораздумахме се откъде съм и що диря тъдява. Границата беше наблизо, та макар и почти незавардена, родопчанинът подпитваше недоверчиво.

- Ей го превала между Кушлар и Добрин връх, там е старият път към Беломорието. Напоследък все думат, че пак ще го отворят, но много се бавят. А оттук е най-близо до Драма.

- Добрин връх ли рече? Май рядко съм чувал връх да носи име на жена.

- Жена, и то каква! - отвръща той. - Мома-войвода!... Само че отколешна е тази история и малцина я знаят.

Като видя интереса в погледа ми, бавно запали цигара и подхвана:

- Историята я знам от дядо ми, а той я бил слушал от своя прадядо. Така че има повече от двеста години... Било е след голямото изверяване. Едни се предали пред силата, други избягали навътре в планината, но пак току някой род или махала приемали исляма. Може да си слушал за отсрещните махали Гоздевица и Гудевица. Дели ги само едно дере, но едните останали с калпаци, а другите навили чалми...

- А Добра, добра защо е оставила името си? - напирам като жребче пред майка си.

- Нали това съм захванал да ти разправям. - И пак засмуква цигарата. - Тя и братята й били овчари, но те повече се въртели из мандрата, а тя пасяла сегмала. Веднъж изневиделица я стреснал конник, а след него - двама вардяни на яки мулета. Бил наперен, с гайтанлии дрехи, ала суров човек. Сетила се тя, че това ще да е Юмер ага, дето имал саи и хиляден билюк по Олуеле, пък конакът му бил в Драма. Често людете със страх споминали името му.

Стъписал се агата пред нейната хубост и продължил да я гледа отвисоко. Тя се посъвзела, затъкнала вретеното в пояса при хурката и укротила двата вълкодава, ръмжащи враждебно към чужденците. Попитал я конникът за името, за родата, па неочаквано изтърсил:

- Хайде, кузум, да те водя на Драма! - Ще си четвъртата ханъма в харема ми. Не бива в тоя пущинак да похабяваш младост и хубост! На широки миндери ще почиваш, ситни гердани ще нижеш... Скланяш ли?

- Не искам, аго! - отсякла тя. - Аз съм главеница, китка и дума съм дала на Ваклин чобан. Няма честта си да погазя.

- Мойта дума е по-горе от твойта дума! - прекъснал я той.

- Насила хубост не става, ага! Нали и вие тъй думате: зорлен гюзелик олмас.

- Анладъм - гневно отвърнал господарят. - И аз знам за вашия гяурски серсемлик. Вместо на гюл и леванто да миришеш, тук ще вониш на вълна и ярина... Ония от вашите, дето признаха Аллаха, станаха люде на ихтибар (почит, уважение - от турски).

- На ихтибар или за резил - ние ги виждаме... Някои още се пишманят.

- Много знаеш ти, но скоро сама ще се откажеш от своя Ваклин. На вакъл овен ще го сторя. - И разгневен, обърнал коня.

Ден, два Добра не могла да срещне своя юнак със стадото. На третия не се стърпяла и го потърсила. Двете овчарчета-малешини уплашени й разправили, че от три дена го няма и не знаят къде ще да е.

Лошо предчувствие проболо младата овчарка, но нищо не им рекла. Последните думи на османлията като нажежени шипове се забили в главата й.

След два дена дошъл хабер, че годеникът й се завърнал. Припнала Добра към къшлата му и го заварила да лежи жълт-зелен. Паднала пред него на колене и изплакала:

- Какво ти стори оня душманин? Да не те насили за вярата, да не те обрязаха? В черната да потъне, дано!

- Още по-лошо - жално промълвил Ваклин. - Мъжката ми сила взеха, мъж вече няма да съм, а като превит коч ще ходя...

Дълго плакали и се вайкали, но разбрали: Бог - високо, цар - далеко. Кому да се оплачеш?

Прибрала се Добра при своите, скришом отнасяйки шишането на годеника си. Какво била намислила, никому не разкрила, но след седмица се разнесло по колибите: някой от пусия пострелял Юмер ага на път към Олуеле. Подплашеният кон и пазачите го довлекли до една от кошарите му.

Предният ден най-малкият брат на Добра, заедно с родителите си Никола и Рашина, със стадото и най-потребното, без много шум, се изнесли към Кремене и Карлък. След тревожната вест за агата навалила и потеря: разпитвали за Добра и братята й, но от тях ни вест, ни кост.

В туй време момата и тримата й големи братя от високия Буков връх следели потерята по пътеката през превала. Вързлували агаларите няколко дена, биели и псували християните, но не открили диря към хайдутите. Даже обещали награда кесия жълтици на новите мюсюлмани, ако ги издадат, ала те още добре помнели своя корен, та никой не се полакомил. И друго ги възпирало: те се страхували от хайдушко отмъщение, но отмъстителите никому зло не сторили. Изгубили се и двамата братя на Ваклин, та по махалата се шушукало, че сигурно са отишли при хайдутите.

Една тъмна нощ преди Димитровден, когато стадата трябвало да поемат към топлите пасища край Бяло море, хайдутите връхлетели Юмераговите саи на Олуеле, пръснали одаджиите с пукот; сетне отворили ъгълите на уплашените овце и дали огъня на целия имот.

Отмъстителите не се задържали край извора на Арда, защото се съмнявали, че потерджиите може да хвърлят отрова. За известно време се прехвърляли към Сивино под Ком или овъртявали следите си към Чеч. Там, в село Лещен, разбрали, че мулето на един терзия се върнало вкъщи с празен самар. Говорело се, че ограбването и смъртта на сайбията му е работа на Юмераговите арнаути. - Денем уж го вардели, а нощем - капсъзи (разбойници - от турски) по друмищата... Но Добрината дружина тъпкано им го върнала, което още повече разлютило господаря им.

Дори непознати люде започнали да търсят закрила от Добра. След месец-два ги намерил нарочен човек от Триград. Разправил им, че като водели невеста към Ягодина, турците му викали Балабан, изгребнали ги хайти и отвели три мулета с товарите булченски чеиз и дарове. Кога и какво сторили хайдутите, нямало кой да види, но след време намерили в гората разбойниците, увиснали на въркузуните на собствените им потури и окълвани от гарвани.

След всяко отмъщение драмските агалари все повече се вкисвали и не пестели бабаитлък по кафенета и на джумаи. Накрая някакъв Гол-Хасан, търсейки изгубено муле, попаднал на дирята на дружината. Каймакаминът и Юмер ага събрали потеря и обградили Буков връх, дето се вика, не давали пиле да пръфоркне. Завързала се пукотевица, отеквали баирите, людете по махалите слухтели изплашени... Сетне се разбрало, че в данданията четиримата братя на Добра и Ваклин успели да се измъкнат към Чеч и Неврокопско, а потерята с даули (тъпани - от турски) и зурни повели Добра и големия й брат, люто ранени и яко завързани, към Драма...

Моят събеседник замълча по за дълго, неусетил, че цигарата му отдавна е загаснала. Аз слушах, погълнат от драматичната история и не смеех да го прекъсна с въпрос - знаех, че той няма да спре преди истинския край.

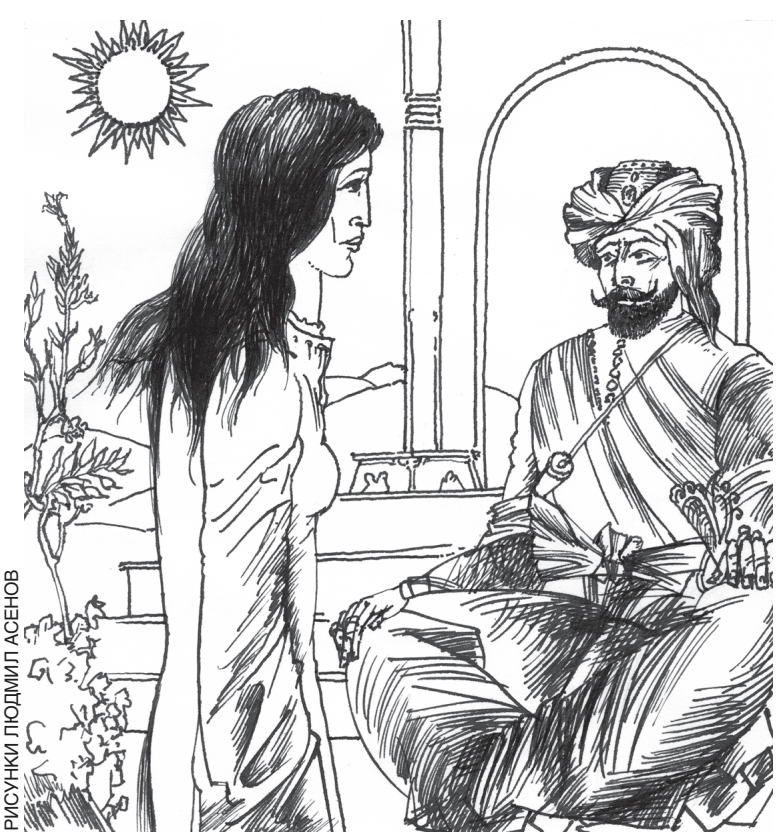
- Та, разправяше дядо - продължи след пауза той, - целият край изтръпнал при този свършек на битката и чакали османлиите тепърва да изкарат яда си за своите жертви с бой и нови помохамеданчвания над останалите християни. Но това постигнало най-вече близката махала Билянци, щото ги мислели за ятаци на Добра. Така турчинът-кесаджия (жесток човек - от турски) доотмъстил и на пречупения духом Ваклин. След време от ухо на ухо се разнесла вестта, че братът в зандана се борел за живота си и надали ще го бъде. Тогава през ранна пролет една мома стъкмила песен за него:

Дуйни ми, вейни, бел ветер,
разтопи бели снегове,
стори ми потчек за Драма,
там имам либе болничко...

Може и да си я чувал, още се пее. Какво бално я е родило! - възкликна непознатият балканджия и се загледа към махалите в котловината.

- Ами Добра? - не издържах този път. - С Добра какво е станало?

- Чуло се за нея, че като позавехнала раната й, драмският кадия със стража я проводил в Солун, в тъмницата Еди-куле. Сетне някакви нашенци, дето ходели с вълна на солунския пазар, донесли вест: стар капуджия (вратар, пазач - от турски) от зандана, тайно и с уплах разправял, че в килията на гяурката-хайдутка нощем се самозапалвало кандило. Оттам тръгнала мълвата, че не била Добра момица, ами била светица... Едно само ни е останало: името на храбрата мома. Нашенци на нея прекръстили високия връх, дето най-често се криела. Над извора на Арда - Добрин връх! Да се знае и да се помни!

РИСУНКИ ЛЮДМИЛ АСЕНОВ

ДИМИТЪР ЗЛАТЕВ е роден през 1936 г. в с. Бенковски, Пловдивско. Завършва Софийския университет "Св. Климент Охридски". Близо 40 години е гимназиален учител и преподавател по литература в Педагогическия институт в Смолян, днес Педагогически факултет към Пловдивския университет. Публикува свои стихове, статии, преводи в централни и регионални издания.

Автор е на книгите: "Дъбове в града" (1990), "Разговор с изплашения заяк" (1991), "Прости чудеса" (1994), "Ангелът" (1997), "Миграцията в огледалото на поезията" (1997) "Терзания човешки" (2000), "Кавал в подлеза" (2002), "Предания край Рожен" (2004), "Най-насъщният хляб" (2006), "Отворена клетка" (2006). Член е на СБП.

2. Пред-уведомление за Паисий

„История славянобългарска“ е не само неговия автограф в Зографския манастир, но и движението й, преосмисляне в преписите през следващите 117 години след нейното създаване

Проф. Надежда ДРАГОВА

Сменят се и поръчителите (които възлагат или заплащат преписването на “История славянобългарска”): не само игумени и църковни епитропи, пътуващи монаси-максидиоти. Още в началото на XIX век са вече и търговци, и занаятчии (куриозно е, че преобладават кожухарите - вероятно заможност, свързана с повишено търсене на продукцията им на османския, а може би и на европейския пазар).

Уникалната същина на ръкописното разпространение се представя и в редица случаи на съавторство от преписвачите: анонимни вмъквания на отделни детайли в текста и персоналистично

в заключителни пасажи. Появяват се и преписвачи, които се изживяват като автори на историята, след като в задължителния пасаж за информация са съобщили името на Паисий.

Преписването на ръка се утвърждава за всеки образован възрожденец като единствен жест на съучастие към престижното културно движение за опознаване на родната история. Толкова е неотменно, че са стигнали до нас и шест преписа по печатното издание “Царственик” на Христаки Павлович от 1844 г.

Дори чужденци, европейски образовани католически духовници, изпратени за свещеници при пловдивските павликяни - селяни и занаятчии - също ръкописно (при това с азбука латиница) превеждат печатания “Царственик” на павликянски диалект. При безспорния им достъп до книгопечатане!!! Павликянският ръкопис е знаменателен за предпочитаната рецепция тогава: преписване!

Медийната мрежа се разширява и чрез стотици бележки на читатели (приписки): летописни, автобиографични, оценъчни, допълващи... Грамотният читател търси празно поле в обложките на кориците или недописан лист вътре в текста да докаже своята съпричастност (понякога само с подпис), а по-често с информации за текущи събития - със съзнанието, че и те имат стойността на градиво за бъдещата история.

Преписването придобива документалността и актуалността на публицистика. Повечето от приписките започват с израза “ВЕСТНО БУДЕТ”, с което предвещават и името “ВЕСТНИК” на бъдещия периодически информатор.

А книжното тяло ръкописна “История славянобългарска” се налага като място на честта.

Продуктивната информационна мрежа на преписите науката днес определя като “историографско движение на Българското възраждане”. Документирано е по протежение на 117 години: 1765 г. от Котленският препис до Банския в 1882 г. Реализира се спонтанно. Няма регулативен център!

При общата нагласа, че преписването е и терен за индивидуално участие и поради продължителността на тази практика - съвременна на бурни политически и духовни събития - се формират четири основни редакции. Помежду им разликите са структурни, съдържателни, езикови и стилови. Но вътре в микросистемата “редакция” зависимостта е близка, много често “едно от друго”.

Установяването по редакцията прояснява

иновациите за всеки препис, определя го и хронологически, ако не е датиран.

* * *

I. Основна редакция (за нея се употребяват и термини: първообразна, първоизворна, зографска). Съпоставя се с редакцията на Паисиевия автограф в Зографския манастир с предвидими езикови или ортографически разлики между извод (подложка) и препис. Първа група образуват: Котленският от 1765 г., Жеравненският от 1772 г., Лазаровият - Русе 1811 г., частично познатият от Сава Доброплодни по Котленския... Втора група образуват Самоковският от 1771 г., Никифоровият от 1772, Музейният (недатиран).

Те са опазили първообраза на Паисиевия текст.

II. ВТОРА РЕДАКЦИЯ (за нея се употребяват термини: Софрониева от 1781 г., Втора Софрониева, Софрониев учебник по “История славянобългарска”.

Когато свещеник Стойко Владиславов (бъдещият епископ Софроний) открива свое частно училище в Котел - за учениците си подготвя учебник по “История славянобългарска”. Най-ярката му особеност е, че не е на черковнославянски според оригинала, а е по-близък до говорим. И живият език, и дидактическите правила за учебна книга, и дарбата на Софроний да разказва увлекателно, въвеждат в наратива много детайли. Историческият текст вече не само информира и поучава, но и постига художествена картинност, емоционални внушения. Тази редакция придобива необикновена популярност и в българските земи, и всред емиграцията и преселниците в чужбина. В преписите по нея са въведени най-много придружаващи иновации: рисунки на гербове и образи на царе, икона на св. Иван Рилски, стихотворения и др.

III. Трета редакция (за нея се употребяват термини “Рилската преправка”, “Рилската сглоба”, “Рилският царственик”).

Първото й появяване е в 1825 г. с обстойно себепредставяне от автора Паисий Николаевич, духовен син - ученик на Йеросхимонах Спиридон в постницата “Черней” на Рилския манастир.

Оригиналното й заглавие е според История славянобългарска “О царствие болгарское” и повторено като “О царствии болгарстем”. В науката бива определена от В. Н. Златарски като “преправка”, “сглоба”, тъй като споява съдържателно и идейно “История славянобългарска” и “История во кратце о болгарском народе словенском” (1792 г.) на Йеросхимонах Спиридон.

Това обаче се установява при текстуален анализ, а не е обозначено в текста. А двете истории нито са преправени, нито сглобени. Те са използвани като извори - затова и ги няма имената на двамата историци.

Съставена е една нова книга, съответстваща по насоченост на националната драма за непостигнатото освобождение след руско-турските войни на Балканите, в които българите участват всеотдайно и жертвено и военните действия се водят само на българска територия с всичките им разрушителни последици: От мира в Кючук Кайнараджа Дунавските княжества получават облекчителен статут на васални; с изтегляне на османската администрация и на турската армия; от Букурещкия мир в 1813 г. се узаконяват исканията на Сръбското въстание да има свое княжество.

През 1825 г., когато Паисий Николаевич за едно лято подготвя текста си, вече е предстояща нова Руско-турска война и се работи за съучастие на българите. (С военачалник Дибич Забалкански сраженията отново ще се водят през цяла Тракия. А в Одринския мир от 1829 г. пак няма нито един параграф за български свободи (нито духовни, нито политически). Това активира рилските монаси- таксидиоти, които събират помощи за монументалното построяване на своя манастир - да разгърнат с голяма енергия и популяризирането на своя “Рилски царственик”. Те правят по два преписа, монах Харитон и три, разпространявани от юг от Балкана: в Змеево, Чирпан, Кесарий - в Пазарджик и в Панагюрище, Найден Геров - в Пловдив и после го изпраща в Русия; три - в Стара Загора от неназован занаятчия - преписвач... Преминават през Балкана в Търново, Плевен, Свищов, където учителят Христаки Павлович (възпитаник на Рилския манастир) го редактира и успява да го отпечата в Будим със заглавие “Царственик” (1844 г.). Патосът на тази книга не е толкова национален, колкото международен, което се подсказва от премълчаването на българските съвременни й историци и изтъкването само на утвърдена в славистиката плеяда: Мавроубир (Мавро Орбини) Зонара, Евтимий Търновски, Димитър Ростовски, Буфиер французский... Интенцията е - да се изясни на Русия и другите велики европейски държави, а специално и на новоформираните сръбска и гръцка страни (макар и в миниатюрни граници), че българските земи не са територия на Османската империя, която подлежи на разподялба. Аргументира се не само чрез историческият

наратив, а и със специална статия, прибавена в заключение “Болгарска земля на четири части ся разделява: Мисиния или Задгорие, ... Тракия, ... Макидония... Дардания, Охрид, старая столица болгаром...” При ясно определяне на границите им се изброяват и “колко градове има български” - общо имената са на 170 български градове, което подчертава страната като цивилизована и производителна. А в преписа на монах Харитон е добавено: “Возбуждение болгарскому народе к добродетели”, за което има предположение, че е по написаното от Софроний “сведение за характера и обичаите на българите”, поискано му в 1809 г. от главнокомандващия руско-турската война Кутузов.

За да не остане неразбран този умисъл на рилските историци, в края на Чирпанския препис монах Харитон повтаря: “Летопис болгарский... който чите, с внимание да чите, да познай какво са имали българите царство”.

В нашето изследване употребяваме термина “Рилски царственик”, за да се откроява отпечатаният “Свищовски Царственик”, с който има различия не само съдържателно, но главно езиковостилни:

Отпечатаната в Будим, 1844 г. история от Христаки Павлович е на красив новобългарски език, вече възприеман като литературен в българските училища през средата на XIX в., докато Рилският царственик (1825 г.) е на традиционния за манастира църковно-славянски.

IV редакция: Габровската сглоба от 1833 г. (без изяснен автор). Вероятно е учител, ако се съди по отбелязването на листовете с цифри, а не с традиционните черковно-славянски букви. А и езикът й е новобългарски - църковнославянско влияние е забележимо едва в последната й част. Съставителят познава Рилския царственик и Рилската история в кратце на Иеромонах Спиридон, намираща се отдавна с препис в Габрово.

Ръкописът споява три исторически книги: с умисъл да представи българското царство “старо колкото света” (както е записал върху друг препис непознат читател). Разделя съдържанието хронологически на два “типика”, които оприличава на Стар и Нов завет. Започва с български превод на новопубликуваната на румънски език “Александрия”, която тук обхваща 110 листа и е “първи типик’. “Втори типик” следва по преписа на Влад Гладичов на “История славянобългарска”, а и авторството на Паисий. Завършва с повече данни от Спиридо-

новата, която хронологически удължава българското царство чрез сръбското деспотство, прието в нея като българско.

Амбицията е да стане всеобемаща история на българското минало - просто една енциклопедия върху 270 листа = 540 страници.

По отбелязаната дата 1833 г. на завършването Габровската енциклопедия - история на македонците и на българите - съвпада с откриването на Новото взаимно училище от Априлов и Палаузов. Тя се съгласява и по концепция за модерно образование. Това ме подготвя да не бъда изненадана, ако намеря ЗНАК за участие на първия учител - Неофит Рилски (било с идея, било с великолепния превод на новобългарски на Софрониевия учебник по “История славянобългарска”). Не по-малко е близка до духовническата нагласа на Неофит Рилски и композицията на два ТИПИКА, съответстващи на Стария Завет с Александрията и на Новия - след Христа: Българското царство с християнската му вяра и мъченичеството срещу завоевателите-иноверци.

От този впечатляващ корпус, пребивавал известно време и в Дряново - засега са установени трима продължители: Поп Йовчо от Трявна в своя списъчен летопис много пъти основава информацията си по Габровския Царственик. Пирдопският преписвач-професионалист Даскал Тодор подготвя по поръчка на одеския българин Стефан Димитров Тошкович съкратен вариант. Не е в наличност, за да прецени подхода на съкращенията, но следващ притежател - Ангел Менекович Цветанович - го записва като “александриче” т.е. малка Александрия. Ако запазеният препис в Народна библиотека (Nr 314) отразява протографа на Даскал Тодор подготвен за Одеса, можем да приведем споделения от преписвача умисъл: “История българская, яже ест от древних великах князах и царях...”, “Написахми тука малко в кратцех заради болгарских народ да разумеют како са биле древните великих царех болгарских”.

* * *

Като извод на нашата изследователска програма се налага убеждение, че “История славянобългарска” не е само Паисиевият автограф в Зографския манастир, а е и движението й - преосмисляне в преписите през следващите 117 години - продължаващо робски.

(Следва)

2. Пред-уведомление за Паисий

„История славянобългарска“ - настолната ни книга за всички времена

Проф. Надежда ДРАГОВА

Сменят се и поръчителите (които възлагат или заплащат преписването на “История славянобългарска”): не само игумени и църковни епитропи, пътуващи монаси-таксидиоти. Още в началото на XIX век са вече и търговци, и занаятчии (куриозно е, че преобладават кожухарите - вероятно заможност, свързана с повишено търсене на продукцията им на османския, а може би и на европейския пазар).

Уникалната същина на ръкописното разпространение се представя и в редица случаи на съавторство от преписвачите: анонимни вмъквания на отделни детайли в текста и персоналистично

в заключителни пасажи. Появяват се и преписвачи, които се изживяват като автори на историята, след като в задължителния пасаж за информация са съобщили името на Паисий.

Преписването на ръка се утвърждава за всеки образован възрожденец като единствен жест на съучастие към престижното културно движение за опознаване на родната история. Толкова е неотменно, че са стигнали до нас и шест преписа по печатното издание “Царственик” на Христаки Павлович от 1844 г.

Дори чужденци, европейски образовани католически духовници, изпратени за свещеници при пловдивските павликяни - селяни и занаятчии - също ръкописно (при това с азбука латиница) превеждат печатания “Царственик” на павликянски диалект. При безспорния им достъп до книгопечатане!!! Павликянският ръкопис е знаменателен за предпочитаната рецепция тогава: преписване!

Медийната мрежа се разширява и чрез стотици бележки на читатели (приписки): летописни, автобиографични, оценъчни, допълващи... Грамотният читател търси празно поле в обложките на кориците или недописан лист вътре в текста да докаже своята съпричастност (понякога само с подпис), а по-често с информации за текущи събития - със съзнанието, че и те имат стойността на градиво за бъдещата история.

Преписването придобива документалността и актуалността на публицистика. Повечето от приписките започват с израза “ВЕСТНО БУДЕТ”, с което предвещават и името “ВЕСТНИК” на бъдещия периодически информатор.

А книжното тяло ръкописна “История славянобългарска” се налага като място на честта.

Продуктивната информационна мрежа на преписите науката днес определя като “историографско движение на Българското възраждане”. Документирано е по протежение на 117 години: 1765 г. от Котленският препис до Банския в 1882 г. Реализира се спонтанно. Няма регулативен център!

При общата нагласа, че преписването е и терен за индивидуално участие и поради продължителността на тази практика - съвременна на бурни политически и духовни събития - се формират четири основни редакции. Помежду им разликите са структурни, съдържателни, езикови и стилови. Но вътре в микросистемата “редакция” зависимостта е близка, много често “едно от друго”.

Установяването по редакцията прояснява

иновациите за всеки препис, определя го и хронологически, ако не е датиран.

* * *

I. Основна редакция (за нея се употребяват и термини: първообразна, първоизворна, зографска). Съпоставя се с редакцията на Паисиевия автограф в Зографския манастир с предвидими езикови или ортографически разлики между извод (подложка) и препис. Първа група образуват: Котленският от 1765 г., Жеравненският от 1772 г., Лазаровият - Русе 1811 г., частично познатият от Сава Доброплодни по Котленския... Втора група образуват Самоковският от 1771 г., Никифоровият от 1772, Музейният (недатиран).

Те са опазили първообраза на Паисиевия текст.

II. ВТОРА РЕДАКЦИЯ (за нея се употребяват термини: Софрониева от 1781 г., Втора Софрониева, Софрониев учебник по “История славянобългарска”.

Когато свещеник Стойко Владиславов (бъдещият епископ Софроний) открива свое частно училище в Котел - за учениците си подготвя учебник по “История славянобългарска”. Най-ярката му особеност е, че не е на черковнославянски според оригинала, а е по-близък до говорим. И живият език, и дидактическите правила за учебна книга, и дарбата на Софроний да разказва увлекателно, въвеждат в наратива много детайли. Историческият текст вече не само информира и поучава, но и постига художествена картинност, емоционални внушения. Тази редакция придобива необикновена популярност и в българските земи, и всред емиграцията и преселниците в чужбина. В преписите по нея са въведени най-много придружаващи иновации: рисунки на гербове и образи на царе, икона на св. Иван Рилски, стихотворения и др.

III. Трета редакция (за нея се употребяват термини “Рилската преправка”, “Рилската сглоба”, “Рилският царственик”).

Първото ѝ появяване е в 1825 г. с обстойно себепредставяне от автора Паисий Николаевич, духовен син - ученик на Йеросхимонах Спиридон в постницата “Черней” на Рилския манастир.

Оригиналното ѝ заглавие е според История славянобългарска “О царствие болгарское” и повторено като “О царствии болгарстем”. В науката бива определена от В. Н. Златарски като “преправка”, “сглоба”, тъй като споява съдържателно и идейно “История славянобългарска” и “История во кратце о болгарском народе словенском” (1792 г.) на Йеросхимонах Спиридон.

Това обаче се установява при текстуален анализ, а не е обозначено в текста. А двете истории нито са преправени, нито сглобени. Те са използвани като извори - затова и ги няма имената на двамата историци.

Съставена е една нова книга, съответстваща по насоченост на националната драма за непостигнатото освобождение след руско-турските войни на Балканите, в които българите участват всеотдайно и жертвено и военните действия се водят само на българска територия с всичките им разрушителни последици: От мира в Кючук Кайнараджа Дунавските княжества получават облекчителен статут на васални; с изтегляне на османската администрация и на турската армия; от Букурещкия мир в 1813 г. се узаконяват исканията на Сръбското въстание да има свое княжество.

През 1825 г., когато Паисий Николаевич за едно лято подготвя текста си, вече е предстояща нова Руско-турска война и се работи за съучастие на българите. (С военачалник Дибич Забалкански сраженията отново ще се водят през цяла Тракия. А в Одринския мир от 1829 г. пак няма нито един параграф за български свободи (нито духовни, нито политически). Това активира рилските монаси- таксидиоти, които събират помощи за монументалното построяване на своя манастир - да разгърнат с голяма енергия и популяризирането на своя “Рилски царственик”. Те правят по два преписа, монах Харитон и три, разпространявани от юг от Балкана: в Змеево, Чирпан, Кесарий - в Пазарджик и в Панагюрище, Найден Геров - в Пловдив и после го изпраща в Русия; три - в Стара Загора от неназован занаятчия - преписвач... Преминават през Балкана в Търново, Плевен, Свищов, където учителят Христаки Павлович (възпитаник на Рилския манастир) го редактира и успява да го отпечата в Будим със заглавие “Царственик” (1844 г.). Патосът на тази книга не е толкова национален, колкото международен, което се подсказва от премълчаването на българските съвременни ѝ историци и изтъкването само на утвърдена в славистиката плеяда: Мавроубир (Мавро Орбини) Зонара, Евтимий Търновски, Димитър Ростовски, Буфиер французский... Интенцията е - да се изясни на Русия и другите велики европейски държави, а специално и на новоформираните сръбска и гръцка страни (макар и в миниатюрни граници), че българските земи не са територия на Османската империя, която подлежи на разподялба. Аргументира се не само чрез историческият

наратив, а и със специална статия, прибавена в заключение “Болгарска земля на четири части ся разделява: Мисиния или Задгорие, ... Тракия, ... Македония... Дардания, Охрид, старая столица болгаром...” При ясно определяне на границите им се изброяват и “колко градове има български” - общо имената са на 170 български градове, което подчертава страната като цивилизована и производителна. А в преписа на монах Харитон е добавено: “Возбуждение болгарскому народе к добродетели”, за което има предположение, че е по написаното от Софроний “сведение за характера и обичаите на българите”, поискано му в 1809 г. от главнокомандващия руско-турската война Кутузов.

За да не остане неразбран този умисъл на рилските историци, в края на Чирпанския препис монах Харитон повтаря: “Летопис болгарский... който чите, с внимание да чите, да познай какво са имали българите царство”.

В нашето изследване употребяваме термина “Рилски царственик”, за да се откроява отпечатаният “Свищовски Царственик”, с който има различия не само съдържателно, но главно езиковостилни:

Отпечатаната в Будим, 1844 г. история от Христаки Павлович е на красив новобългарски език, вече възприеман като литературен в българските училища през средата на XIX в., докато Рилският царственик (1825 г.) е на традиционния за манастира църковно-славянски.

IV редакция: Габровската сглоба от 1833 г. (без изяснен автор). Вероятно е учител, ако се съди по отбелязването на листовете с цифри, а не с традиционните черковно-славянски букви. А и езикът ѝ е новобългарски - църковнославянско влияние е забележимо едва в последната ѝ част. Съставителят познава Рилския царственик и Рилската история в кратце на Иеромонах Спиридон, намираща се отдавна с препис в Габрово.

Ръкописът споява три исторически книги: с умисъл да представи българското царство “старо колкото света” (както е записал върху друг препис непознат читател). Разделя съдържанието хронологически на два “типика”, които оприличава на Стар и Нов завет. Започва с български превод на новопубликуваната на румънски език “Александрия”, която тук обхваща 110 листа и е “първи типик’. “Втори типик” следва по преписа на Влад Гладичов на “История славянобългарска”, а и авторството на Паисий. Завършва с повече данни от Спиридо-

новата, която хронологически удължава българското царство чрез сръбското деспотство, прието в нея като българско.

Амбицията е да стане всеобемаща история на българското минало - просто една енциклопедия върху 270 листа = 540 страници.

По отбелязаната дата 1833 г. на завършването Габровската енциклопедия - история на македонците и на българите - съвпада с откриването на Новото взаимно училище от Априлов и Палаузов. Тя се съгласява и по концепция за модерно образование. Това ме подготвя да не бъда изненадана, ако намеря ЗНАК за участие на първия учител - Неофит Рилски (било с идея, било с великолепния превод на новобългарски на Софрониевия учебник по “История славянобългарска”). Не по-малко е близка до духовническата нагласа на Неофит Рилски и композицията на два ТИПИКА, съответстващи на Стария Завет с Александрията и на Новия - след Христа: Българското царство с християнската му вяра и мъченичеството срещу завоевателите-иноверци.

От този впечатляващ корпус, пребивавал известно време и в Дряново - засега са установени трима продължители: Поп Йовчо от Трявна в своя списъчен летопис много пъти основава информацията си по Габровския Царственик. Пирдопският преписвач-професионалист Даскал Тодор подготвя по поръчка на одеския българин Стефан Димитров Тошкович съкратен вариант. Не е в наличност, за да прецени подхода на съкращенията, но следващ притежател - Ангел Менекович Цветанович - го записва като “александриче” т.е. малка Александрия. Ако запазеният препис в Народна библиотека (Nr 314) отразява протографа на Даскал Тодор подготвен за Одеса, можем да приведем споделения от преписвача умисъл: “История българская, яже ест от древних великах князах и царях...”, “Написахми тука малко в кратцех заради болгарских народ да разумеют како са биле древните великих царех болгарских”.

* * *

Като извод на нашата изследователска програма се налага убеждение, че “История славянобългарска” не е само Паисиевият автограф в Зографския манастир, а е и движението ѝ - преосмисляне в преписите през следващите 117 години - продължаващо робски.

(Следва)

2. Пред-уведомление за Паисий

„История славянобългарска“ - настолната ни книга за всички времена

Проф. Надежда ДРАГОВА

Сменят се и поръчителите (които възлагат или заплащат преписването на “История славянобългарска”): не само игумени и църковни епитропи, пътуващи монаси-максидиоти. Още в началото на XIX век са вече и търговци, и занаятчии (куриозно е, че преобладават кожухарите - вероятно заможност, свързана с повишено търсене на продукцията им на османския, а може би и на европейския пазар).

Уникалната същина на ръкописното разпространение се представя и в редица случаи на съавторство от преписвачите: анонимни вмъквания на отделни детайли в текста и персоналистично

в заключителни пасажи. Появяват се и преписвачи, които се изживяват като автори на историята, след като в задължителния пасаж за информация са съобщили името на Паисий.

Преписването на ръка се утвърждава за всеки образован възрожденец като единствен жест на съучастие към престижното културно движение за опознаване на родната история. Толкова е неотменно, че са стигнали до нас и шест преписа по печатното издание “Царственик” на Христаки Павлович от 1844 г.

Дори чужденци, европейски образовани католически духовници, изпратени за свещеници при пловдивските павликяни - селяни и занаятчии - също ръкописно (при това с азбука латиница) превеждат печатания “Царственик” на павликянски диалект. При безспорния им достъп до книгопечатане!!! Павликянският ръкопис е знаменателен за предпочитаната рецепция тогава: преписване!

Медийната мрежа се разширява и чрез стотици бележки на читатели (приписки): летописни, автобиографични, оценъчни, допълващи... Грамотният читател търси празно поле в обложките на кориците или недописан лист вътре в текста да докаже своята съпричастност (понякога само с подпис), а по-често с информации за текущи събития - със съзнанието, че и те имат стойността на градиво за бъдещата история.

Преписването придобива документалността и актуалността на публицистика. Повечето от приписките започват с израза “ВЕСТНО БУДЕТ”, с което предвещават и името “ВЕСТНИК” на бъдещия периодически информатор.

А книжното тяло ръкописна “История славянобългарска” се налага като място на честта.

Продуктивната информационна мрежа на преписите науката днес определя като “историографско движение на Българското възраждане”. Документирано е по протежение на 117 години: 1765 г. от Котленският препис до Банския в 1882 г. Реализира се спонтанно. Няма регулативен център!

При общата нагласа, че преписването е и терен за индивидуално участие и поради продължителността на тази практика - съвременна на бурни политически и духовни събития - се формират четири основни редакции. Помежду им разликите са структурни, съдържателни, езикови и стилови. Но вътре в микросистемата “редакция” зависимостта е близка, много често “едно от друго”.

Установяването по редакцията прояснява

иновациите за всеки препис, определя го и хронологически, ако не е датиран.

* * *

I. Основна редакция (за нея се употребяват и термини: първообразна, първоизворна, зографска). Съпоставя се с редакцията на Паисиевия автограф в Зографския манастир с предвидими езикови или ортографически разлики между извод (подложка) и препис. Първа група образуват: Котленският от 1765 г., Жеравненският от 1772 г., Лазаровият - Русе 1811 г., частично познатият от Сава Доброплодни по Котленския... Втора група образуват Самоковският от 1771 г., Никифоровият от 1772, Музейният (недатиран).

Те са опазили първообраза на Паисиевия текст.

II. ВТОРА РЕДАКЦИЯ (за нея се употребяват термини: Софрониева от 1781 г., Втора Софрониева, Софрониев учебник по “История славянобългарска”.

Когато свещеник Стойко Владиславов (бъдещият епископ Софроний) открива свое частно училище в Котел - за учениците си подготвя учебник по “История славянобългарска”. Най-ярката му особеност е, че не е на черковнославянски според оригинала, а е по-близък до говорим. И живият език, и дидактическите правила за учебна книга, и дарбата на Софроний да разказва увлекателно, въвеждат в наратива много детайли. Историческият текст вече не само информира и поучава, но и постига художествена картинност, емоционални внушения. Тази редакция придобива необикновена популярност и в българските земи, и всред емиграцията и преселниците в чужбина. В преписите по нея са въведени най-много придружаващи иновации: рисунки на гербове и образи на царе, икона на св. Иван Рилски, стихотворения и др.

III. Трета редакция (за нея се употребяват термини “Рилската преправка”, “Рилската сглоба”, “Рилският царственик”).

Първото ѝ появяване е в 1825 г. с обстойно себепредставяне от автора Паисий Николаевич, духовен син - ученик на Йеросхимонах Спиридон в постницата “Черней” на Рилския манастир.

Оригиналното ѝ заглавие е според История славянобългарска “О царствие болгарское” и повторено като “О царствии болгарстем”. В науката бива определена от В. Н. Златарски като “преправка”, “сглоба”, тъй като споява съдържателно и идейно “История славянобългарска” и “История во кратце о болгарском народе словенском” (1792 г.) на Йеросхимонах Спиридон.

Това обаче се установява при текстуален анализ, а не е обозначено в текста. А двете истории нито са преправени, нито сглобени. Те са използвани като извори - затова и ги няма имената на двамата историци.

Съставена е една нова книга, съответстваща по насоченост на националната драма за непостигнатото освобождение след руско-турските войни на Балканите, в които българите участват всеотдайно и жертвено и военните действия се водят само на българска територия с всичките им разрушителни последици: От мира в Кючук Кайнараджа Дунавските княжества получават облекчителен статут на васални; с изтегляне на османската администрация и на турската армия; от Букурещкия мир в 1813 г. се узаконяват исканията на Сръбското въстание да има свое княжество.

През 1825 г., когато Паисий Николаевич за едно лято подготвя текста си, вече е предстояща нова Руско-турска война и се работи за съучастие на българите. (С военачалник Дибич Забалкански сраженията отново ще се водят през цяла Тракия. А в Одринския мир от 1829 г. пак няма нито един параграф за български свободи (нито духовни, нито политически). Това активира рилските монаси- таксидиоти, които събират помощи за монументалното построяване на своя манастир - да разгърнат с голяма енергия и популяризирането на своя “Рилски царственик”. Те правят по два преписа, монах Харитон и три, разпространявани от юг от Балкана: в Змеево, Чирпан, Кесарий - в Пазарджик и в Панагюрище, Найден Геров - в Пловдив и после го изпраща в Русия; три - в Стара Загора от неназован занаятчия - преписвач... Преминават през Балкана в Търново, Плевен, Свищов, където учителят Христаки Павлович (възпитаник на Рилския манастир) го редактира и успява да го отпечата в Будим със заглавие “Царственик” (1844 г.). Патосът на тази книга не е толкова национален, колкото международен, което се подсказва от премълчаването на българските съвременни ѝ историци и изтъкването само на утвърдена в славистиката плеяда: Мавроубир (Мавро Орбини) Зонара, Евтимий Търновски, Димитър Ростовски, Буфиер французский... Интенцията е - да се изясни на Русия и другите велики европейски държави, а специално и на новоформираните сръбска и гръцка страни (макар и в миниатюрни граници), че българските земи не са територия на Османската империя, която подлежи на разподялба. Аргументира се не само чрез историческият наратив, а и със специална статия, прибавена в заключение “Българска земля на четири части ся разделява: Мисиния или Задгорие, ... Тракия, ... Македония... Дардания, Охрид, старая столица болгаром...” При ясно определяне на границите им се изброяват и “колко градове има български” - общо имената са на 170 български градове, което подчертава страната като цивилизована и производителна. А в преписа на монах Харитон е добавено: “Возбуждение болгарскому народе к добродетели”, за което има предположение, че е по написаното от Софроний “сведение за характера и обичаите на българите”, поискано му в 1809 г. от главнокомандващия руско-турската война Кутузов.

За да не остане неразбран този умисъл на рилските историци, в края на Чирпанския препис монах Харитон повтаря: “Летопис болгарский... който чите, с внимание да чите, да познай какво са имали българите царство”.

В нашето изследване употребяваме термина “Рилски царственик”, за да се откроява отпечатаният “Свищовски Царственик”, с който има различия не само съдържателно, но главно езиково-стилни:

Отпечатаната в Будим, 1844 г. история от Христаки Павлович е на красив новобългарски език, вече възприеман като литературен в българските училища през средата на XIX в., докато Рилският царственик (1825 г.) е на традиционния за манастира църковно-славянски.

IV редакция: Габровската сглоба от 1833 г. (без изяснен автор). Вероятно е учител, ако се съди по отбелязването на листовете с цифри, а не с традиционните черковно-славянски букви. А и езикът ѝ е новобългарски - църковнославянско влияние е забележимо едва в последната ѝ част. Съставителят познава Рилския царственик и Рилската история в кратце на Йеромонах Спиридон, намираща се отдавна с препис в Габрово.

Ръкописът споява три исторически книги: с умисъл да представи българското царство “старо колкото света” (както е записал върху друг препис непознат читател). Разделя съдържанието хронологически на два “типика”, които оприличава на Стар и Нов завет. Започва с български превод на новопубликуваната на румънски език “Александрия”, която тук обхваща 110 листа и е “първи типик’. “Втори типик” следва по преписа на Влад Гладичов на “История славянобългарска”, а и авторството

на Паисий. Завършва с повече данни от Спиридоновата, която хронологически удължава българското царство чрез сръбското деспотство, прието в нея като българско.

Амбицията е да стане всеобемаща история на българското минало - просто една енциклопедия върху 270 листа = 540 страници.

По отбелязаната дата 1833 г. на завършването Габровската енциклопедия - история на македонците и на българите - съвпада с откриването на Новото взаимно училище от Априлов и Палаузов. Тя се съгласява и по концепция за модерно образование. Това ме подготвя да не бъда изненадана, ако намеря ЗНАК за участие на първия учител - Неофит Рилски (било с идея, било с великолепния превод на новобългарски на Софрониевия учебник по “История славянобългарска”). Не по-малко е близка до духовническата нагласа на Неофит Рилски и композицията на два ТИПИКА, съответстващи на Стария Завет с Александрията и на Новия - след Христа: Българското царство с християнската му вяра и мъченичеството срещу завоевателите-иноверци.

От този впечатляващ корпус, пребивавал известно време и в Дряново - засега са установени трима продължители: Поп Йовчо от Трявна в своя списъчен летопис много пъти основава информацията си по Габровския Царственик. Пирдопският преписвач-професионалист Даскал Тодор подготвя по поръчка на одеския българин Стефан Димитров Тошкович съкратен вариант. Не е в наличност, за да преценим подхода на съкращенията, но следващ притежател - Ангел Менекович Цветанович - го записва като “александриче” т.е. малка Александрия. Ако запазеният препис в Народна библиотека (Nr 314) отразява протографа на Даскал Тодор подготвен за Одеса, можем да приведем споделения от преписвача умисъл: “История българская, яже ест от древних великах князах и царях...”, “Написахми тука малко в кратцех заради болгарских народ да разумеют како са биле древните великих царех болгарских”.

* * *

Като извод на нашата изследователска програма се налага убеждение, че “История славяноболгарска” не е само Паисиевият автограф в Зографския манастир, а е и движението ѝ - преосмисляне в преписите през следващите 117 години - продължаващо робски.

Музей за хамата на един султан

Кой е Сюлейман Великолепни и какво налага неговите „подвизи“ по българските земи да бъдат увековечени с подобен „мемориал“ като този, който започва да се строи край Бургас?

Борис ДАНКОВ

Тази новина някак си тихомълком мина и замина покрай българския читател и зрител. Нашенските “свободни” медии или я пуснаха да се изтърколи покрай останалите събития, или чисто и просто я скриха някъде из кьорсокаците на електронните интернет сайтове и портали. Става реч за взетото неотдавна решение от кабинета любимото място на турския султан Сюлейман I - минералните бани край Бургас да бъдат превърнати в негов музей. Самото решение се предшества от “тихата дипломация” на министъра на културата Вежди Рашидов, който още през миналата година осъществява поредица от контакти с турската фирма “Доуш Холдинг”. В началото на тази година той заедно с председателя на фирмата Гьонюл Талу и кмета на Бургас Димитър Николов подписват... тристранно споразумение и сътрудничество, според което “Доуш Холдинг” предоставя “безвъзмездно” половин милион лева за реставрирането на хамама на Сюлейман Великолепни.

По-късно, в началото на март, по време на срещата си с кмета на Истанбул Кадир Топбаш в София, Бойко Борисов огласява намерението на българското правителство Бургаските минерални бани - любимото място на Сюлейман Великолепни, да бъдат превърнати в музей. Заедно с това той поема като ангажимент Ески Джамия в Стара Загора да бъде реставрирана и превърната в Музей на религиите. Срещу тези “реверанси” турската страна обявява решението си да предостави 2 млн. евро за реставрацията на българската църква “Свети Стефан” в Истанбул.

След тази бурна “дипломация” вече са налице и резултатите. Ески Джамия е превърната в Музей на религиите. Вече са съборени старите сгради и на мястото на Бургаските минерални бани след няколко дни започва изграждането на... музей на Сюлейман Великолепни.

Каква е историческата истина

за “любимото място” на турския султан? Под името “Аква калиде”, а по-късно “Термополис” Бургаските минерални бани съществуват от IV в. пр.н.е. Още преди това - по време на траките, като светилище на Трите нимфи. По-късно тук са оставили свои следи римският император Траян и византийският Константин Погонат. Има сведения, че при термите е спирал и хан Тервел. Едва през XVII век Сюлейман Великолепни на мястото на тракийските, римски бани изгражда свой хамам, след като тук бил излекувал ... подаграта си (!)

Тракийските римски терми “Аква калиде” край Бургас, които нашите български управници с лека ръка, срещу подарък от половин милион лева, са готови да превърнат в... “музей на Сюлейман”

И ето, че днес у нас, в началото на XXI век, “банята на Сюлейман” е обявена едва ли не за “уникално наследство” и “паметник на културата с национално значение” (!), за историческа “ценност” - по думите на Бургаския кмет Димитър Николов.

Кой е всъщност Сюлейман I?

В историята личността на десетия поред турски султан Сюлейман Великолепни е достатъчно известна. Не само поради факта, че той е сред “най-успешните владетели” на Османската империя. По негово време (1520-1566) тя разширява границите си до краен предел: завладява Белград (1521), Родос (1522), разбива унгарците при Мохач (1526), обсажда Виена (1529), превзема Багдад (1535), подчинява Аден

Сюлейман... Великолепни, “законодателят” и сатрапът, асимилаторът на християнството в Европа, чиято личност не престава да предизвиква противоречиви чувства в нашата съседка Турция

в Йемен (1538), покорява Ерзурум в Персия (1553), завзема Трансилвания (1562). Умира при обсадата на крепостта Сигетвар в Унгария (1566), без да успее да превземе Виена.

Може би най-лаконичната характеристика за Сюлейман дава Британска енциклопедия, където е отбелязано, че “през септември 1520 г. той започва владичеството си с кампания против християнските държави в Централна Европа и около Средиземно море”. Докато в Енциклопедия “България” са описани “заслугите” му към нас, българите: “Осъществява политика на религиозна и народностна дискриминация на немюсюлманските поданици на империята, в резултат на което са помохамеданчени голям брой българи в източните и югозападните български земи” - т. 6, стр. 586.

Известни са и “заслугите” на Сюлейман Великолепни като един от най-големите сатрапи в историята на Османската империя. Освен че по негово време е осъществена с “огън и меч” една от най-варварските асимилации в Европа, той е безогледен и в отношенията си към своето най-близко обкръжение - убива великия везир Ибрахим Паша и първородния си син Мустафа, нарежда да бъде заклан и сина му Баязид. След като прогонва в изгнание първата си жена Гюлбахар, се жени за украинката Роксолана, а в султанския двор се установява атмосфера на разврат и насилие, на кървави касапници, пресъздадени в нашумелия неотдавна турски сериал “Великолепният век”, в който Сюлейман е представен като закоравял маняк и алкохолик.

Върху фона на неоосманизма

и събуждащите се в Турция сантименти към “величавото” минало на Османската империя този филмов сериал предизвика в южната ни съседка истинска буря от разгорещени спорове “за” и “против”. Във филма българите са представени като поробени създания, доведени до животинско оцеляване - насилвани и убивани по повод и без повод от завоевателите. По-странното в случая е не това, че в Турция е създаден подобен филм. Очевидно и там има трезви съвести на хора, които са съвсем наясно с незавидното историческо наследство на Османската империя. Учудващото обаче е това, че вместо от този “артефакт” у нас да последва някаква разумна реакция две нашенски телевизии са водили преговори за излъчване на сериала в българския ефир.

Колкото до министъра на културата Вежди Рашидов - неговата роля е от скандална по-скандална. Той вместо да се дистанцира от случая със султанския хамам край Бургас (заради мястото и особено деликатната позиция, в която се намира), тръгва да реанимира “величието” на Сюлейман Великолепни и да обслужва чужди амбиции и интереси чрез реализацията на този по същество абсурден проект.

Жалката роля на нашите управници

Що се отнася до нашите български управници, тяхната роля в случая е много по-жалка и незавидна. Първо заради това, че те са българи. Второ поради тяхното историческо невежество. Трето заради

Бойко Борисов дава своите уверения на кмета на Истанбул Кадир Топбаш, че “любимото място” на Сюлейман Великолепни ще бъде превърнато в... негов музей

недалновидната им конюнктурна и некомпетентна външна политика, която обслужва чужди геополитически домогвания и цели, в разрез с българските национални интереси.

Това не бива да се приема дори като “безвъзмезден” подарък от Анкара, тъй като никой няма право на подобна концесия с българската история. А колкото до “жеста” на Истанбул за българската църква “Св. Стефан” и отпуснатите 2 млн. евро за нейната реставрация, те отдавна са върнати (дори с лихва!) чрез реставрацията на джамиите в Пловдив и Стара Загора.

Обективно погледнато, този толкова ценен паметник на културата “с национално значение” “Аква калиде” би могъл да съществува единствено като Тракийските и Римските терми край Бургас, свързани с епизодичните “артефакти” около тази или онази историческа личност. Но не и с натрапването на този или онзи “владетел”, което вече си е чиста проба политическа (и геополитическа) манипулация.

— — —

Иначе днес е денят на Ботев, на войводата, който преди 136 години положи костите си из пущинаците на Врачанския балкан за нашата “бъдещност”, за да ни има след толкова векове отново като българи и “човеци”, като люде с национална чест и историческа свяст! Ако днес той можеше отнякъде да ни съзре и да види каква я вършим и докъде сме се докарали, сигурно щеше да се обърне в гроба. Ако можеше да разбере, че неговите потомци ще реставрират и увековечават хамама на Сюлейман, на един от най-големите сатрапи в историята ни, той сигурно никога нямаше да тръгне към Околчица, за да падне там пронизан от “вражески куршум”. Никога.

ПЕГАС Редактор Борис Данков

Рисунката като експлозия от петна и линии

Скулптура и картини на Ангел Станев са изложени до 17 юни в СГХГ

Софийската градска художествена галерия представя изложба на Ангел Станев от скулптури и рисунки. Тя е отворена за посетители до 17 юни.
Ангел Станев е художник, който в края на 70-те г. дръзко преобразява

рутинния пластичен език на скулптурната материя. Работите му привидно изглеждат като ескизи и голяма част от тях са подвеждащо наречени така. Изложбата е замислена като разказ за събития в българската скулптура от втората половина на 70-те г. до днес, най-динамичния й период, чрез творчеството на най-евристичния й представител.

Тя неслучайно е в Софийската градска художествена галерия, където се съхраняват най-много произведения на Ангел Станев. Между тях са зарежданата със сарказъм към илюзорните творчески очаквания Люлка с Муза (Посвещение на Димчо Дебелянов), която заслужено предизвиква едночасово брожение сред журито на Младежката изложба през 1978 г; породилата толкова подражания Глава от 1979-а; изсвирената на тънката струна на цигулка фигура от 1979 г.
Творбите му съчетават свръхчувственост и краен аскетизъм и са упорито, последователно изследване на звученето на вятъра в камбаната, празното пространство на люлката и ритъма между люлките, ехото на кръга все по-лаконично, все по-мощно. За тази експозиция Ангел Станев създава и вариант на една от своите десетилетия мислени композиции, в която гласът на камбаната и екотът на кръга се съчетават в монументални мащаби. Рисунката за твореца, дори когато е бродирана под лупа и когато е резултат от експлозия от петна и линии, носи мисията на креативно просветление, което може да послужи за десетилетни пластични трансформации, отбелязват от СГХГ.

Упражнения по живопис с Ивайло Мирчев

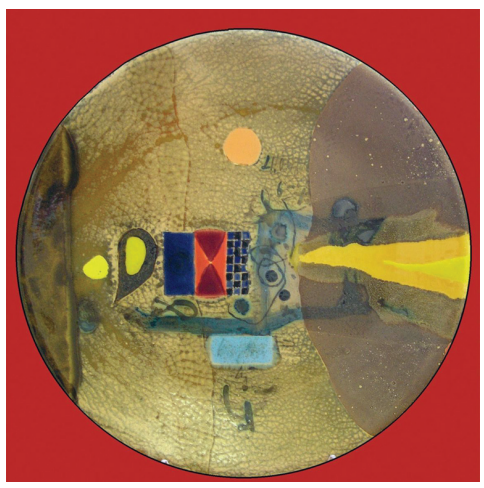

Известният художник Ивайло Мирчев предава “Упражнения по живопис” - с различни техники, формати и сюжети, в софийската галерия “Астри”, научи ДУМА от галеристката Вихра Пешева.
Да устоиш във фокуса на прожекторите, между заседанията в СБХ за бъдниците на българския художник и упражненията по живопис със студентите от академията, да запазиш чувствителността и любопитството на душата си и да останеш художник. Това е възможно само ако по призвание си такъв. И ако си способен да изпитваш любов, отбелязват от галерията.

Живописецът, който е професор в НХА и бивш председател на СБХ, направи голяма пауза от последната си изложба и с тази доказва, че дългогодишната ръководна длъжност не е отнела от творческото му вдъхновение. До 6 юни в “Астри” (ул. “Цар Самуил” 34) Мирчев излага нови творби. На упражнение като на упражнение: различни техники - водни (акварел и гваш) и маслени, формати - големи и малки, разнообразни сюжети, които са част от неговото непрестанно любопитство към света. За Ивайло Мирчев голямото вълнение в живописта е процесът на създаването и изследването на собствената сетивност и тази на публиката. Поставянето на творчески задачи и разрешаването им е по-голямото удовлетворение от самия резултат на рисуването, посочва Вихра Пешева.

Нова керамика от Стоян Цанев

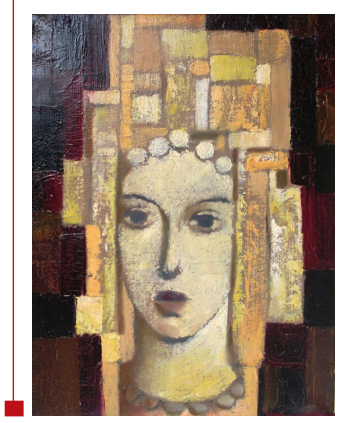
Столичната галерия “Арте” представя последните живописни платна, керамични пана и пластики на Стоян Цанев - един от изтъкнатите български творци. Изложбата може да се види до 4 юни на в арт салона на ул. “Г.С. Раковски” 183.
“Да се занимаваш с изкуство в днешно време е голяма привилегия... да се затвориш в ателието, да останеш сам, да загърбиш проблемите. И ако постигнеш някакъв душевен комфорт, което е най-важното да си щастлив. Живописта е колкото тежко, толкова и приятно занимание...”, казва Стоян Цанев. По думите му работите му са следствие от твърде близко общуване с природата. Като всеки занаят и в живописта много неща се учат, задължително е средствата му да се знаят, останалото е аматьорство. Другото е свише. Според автора, ако една картина се обясни с думи, тя тутакси ще умре. В моите работи няма текст, макар всичко да тръгва от размислите ми за времето, пространството, за началото, раждането на големите неща. Облякъл съм тези размисли само в мой пластичен език. Не давам отговор за нещата, които ме

вълнуват, а всеки сам трябва да го потърси, споделя Стоян Цанев.
Стоян Цанев е роден през 1946 г. в Бургас. Завършил е Академията за изящни изкуства във Варшава с награда на Министерството на културата на Полша. Носител е на много отличия, сред които националната награда за графика “Веселин Стайков”; награда на Интерграфика, Германия; първа награда от Биенале на графиката, Варна; Златен медал от Арт експо, Ню Йорк; Златен медал от Триенале на графиката, Германия, и др.

45 платна на Николай Пенков

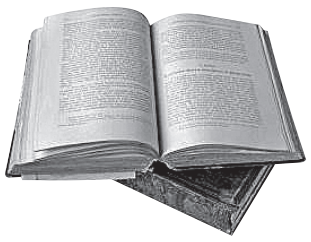
Самостоятелна изложба “Пространства” на Николай Пенков е подредена до 5 юни в столичната галерия “Лик” на ул. “Лайош Кошут” 37. Ценителите на изобразителното изкуство могат да видят творби, сътворени от художника през последната година. Изложбата включва 45 платна маслена живо-

пис - портрети, натюрморти, фигурални композиции, абстрактни композиции.
Николай Пенков е роден през 1958 г. в Монтана. Завършва Великотърновския университет “Св. св. Кирил и Методий”, специалност графика. Работи в областта на графиката, илюстрацията, екслибриса, живописта и керамиката. Член е на Съюза на българските художници. Участва в над 20 общи национални изложби, международни биеналета на графиката, триеналета и други графични изяви. По-известните от тях са в Япония, Куба, Македония, Холандия, Белгия, Полша, Испания, България. Има над 25 самостоятелни изложби в страната. Изявява се в пленери по живопис и керамика в Жеравна, Пловдив, Берковица, Монтана, Белоградчик, както и в колективни изложби в много градове. Негови творби са притежание на галерии и частни колекции в страната и чужбина.

Страницата подготви Надежда УШЕВА

Лавица

“ЗЛАТНИЯТ ВЕНЕЦ” от Марина Константинова разказва за откритията на известен археолог и борбата на екипа му с иманярите и чиновниците. Криминалната интрига е неизбежна, когато изчезват сензационни находки. Другият персонаж е колекционерът - брънка от веригата на износа на антики. В романа има и втори план - тракийски сюжет, който се вплита в съвременния. Бивш криминален инспектор поема тежкия товар да открие крадеца на антики. Скандалът с арестуването му е медийна бомба в обществото. Но дали събитията ще сложат край на престъпленията в страна, където беззаконието е пуснало мощни корени... И дали справедливостта има шанс... Издава “Сиела”.

“ИСАВ” от Меир Шалев е сага за няколко поколения пекари, която започва в края на Първата световна война и се простира до наши дни. Авраам Леви, горд потомък на сефарадски евреи, и неговата всеотдайна съпруга Сара - неграмотна, но внушителна и дивна жена, се установяват в селище на запад от Йерусалим. Там те поставят основите на фамилия, привидно ординерна, а всъщност белязана от многообразни страсти, страдания, копнежи... Напоен с ирония и духовитост, този роман разгръща необичайна любовна история. Меир Шалев е най-изтъкнатият писател на Израел, за първи път се превежда в България. В скоро време писателят ще гостува у нас по покана на издателите си от “Колибри”.

“ЕДИНСТВЕН СИН” от Стефан Одеги е исторически роман, който излиза у нас благодарение на “Факел експрес”, повел ни към ада, по мнението на “Нувел обсерватьор”. Целият XVIII век минава пред очите ни като на киноолента, но усещаме мириса на потта и говеждата тор по пътя от Женева до Париж, заживяваме в поправителните домове, бутаме се в претъпканите дюкянчета, забавляваме се с чудаци, хитроумни изобретения, гинем в тъмници или на ешафоди, срещаме мошеници и леконравни девойки. Усещаме и Великата театрална революция - сложна плетеница от съдби, унижения и нечовешки мъчения, която къса човешките глави “като крилца на пеперуда”. Харесваше ми да разказвам истории за XVIII век, без да пиша исторически роман, отбелязва авторът.

“ТРЕВИ И СУХИ ПОДПРАВКИ” от Невяна Кънчева, издание на ИК “Колхида”, ще ни научи кои подправки се обичат и кои не се понасят, ще разберем кога се слагат в ястието и трябва ли да се вадят от него, ще ни помогне да се чувстваме сигурни между красивите шарени бурканчета и пликчета в света на ароматите. Семена на подправки са открити в гробниците на египетските фараони, по египетски папируси са разчетени рецепти за ястия с анасон, синапени семена, кимион, кориандър, шафран... Някой може ли да си представи боб чорба без джоджен? Агнешко без мащерка, таратор без копър, меденки без канела. Но това далеч не е всичко, защото светът на подправките предлага и още, и още...

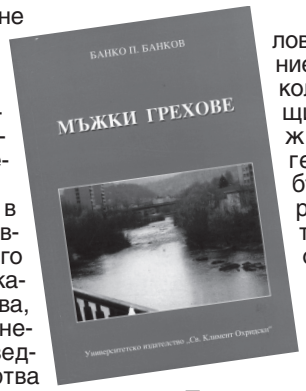
Неуловимият чаровник зад уж лесно уловимия текст

Новата книга на Банко П. Банков „Мъжки грехове” е твърде сложен, но ненатрапчив „микс” от литературни качества

Петя ЦОЛОВА

Последната (засега) книга с разкази и новели на белетриста Банко П. Банков носи интригуващото заглавие “Мъжки грехове”. И още то подсказва, че писателят ще ни изненада с нов щрих към вече завършената си и неповторима авторска физиономия. Той се е легитимирал отдавна като автор, който има трайна читателска публика сред любителите на истински и високи художествени стойности. Но това не означава, че текстът му е труден за възприемане. Напротив - чете се бързо, с увлечение и лекота. Никакви претрупвания на изказа не затрудняват читателя, ще бъде задоволен и вкусът му към любопитна интрига, която се съдържа достатъчно в описваните междуличностни и междуобщностни отношения. Тук те се разкриват най-често в неочаквана дълбочина, а плътният и лаконично изграден текст носи висока интелектуална, емоционална и художествена наслада. Всяка дума е непоклатимо на мястото си и е така смислово натоварена, че с едно недълго изречение авторът често ни превежда през случилото се в значителен отрязък от време. Изчерпваща лаконичност откриваме и в сюжетната нишка, и в обрисовката на героите, и в маркирането на пейзажа, обстановката или времето, в което се развива действието.

Палитрата от герои е изключително широка - от дребния, понякога дори елементарен човечец до интелектуалеца. И по закона на таланта Б.П. Банков рисува в дълбочина душите човешки (включително и женските!) толкова различни и толкова сходни в жаждата си за щастие и в стремежа си за по-добро съществуване. Усещане за вечността на живота лъха от тази проза. Всичко в този свят се повтаря. И не се повтаря. За всеки човек то е за първи път. И за единствен път. Оттук и равносметката - безкрайно ценна е сладостта на краткия и неотменно отлитащ миг.

Има нещо Чеховско в отношението на този автор към човека - той го разбира, без да го съжалява, без да го подценява, без да го наставлява, независимо дали е праведник или грешник, жертва или (рядко!) палач.

Оставям на читателя сам да открива еротиката (нов момент в Банковата проза), вярвам няма да се затрудни. Но аз не мога да прескоча чувството за хумор на Банко П. Банков. Знайно е, че то, или липсата му, веднага ни издават що за хора сме. Хуморът на Банков върви като непрекъснато емоционално течение сякаш някъде под текста - топло, бистро, понякога малко нагарчащо и печално. Друг път писателят се засмива широко и заразително и кара и нас да се усмихнем неудържимо. Присмех и шега, никъде сарказъм. С една дума - хумор на човек, видял и две, и двеста на тоя свят и то точно от събратята си - човеците. Но надживял опасността да се резигнира или озлоби. Само узрял в изпитанията и преминал къде с едно, къде с доста повече стъпала над мнозина. В подкрепа на това твърдение е и очевидната ерудираност на автора, която (въпреки професорската титла на Банков в инженерна наука) не е кабинетна и чужда на всекидневието, а придобита от интелектуален труд и битка точно с това всекидневие, било неособено ласкаво към него. Битка, която той е спечелил, като е надраснал тривиалното.

Може би най-ярката стилова отлика на Банков е умението му да изобразява с няколко щриха ярко открояващи се индивидуалности и житейски правдоподобни герои. Разказите просто бъкат от живи хора с най-различни съдби, а в техните житейски перипетии се отразяват големите историко-политически бури на времето, в което са живели или живеят.

Имената на героите му също са отделна тема. Те говорят много, побират целия спектър от пошлостта и глупостта човешка до достойнството, гордостта, мярката, традицията.

В сборника “Мъжки грехове” има няколко разказа с впечатляващо високо ниво: “Мъже като елински богове”, “Ергенски панаир”, “Самотен воин”, “Стълбата към града”, “Магията на пампасите”, “Въпрос към медиум”, “Да пипнеш успеха”, “Твърд характер”... При това те могат да се разделят на две противоположни по настроение групи. В едната преобладава възхитата от героите, в другата авторът рови в неособено възхитителни територии на битието, но пак с разбиране към човека и без отчаяние и чернилка. А и в двата случая хуморът неизменно върви “под текста”.

“Мъжки грехове” е твърде сложен, но ненатрапчив “микс” от литературни качества, неуловим за изчерпателна дефиниция. Ето защо още в заглавието наричам автора “неуловимия”. А и защото той ту се мярка (в различни свои възрасти) зад редовете, ту го забравяме, изцяло увлечени от това, което правят героите му. И смаяни от насладата, извираща от и между тези редове.

Поезия

Шепот от свирепа болка и обич

Димитър КОПРИВЛЕНСКИ

Има дума, че поезия и за поезия се пише трудно. И само от поети. А аз не съм. Нито от едните, нито от другите. Пък ми е леко. Да пиша. И знам добре - поезия не се чете с очи, а с душа. Тъй, както се пише. Излята ли е от сърцето, тутакси завладява душата. Някой да е казвал, че му е тягостно с Ботев! Та там стихът е песен. “Ей я, иде мойта птица,/ туй е мойта годеница.” Или кървене на сърцето. “В тъги и в неволи младост минува.” Или вопъл и стон. “Не плачи, майко, не тъжи...” Същото е и с Евстати Бурнаски.

Тешах и благотворях военната си младост с неговите стихове. “Пътува лейтенант Сираков/ от гарнизон към гарнизон.” Страшно ми допадаха. Бяха писани точно за мен. Защото през година-две мъкнех тежкия си куфар към следващото поделение. И къде на глас, къде наум си повтарях: “Военните пътуват често,/ военните са все на път./ Наесен тях ги местят,/ когато птиците мълчат.” А аз не бях сам. Стотици бяха като мен. И стиховете на вечния войнишки поет правеха куфарите по-леки, душата - по-ведра. Малко ли е!

И досега помня тези поетови излияния. От рециталите на полковник Бурнаски в препълнените с войници салони в домовете на армията. Такива ръкопляскания подбрана, изискана публика не може. А той стоеше на сцената в катадневната си военна униформа - обаятелен, сдържан, естествен, красив... Поетът, който най-добре декламира собствените си стихотворения. Никой друг не го може това.

С тази поетична, културна и духовна закваса преминах през живота, армията и “лошия” тоталитаризъм. Пътьом с полковник Бурнаски. Къде по-редовно, къде епизодично чувах, следях името и написаното от “войнишкия поет”. Отмарях и се зареждах със стиховете му... Докато ни връхлетя демокрацията. И ни затисна нескончаемият й български преход. За да се вкопча... пак в него. Не точно както в младините ни, но в същия смисъл, в същия път и посока. А другите май се снишиха, скатаха, промениха, нагодиха...

Издателство “Пропелер”, на друг бивш военен - Митко Ганев, ни зарадва с поредния, трети том от стиховете на Евстати Бурнаски “Шепот на трева” с най-новите му строфи, някои от които са се появявали в ДУМА. Ето я и “Надежда”-та за пенсионерите, обещана от Борисов: “Стари хора, малко потърпете!/ - казва премиерът ни любим/ - и веднага след като умрете,/ пенсиите ще ви повишим!..” Няма болка на стари и млади, на емигрирали или завърнали се, щрих от живота, човешки трепет, отронен лист или паднала птичка... убегнали съпричастността на Евстати Бурнаски. И неподнесени на страдната душа на “благоденстващите” от демокрацията.

Няма начин човек да не се съгласи с поета: “Кърви Четиридесет и четвърта./ Стрелката на съдбата се превърта!” И по-нататък. “По стръмна българска Голгота/ животът влачи тежък кръст... Когато корените страдат,/ умира най-напред върхът!” Въпреки това поетът не се предава. “Ще те живея, мой живот/ ...Ще те живея!” Макар че “Дори и робството е божи дар,/ щом свободата стане полицай!” За да се наслади докрай на майсторството на Евстати Бурнаски без съмнение читателят следва да поглъща и пак да се връща от първата до последната на точно тристата страници на книгата. А “Стиховете за Доли” със сигурност всеки път ще вълнуват все повече.

По средата на стихосбирката са сонетините от “Свирепо пълнолуние”. Според полк. Георги Георгиев “това са бисерни стихотворения в десет стихореда - поезия и философия, осмислени житейски мъдрости. В тях се оглежда талантът на Бурнаски, събрани като в капка роса”. Ето един такъв “Протест” според поета. “Човек с отворени очи умира,/ срещу смъртта в смъртта си протестира...” И посвещението на един министър. “Накрая погледът ми взе да свиква/ с високо изкачилата се тиква...” И “орисията” на българина. “И Господ даже в своя звезден храм/ не смее да замръкне сам...”

Целия ни живот го има в поезията на Евстати Бурнаски. Но доколко я познаваме. И самия автор. Съзнаваме ли какво богатство е той за нас, за България. Поне това да му признаем!

Джазът пее на български в Стара Загора

Jazz Forum

Вокалният джаз и най-добрите му родни представители са във фокуса на първото издание на форума

Йълдъз Ибрахимова ще празнува 60-ия си юбилей и на сцената в Стара Загора

За първи път в Стара Загора ще има джазов фестивал. "Джаз форум Стара Загора" ще се състои от 14 до 16 юни т.г. Вокалният джаз и най-добрите му родни представители са във фокуса на първото издание, а посланието на форума е "Джазът пее на български".

Концерти ще изнесат Йълдъз Ибрахимова, която наскоро чества своя 60-годишен юбилей, Петър Салчев, Марина Господинова, Милица Гладнишка. Сред специалните гости в града на липите ще са още американската джаз и госпъл певица Джанис Харингтън и Стефка Оникян. В три поредни дни преди началото на събитието предфестивалната програма включва и концерти за най-малките с "Джаз за деца с Венци Благоев".

Най-новото събитие в културния календар на града е естествен наследник на проекта "Лайв Зара джаз", който натрупа актив от 25 издания за времето от 2009 до 2011 г. Фестивалът се организира от община Стара Загора, артистичен директор е Венцислав Благоев. Сред основните спомоществователи са Регионалната библиотека "Захарий Княжески" и хотел-ресторант "Форум". Входът за всички концерти е свободен, научи ДУМА от организаторите.

Малко предистория

Амбицията за представителен джазов фестивал в града на липите не е безпочвена. Тук още през 1984 г. се основава вокална група "Траяна" - уникална за музикалния пейзаж формация, която под ръководството на композитора Кирил Тодоров за първи път в България използва ансамбловото скат пеене (със срички) като основно изразно средство в репертоара си. Днес музикалната критика единодушно определя Кирил Тодоров като пионер в областта на джаза с фолклорна ориентация, а международното признание на група "Траяна", която в края на 80-те години се трансформира във "Фолк скат бенд", надхвърля популярността им в собствената им държава. Групата печели няколко престижни международни отличия, през 1992 г. издава компактдиск с 14 от най-добрите си изпълнения, но за жалост промените в духовната и политическата среда слагат края на съществуването й.

Стара Загора се гордее, че е градът на Иво Папазов-Ибряма, кларнетист със световна популярност и огромен принос в импровизаторското изкуство. Очаква се през есента Ибряма да изнесе голям самостоятелен концерт.

Началото

Мисията да се утвърди Стара Загора като национална джазова сцена се възражда чрез усилията на тромпетиста Венци Благоев с проекта "Лайв Зара джаз". Началото е поставено през април 2009 г. с концерт на формация, в която на пианото е Пламен Карадонев - още един забележителен старозагорски музикант с успешна кариера в САЩ. За своите 25 издания "Лайв Зара джаз" среща старозагорската публика с такива класни джазови музиканти като Марио Станчев, Антони Дончев, Шибил Бенев, Любомир Денев, Петър Салчев, Живко Петров, Васил Пармаков, Стоян Янкулов-Стунджи и още, и още. Практически на сцената в РБ "Захарий Княжески", която става домакин на концертите, се изявяват повечето стойностни джазмени на България. И не само. Концерти изнасят и международно признати музиканти като Ари Роланд с неговия квартет (САЩ), Олег Чали (Гърция), Педро Негреску (Румъния), Бернар Гюо (Белгия), Хуан Себастиян Гарсия Херерос (Колумбия). Тук се ражда и единственият по рода си у нас проект "JAP" - "Джаз и Поезия", в който обичани джазови песни зазвучават на родния ни език с авторската поезия на старозагорската поетеса Мария Донева. През юни 2011 г. се проведе и първото джазово събитие с фестивален характер - "Лайв Зара джаз маратон", по време на което в продължение на три дни публиката се срещна с популярните Михаил Йосифов секстет, работещите предимно в чужбина Александър и Константин Владигерови и др.

„Чамбао" идва на „Елевейшън" с новия си албум

Снимки "ВИРДЖИНИЯ РЕКЪРДС/SONY MUSIC ENTERTAINMENT"

Група "Чамбао" е готова с нови си едноименен албум, който излезе на 8 май в Испания, а в България е от 21 май от "Вирджиния рекърдс/Sony Music". Албумът отбелязва десет години от дебюта на групата от Малага и 5 години от излизането на последния й студиен албум - "Con Otro Aire".

Ла Мари (Мария дел Мар), която е гласът и душата на "Чамбао", разказва как са минали последните няколко години за групата: "Последното ни турне приключи с концерти в Мексико и Чили и през ноември 2009-а записахме концертния албум в Перито Морено (Аржентина). Решихме, че 2010-а ще посветим на семействата и приятелите си и всеки ще се отдаде на свои занимания. Аз лично имах нужда да погледна нещата отстрани, да съм сред публиката на концерти и изобщо да се наслаждавам на всички нормални неща от всекидневието. В средата на 2011 г. започнахме работа по новите песни и между януари и февруари т.г. влязохме в студио, за да ги запишем."

Новият албум затвърждава музикалната същност на "Чамбао" - завладяваща смесица от музиката на Средиземноморието, носеща космополитно звучене в съвремието ни с неподправена чувствителност. Новият албум съвпада с десетгодишния юбилей на групата и е специален за Ла Мари. "Освен годишнината ни, този пети албум е различен за мен, защото с него завършвам един етап в личен и професионален план и започвам нов, в който нищо не е толкова важно, че да си заслужава цялата тази лудост и стрес. Въпреки че все още се опитвам да се уча на това всеки ден."

Албумът е продуциран от Карлос Рая (носител на наградата "Най-добър продуцент за 2010-а" на Испанските музикални награди, "Най-добър тонрежисьор" за 2011-а и китарист в някои от най-успешните испански рок групи. В подкрепа на новия проект групата обяви международно турне (включващо и България). Потвърдените дати за момента са 1 юни - Мадрид, 8-и - Гранада, 9-и - Севиля, 15-и - Валядолид, 17-и - Варшава, 18-и - Вроцлав, 23 юни - София, на Елевейшън фестивал, 27-и - Барселона, 5 юли - Лондон, 6-и - Тетуан, 14-и - Алдежсирас, 20-и - Валенсия, 3 август - Кадиз, 11-и - Джирона, научи ДУМА от Калина Ноева.

Фадо кралицата Мариза се завръща триумфално

След година и половина прекъсване кралицата на фадото - португалската звезда Мариза, се връща на сцената. Тя подготвя кратко турне в края на тази година, което ще включва и България. На 1 декември в зала 1 на НДК Мариза ще пее отново за многобройните си български фенове, които останаха пленени от нейната чувствена музика и артистична харизма. Мариза прекъсна активната си концертна дейност миналото лято, за да роди първата си рожба. Няколко месеца преди това тя пя в препълнената зала 1 на НДК. Бременността не й попречи да се смеси с публиката в залата и да даде всичко от себе си, за да вдигне зрителите за дълго на крака. Всички горещо аплодираха прекрасната певица и пяха заедно с нея хитове като "Роза бранка", "Бранко неро" и други. След концерта дисковете й бяха буквално разграбени.

Детето на най-голямата съвременна певица на Португалия е плод на любовта й с португалския бизнесмен Антонио Ферейра. Техният син Мартин скоро ще навърши една година и Мариза вече е в състояние да възобнови активната си дейност. Кариерата й продължава с поголям успех отвсякога. В Португалия нейното завръщане беше триумфално още през април, когато тя направи поредица концерти в зала "Колизеум".

Мариза е родена през 1973 г. в Мозамбик от смесен брак между африканка и португалец. Издава първия си албум "Fado Em Mim" още на 26 години. Пяла е на най-големите сцени в света - от парижката "Олимпия" и Франкфуртската опера до Лондон роял хол, операта в Сидни и нюйоркската Карнеги хол. През 2007 г. тя беше една от звездите във филма на Карлос Саура "Фадо".

Концертът на Мариза се организира от продуцентска агенция "БГ саунд стейдж", а билети се продават в системата на www.eventim.bg, като първите 500 броя са на промоционална цена, научи ДУМА от Дима Моллова.

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Снимка "БГ САУНД СТЕЙДЖ"

Започна театралното „Варненско лято“

Сливенският куклен театър гостува с “Любовта към трите портокала” от Карло Гоци

Снимки МТФ “ВАРНЕНСКО ЛЯТО”

Концерти, кръгли маси, филми, посветени на водещи световни имена в сценичните изкуства, са включени в съпътстващата програма на фестивала

Международният театрален фестивал “Варненско лято” започна вчера с участието на Народния театър “Иван Вазов” и отличената с “Икар 2012” за най-добро представление “Рицар на Светия дух” - постановка на Маргарита Младенова по пиесата на Боян Папазов. Тя ще може да се гледа и днес от 20 ч.

В Драматичния театър като част от фестивалната програма е подредена изложбата “ДА!” (“Театрални кардиограми”) на сценографката Тита Димова с фотоси на нейни сценографски проекти за представления на именития режисьор Андрей Жолдак (Украйна), когото варненската публика познава с незабравимия и спиращ дъха спектакъл “Хамлет. Сънища”, гостувал на МТФ “Варненско лято” през 2003 г.

В продължение на 12 дни варненската публика я очаква изобилието от 50 разнообразни събития, както ДУМА писа. Те обхващат 8 избрани български и 8 международни заглавия, 7 български продукции в програма “Шоукейс”, 2 прожекции, 3 концерта и изложби.

Актьорът и музикант Стефан Вълдобрев събра отново звездната формация “Обичайните заподозрени” - Иван Лечев, Мирослав Иванов, Веселин Веселинов-Еко, Стоян Янкулов-Стунджи и Елица Тодорова, за да поздрави фестивала при откриването. Към тях специално за фестивалния юбилей се присъединиха Варненският камерен оркестър с диригент Ганчо Ганчев и джазменът Анатолий Вапиров.

Концертната програма на фестивала ще продължи с една от най-успешните български джаз формации: “JP3” - Живко Петров, Веселин Веселинов-Еко и Димитър Семов. На 5 юни от 21 ч. в Градската художествена галерия те ще представят най-новия си албум “It’s A Dream”. До тях ще свирят струнен квартет в състав Пламена Жекова и Венелин Траянов - цигулка, Валентин Геров - виола, и Христо Танев - виолончело. На 8 юни в 21 ч. в Археологическия музей Славчо Николов от “Б.Т.Р.”, Венко Пороманski - бивш барабанист на група “Те”, заедно с актьорите музиканти Дони и Коцето-Калки ще отведат зрителите в света на легендарните “Бийтълс” и техните еврггрийни, изпълнени по нов начин от “Акустик Бийтълс проджект”.

МТФ “Варненско лято” продължава традицията да представя филми, посветени на световни лидери в театъра и танца. Съвместно с фестивала за американско независимо кино “So Independent” на 6 юни от 15 ч. във Фестивалния и конгресен център - Варна, ще бъде представен документалният филм “Марина Абрамович. Артистът присъства” на режисьора Матю Бейкър, продукция на “Show of Force” и HBO. Той навлиза в света на един от най-значимите артисти на нашето време - скандалната Марина Абрамович, и проследява процеса на подготвяне на мащабната изложба в Музея за модерно изкуство в Ню Йорк, която се превърна в едно от най-горещите събития в арт света за последните години.

Фестивалът е подготвил приятни театрални срещи и емоции и за най-малките зрители - вчера заедно с Куклената театър - Варна, той им отправи театрално-музикален поздрав по случай световния Ден на детето с “Островът на песните” - мюзикъл, създаден специално за театъра от Борис Карадимчев. Кукленият театър създаде и лятно театрално преживяване с мултимедийния авторски спектакъл на Боян Иванов и Татяна Соколова “Девет и нещо”. Днес ще гостува “Любовта към трите портокала” - венецианска комедийна класика за деца и възрастни от Карло Гоци в постановка на Сливенския куклен театър, режисьор Бисерка Колевска. Детската програма продължава и с “Храброто куче” на Нов български университет.

“Заболяването “Младост” - реж. Пламен Марков, ще представи НАТФИЗ в копродукция с ДТ Сливен

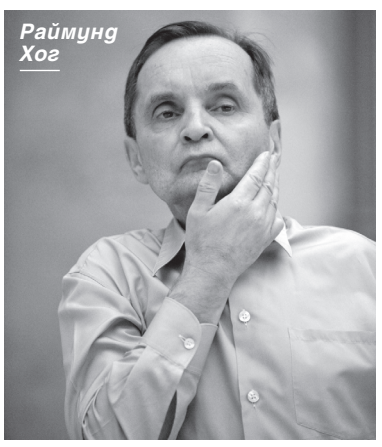
Учебният театър на НАТФИЗ ще се представи с две постановки с участието на едни от най-младите нови български театрални таланти: “Заболяването “Младост”, реж. Пламен Марков, копродукция със Сливенския театър (11 юни), и “Мъртви души” по Гогол - дипломен спектакъл на младата режисьорка Тея Сугарева (12 юни).

В рамките на фестивала новооткритата книжарница “Public” отваря специален щанд за театрална литература. На 5 юни от 11 ч. селекционерката на фестивала Венета Бойчева ще представи три от най-новите български книги за театър. Фестивалната програма продължава с интензивни работни срещи и кръгли маси по актуални теми, както и с международна конференция “Срещу какво се бунтува съвременният театър”.

Международният театрален фестивал “Варненско лято” е част от общата рамка на фестивалите на изкуствата във Варна. Негови съорганизатори са Министерството на културата, Община Варна и Българската асоциация за театър. Реализира се от фондация “Международен театрален фестивал “Варненско лято”, научи ДУМА от Демна Димитрова.

ПРИСТИГА СВЕТОВНОИЗВЕСТНИЯТ ХОРЕОГРАФ РАЙМУНД ХОГ

Програмата “Световен театър в София” е платформа, организирана от Международния театрален фестивал “Варненско лято” с подкрепата на Столичната община. От 2007 г. в рамките на тази програма в София идват едни от

Раймунд Хог

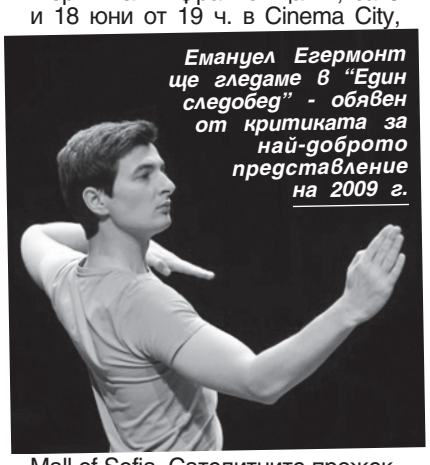
най-важните имена в сценичните изкуства в Европа и по света, представят се спектакли, част от репертоара на едни от най-престижните театри. “Световен театър в София” ще добави до 18 юни към своята програма още шест изключителни заглавия.

Българската публика ще има уникалната възможност да се срещне с един от най-авторитетните хореографи в полето на съвременния танц - Раймунд Хог, на 3 юни от 19.30 ч. в Младежкия театър “Николай Бинев”. Изтъкнатият хореограф, изпълнител, писател, теоретик и многогодишен драматург на легендарната Пина Бауш ще покаже откъси от свои представления и ще представи работата си в разговор с публиката. Раймунд Хог издава редица книги, преведени на много езици, получава важни европейски награди за свои солови изпълнения, а през 2008 г. е обявен от престижното списание “Tanz” за “Танцьор на годината”. Входът е свободен.

Следващия ден (4 юни от 19 ч.) отново на сцената на Младежкия театър публиката ще може да види на живо хореографията на Раймунд Хог - “Един следобед”, в изпълнение на талантливия млад танцьор Еманuел Егермонт. Спектакълът е обявен от критиците за най-доброто представление за 2009 г. Гостуването на Раймунд Хог се осъществява с подкрепата на Гьоте-институт.

В театър “София” на 5 юни от 19 ч. ще гостува “Лекция за пет пари” и “Пиеса за кравата”, съвместна работа на две от най-влиятелните имена в съвременния танц - хореографа Джонатан Бъроуз и композитора Матео Фарджион. Лекцията пърформанс влиза в диалог със структурата на легендарната “Лекция върху нищото” на Джон Кейдж (тази година светът отбелязва 100 години от рождението и 20 години от смъртта на революционния композитор). Гостуването на Джонатан Бъроуз и Матео Фарджион се осъществява с подкрепата на Британския съвет.

Датите, на които публиката ще може да види работата на носителя на “Оскар” Дани Бойл върху готическата класика на Мери Шели “Франкенщайн”, са 8 и 18 юни от 19 ч. в Cinema City, Mall of Sofia. Сателитните прожекции на постановките на Кралския национален театър са част от глобалната програма “National Theatre LIVE”, която се осъществява в България с помощта на Британския съвет. Филмът не се препоръчва за лица под 15 г.,

Еманuел Егермонт ще гледаме в “Един следобед” - обявен от критиката за най-доброто представление на 2009 г.

отбелязват организаторите.

Компания “Карбидо” идва от Полша с проекта си “Масата”

В Младежкия театър на 11 юни от 19 ч. ще гостува един от водещите театри в немскоезичния свят - Бургтеатър от Виена. “Дориан Грей” е представлението от репертоара на престижния театър, което ще гостува в София. Младият режисьор Бастиан Крафт пренася прочутия викториански роман в съвременния свят и го превръща в завладяващ моноспектакъл - хибрид между театрално представление и видеоарт инсталация. Актьорът Маркус Мейер виртуозно се превъплъщава в множество герои от романа. Гостуването на Бургтеатър - Виена, се осъществява с подкрепата на австрийското посолство.

“Госпожица Юлия” е следващото заглавие от програмата “Световен театър в София”. На 12 юни в театър “София” от 19 ч. ще се представи театър “Интима”, основан от Аугуст Стриндберг, 100-годишнината от смъртта на когото светът отбелязва т.г. Там именно той поставя за първи път през 1906 г. “Госпожица Юлия” с Анна Петерсон е най-новата и получила възторжени отзиви премиера на театъра. Анна Петерсон е водеща актриса на шведската филмова и театрална сцена, отличена с множество награди.

Същата вечер, но от 20.30 ч. в Театрална работилница “Сфумато” четирима полски музиканти, обединени под името “Карбидо”, ще представят своя проект “Масата”, удостоен с престижни международни отличия. Компанията “Карбидо” е основана през 2003 г. Гостуването ѝ се осъществява с подкрепата на Полския институт.

Страницата подготви Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Човекът е създаден от глина

Пламък ЗАНЕВ

ЛЕГЕНДА ИЛИ ИСТИНА

Руски и американски учени правят сензационното откритие, че обикновената глина съдържа всички основни елементи на биологичния живот, и то в същите пропорции, както при човека

Всеки си е задавал не един път въпроса “От какво е направен човекът” и без да се замисля много-много, си е отговарял - “От плът и кръв”.

Този въпрос са си задавали още нашите прадеди, но и са се питали от какво е направен първият човек Адам.

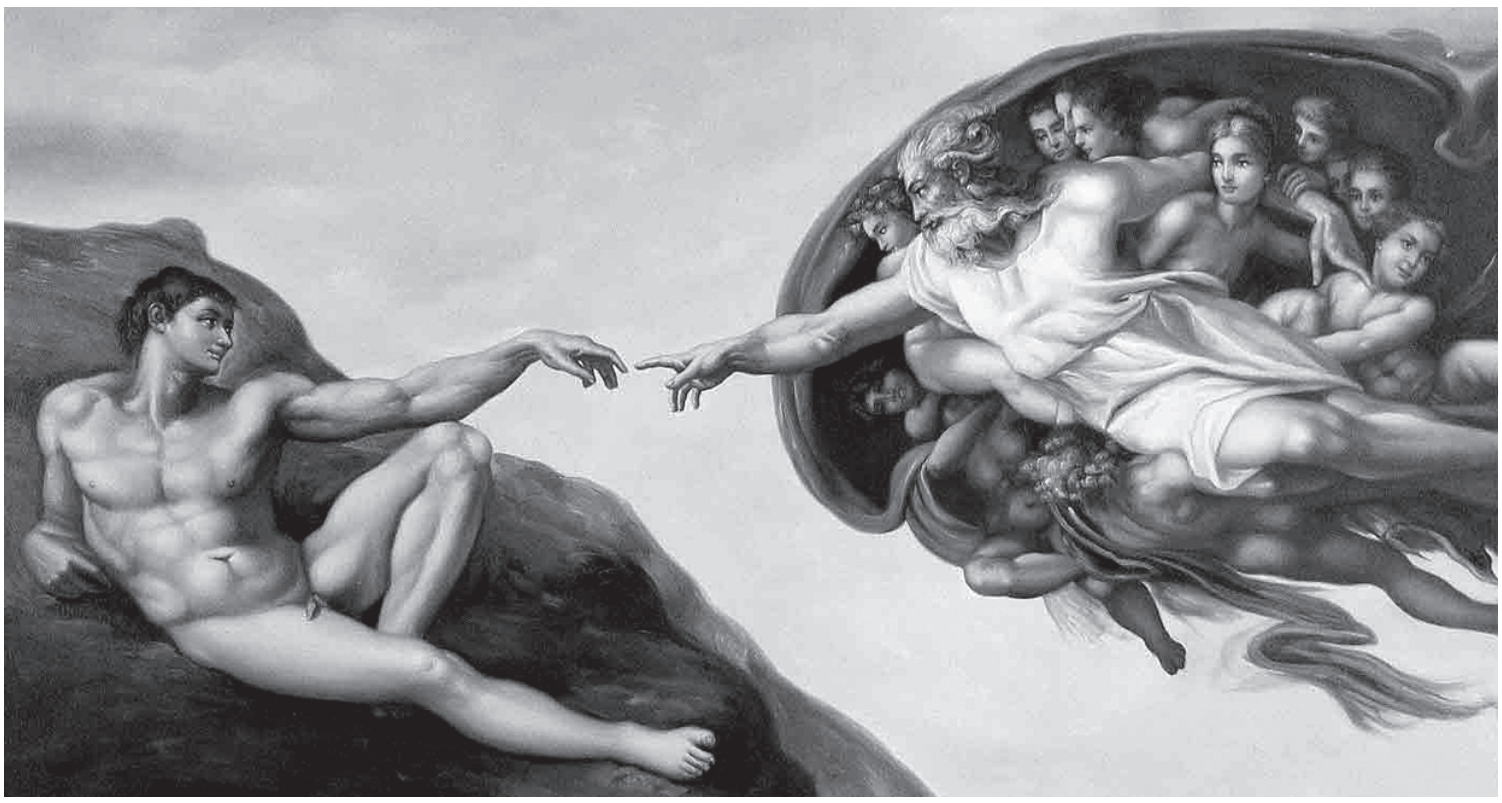
У много народи съществуват легенди и митове, че първият човек бил направен от глина. Преданието, че след изгонването на Адам и Ева от Рая и заселването им на Земята те са придобили реални физически тела оказало въздействие на болшинството народи на планетата. В източното полукълбо вярвали в него. Народите приели този разказ за възникването на човека от глина като резултат от някакъв особен акт на творение.

Ще се спра на по-любопитните легенди за сътворението на човека.

Според шумерския епос “Енума елиш” бог Мардук замислил да създаде човека и споделил своите планове с премъдрия Еа. На съвета на боговете за изпълнението на неговия замисъл той предложил да бъде принесен в жертва коварният Кинг. Всички присъстващи богове се съгласили и Кинг бил убит. Еа взел кръвта на Кинг, смесил я с пръст и създал човека, комуто възложили задачата да служи на боговете.

Друга интересна легенда за сътворението на човека има в Западна Африка.

В небесата живеел върховният бог Олурун. Той започнал с помощта на Ориша Нла да прави първите хора. Ориша Нла ги правел от глина, но да им вдъхне живот можел само Олурун. Един ден Ориша Нла поискал да разбере как това става и се скрил в работилницата на Олурун. Олурун разбрал и потопил Ориша Нла в дълбок сън, за да запази за себе си тайната на съживяването на тялото. И до денднешен Ориша Нла продължава да прави нови човешки тела посредством бащата и майката на бъдещото новородено, но вдъхването на живот в тях извършва само Олурун.

Микеланджело, “Бог дава живот на Адам”

Идва ред на съседна Македония. Там, според легендата, Всевишния собственоръчно слепвал хората от глина, “за да могат отделните части на тялото да слепват правилно и човек да не се обижда”. После, за да ускори процеса за направа на хората, създал и специален калъп във формата на човек, в който натъпквал глината.

При такова “серийно производство” започнало да страда качеството, едни хора ставали с крива ръка или крак, други - слепи или плешиви. Така се появили добрите (тях Бог ги е правил собственоръчно) и лошите (направени с помощта на калъпа) хора.

Подобна легенда имат и шумерите.

За сътворението на хората от глина се разказва също и в митовете на древните гърци, египтяните и редица племена на индианците от Северна Америка.

Но да погледнем и към монотеистичните религии. Да видим как те обясняват създаването на човека.

Ще започна с най-старата монотеистична религия - юдейската.

Адам - според библейското предание, е първият човек, праотец на цялото човечество.

Съгласно Тората произходът на името Адам (на иврит Хакодеш) идва от древносемитски корен със значение “земя” (в смисъл на пръст или глина) и прилагателното “червен”, което би следвало да се подразбира като “пръв” - понятия, тясно свързани с произхода на човека.

Християнството приема дословно старозаветния разказ за произхода на Адам, като го смята за праотец на човечеството. Създаден е от Бог от земна пръст и му е вдъхнато “дихание на живот”, което го оживотворява. (Бит. 2:7)

В Стария завет, пак книга “Битие”, глава 2:17-19, е казано: “...докато се върнеш в Земята, защото си от пръст и на пръст ще станеш”.

За разлика от Библията, където разказът за Адам е систематизиран, в Корана името на Адам се среща в отделни сури, разпръснати из целия Коран.

Ще си позволя да цитирам няколко айета (стихове), показващи, че произходът на Адам е от глина.

Всевишният Аллах в сура 2 (“Кравата”, айет 30), съобщава на ангелите за своето намерение да създаде човек преди още да е сътворен светът: (“...Аз ще създам на Земята (мой) наместник”.

В сура 32 (“Поклонът”, айети 6 и 7) е написано: “Той е знаещия и за скритото и явното, Всемогъщия, Милосърдния, (Той е) който сътвори със съвършенство всяко нещо и започна сътворяването на човека от глина”.

В сура 7 (“Оградата”, айет 12) Иблис (дявола) недоволства: “Рече (Аллах): Какво ти попречи да се поклониш (на Адам), когато ти повелих?” (Иблис) Отговори: “Аз го превъзхождам. Ти мен ме сътвори от огън, а него сътвори от глина”.

В едно изказване на пророка Мохамед, предадено от Абу Муса ал-Ашари, е казано: “Наистина, Аллах създаде Адам от прашинки, събрани от цялата Земя и затова потомците на Адам се различават един от друг, така както е различна и земята, от която са направени. Така сред тях има червени, бели, черни и от други цветове. Сред тях има и безгрижни и скъперници, лоши и добри”.

След разходката из различните религии, както многобожните, така и монотеистичните, се уверяваме, че всички имат като основен материал при създаването на човека “пръстта” (глината).

Неочаквано библейският разказ, че човек е бил сътворен от глина, е получил потвърждение от последните научни изследвания.

Известният руски учен В. Вернадски в началото на XX век, изучавайки глината, открил в нея редица любопитни неща, свидетелстващи в полза на древните митове за сътворението на човека. В състава на глината се оказали всичките макро- и микроелементи, присъстващи в нашия организъм. И най-интересното: те били в почти същите пропорции.

Неотдавна американски учени направили сензационно откритие, потвърждаващо на много високо равнище изводите на Вернадски. Те установили, че обикновената глина съдържа в себе си основните елементи на биологичния живот, съставляващи мембраните на човешките клетки, както и на другите биологични организми. Трябва да се отбележи, че клетъчните мембрани не само участват в образуването на клетките, но и съдържат в себе си генетичния код на организма - РНК, която се явява основата на всичко живо.

Геолозите и почвоведите различават до 40 вида глини. Те се различават една от друга по състав, строеж и цвят. Срещат се сива, бяла, червена, зелена и даже и черна глина, като те самите имат най-различни оттенъци. Цветът и оттенъкът на глината определят нейния химически състав, от които зависят и нейните качества.

След като се установява, че глината по химически състав е толкова близка до състава на човешката плът, изниква и въпросът: “Дали глината няма и някои лечебни свойства”. Учените установяват след многобройни изследвания и опити, че тя притежава и много лечебни качества.

Лечебните й качества се определят от уникалните й йонообменни свойства, те могат да доставят на клетките липсващото и да поемат това, което е в излишък. По такъв начин глината е способна да нормализира минералния състав на организма и да регулира процеса на обмяна на веществата.

От един бегъл поглед в историята на древната медицина може да се прочетат интересни неща за приложението на глината в медицината. За тях е писал в своята “Естествена история” Плиний-старши. Жените още тогава са оценявали благотворното й въздействие върху човешката кожа. Например известната “маска на Клеопатра” представлявала смес от равни части бяла глина, мед и лимонов сок. Избелващото, противовъзпалително и регенериращо свойство на глината винаги се е ценяло от тези, които искат да имат хубава кожа.

Съвременните изследвания са установили, че уникалните свойства на кристалната й решетка позволяват на глината да събира отделяните на повърхността на кожата продукти на метаболизма. В замяна на това тя щедро дарява на нашата кожа микроорганизмите, на които е богата.

Много диви животни и птици нерядко ядат глина, като по този начин се лекуват или попълват недостатъка си от определени минерални вещества и микроорганизми. Известно е, че в някои страни и хората ядат глина. Междувременно и ние понякога поглъщаме от бялата глина, тъй като тя се използва като неутрален пълнител за много таблетки.

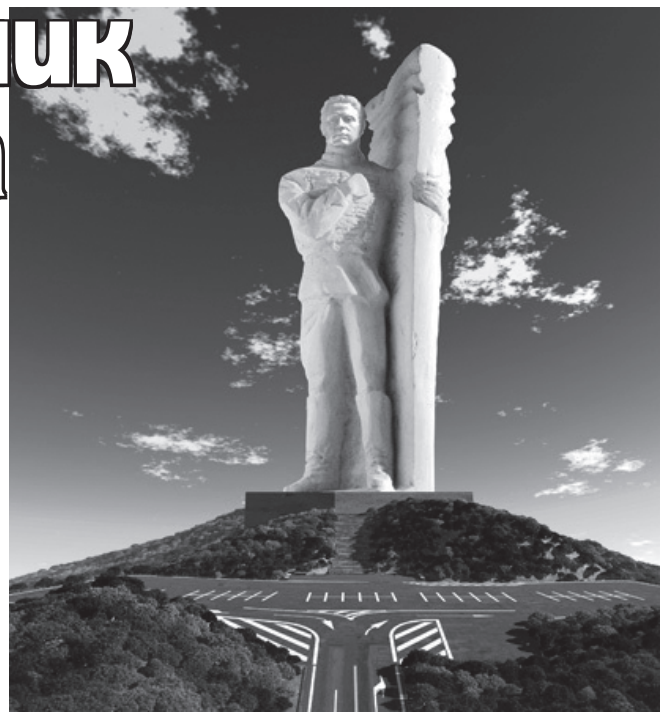
Ето, такива смайващи свойства притежава обикновената глина. Съгласно една от известните научни хипотези частичките глина са изиграли ролята на катализатор в процеса на образуване на първите органични молекули. Така че зараждането на живота на Земята и появата на човека може да е свързано с глината, а може и легендите за сътворението на първия човек от глина да се потвърдят.

Позиция

Специалистите - срещу мегапаметник на Апостола

В Свиленград ще харчат наши и европари за 133-метров монумент на Левски, алармират историци, скулптори, архитекти

Христо ЦЕКОВ

На обществения хоризонт се появи съобщението, че община Свиленград е спечелила финансиране от Европейския съюз за "облагородяване на района около Паметника". Допълнението е, че "На площ от над 300 дка ще бъде изграден парк с места за почивка. Това ще промени и облагороди целия облик на района".

Всъщност за какво става дума? По изявлението на кмета на града Георги Манолов: "Комплексът включва 133-метров паметник на Апостола, интерактивен музей с най-ярките моменти от цялата българска история, информационен център, изложбена зала и зони за отдих." По предварителни изчисления стойността за изграждане на мемориалния комплекс е 4 млн. евро. Кампанията по набиране на средства ще продължи от 2 до 5 години, когато се планира да приключи и изграждането на целия комплекс.

Между другото в информацията са посочени и учредителите на Сдружението "Аз обичам България", и лицата, работили по проекта - ръководител на конструкторите, на архитектите и "скулптора - Илия Иванов, с многобройни изложби у нас и в чужбина в продължение на 40 години и с опит в изграждане на паметник на Апостола".

Може би идеята на инициаторите за такъв комплекс, чрез който се цели "облагородяване на района около Паметника", е благородна. Но защо в центъра на основанието за дарителство се акцентира на 133-метров паметник, и то не на кого да е, а на Апостола на свободата.

Какви са историческите основания и мотивите за вдигането на такъв грандомански "небостъргач", надскачащ всичко, познато досега у нас? Още повече че през 2011 г. в центъра на града бе открит бюст-паметник на Апостола. Цялата идея за новия гигантски паметник предизвиква смущение и учудване. "Мащабът е в разрез и с природата, и нравствеността на обекта - в случая Левски, с неговата скромност", четем в становището на председателя на Общобългарския комитет "Васил Левски" проф. Дойно Дойнов. Това становище е в отговор на поискано мнение от Съюза на българските художници, депозирано и до министъра на културата Вежди Рашидов.

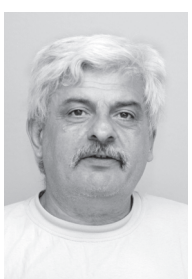
Като изразява несъгласието си с подхода и досегашните действия на Сдружение "Аз обичам България", Общобългарският комитет "Васил Левски" се присъединява към изложението на ръководството на Съюза на българските художници, който иска да се изясни законността на необмисленото начинание и влагането на народни и европейски средства за изграждането на такъв паметник - без гарантирани условия и за художествено-естетическите му качества.

В становището на СБХ, изпратено до министъра на културата Вежди Рашидов, с копие до председателя на Съюза на архитектите в България, до председателя на Общобългарския комитет "Васил Левски" и до директора на Института за изследване на изкуствата при БАН, четем:

"Смущаващо е, че подобно грандиозно начинание, свързано с един от най-светлите образи в българската история, символ на идеята за "чиста и свята република", и национален герой, се осъществява без предварително обявен национален конкурс и без знанието на основни национални и професионални институции... Крайно време е в България тази порочна практика да бъде преустановена и създаването на монументални произведения на изкуството да бъде регламентирано и в някаква степен контролирано от компетентните в сферата на културата и изкуството институции". Това тревожно обръщение е подписано от председателя на СБХ Любен Генов.

Да се надяваме, че ще се намерят сили да спрат инерцията с изграждането на мегапаметник на Васил Левски, за да се оправдава национална дарителска акция.

Държава за обичане или за подигравка

Васил ПОПОВ

Все повече изпитваме необходимост да си задаваме въпроса каква държава е България - за обичане или за подигравка. Ето например държавата отпусна на пострадалите от земетресението по 325 лв. Няма никаква индикация по какви критерии държавните началници са определили точно тази сума. Просто ей тъй, на калпак. На Генчо му паднал коминът и тези пари ще му стигнат за нов. Обаче на Пенчо му е паднал покривът и там ще трябват пет пъти повече за препокриване на къщата.

Този, който е определил сумичката за компенсиране на щетите от земетръса, очевидно не знае, че торба цимент струва 5 лв., една тухла струва 60 ст., една 4-метрова греда е между 14 и 16 лв., кубик дървен материал надхвърля 300 лв. Хайде сега да видим колко пари ще трябват за 1 кубик пясък, за филц, за керемиди и колко да се транспортират. А колко ще трябва да се плати за труд?

Всекиму е ясно, че селянинът с пропуканата къща няма да хукне да наема фирма, която да му извърши ремонта. Защото му е скъпо. Всичко ще си прави сам и с помощта на комшии и роднини. Естествено, че за разходите няма да има фактура, никакъв друг фискален документ. Затова благодушно отпуснатите от държавата 325 лв. са една подигравка с многострадалния българин.

Тази подигравка не ни е за пръв път. Тя е подигравка не само с отделния гражданин на нашата държава. Това е подигравка със самата държава. Нека да си спомним какъв беше основният мотив за ликвидиране на Българската народна армия. Тогава беше казано, че страната ни е бедна и не може да издържа голяма армия. Днес се питаме - държавата ни, която е още по-бедна оттогава, защо хвърля луди пари за издържане на военен контингент в чужбина. На този въпрос всички отговори са подигравка с нашето национално чувство.

По същия начин можем да си задаваме въпроси, на които няма да получим отговор. Защо беше ликвидирана оръжейната индустрия? Защо бе ликвидирано селското стопанство? Защо бе зачеркната икономиката на социалистическата държава? Защо всяко търсене на пари за социални нужди е свързано с уволнения, съкращения, свиване на производства и с голи обещания за разкриване на нови работни места? Да не говорим за металургията, за рудодобива, за енергетиката, науката и за още един куп достойнства на българската държава, които я правеха силна. Точно тези достойнства ни носеха желязно здравеопазване, перфектна просвета и образование, все по-известна по света българска култура. Това за обичане ли беше, или за подигравка?

Много пъти в последните 1-2 години отбелязвахме намесата на Америка във всички наши вътрешни дела - икономически, политически, социални и каквито се сетим още. Един посланик, когото Вашингтон най-сетне реши да си прибере, заяви на изпроводяк, че много обича българската държава, защото тя искала да бъде такава, каквато правителството на САЩ определя. Ето това не е ли подигравка? Това не е ли обругаване на нашето национално самочувствие, на нашето желание да имаме авторитетен глас в Европа и в света? Това не е ли още една стъпка за смачкването на българския народ и неговото самочувствие, за чалгаризацията на нашата нация, за омаловажаване на всичко, което сме дали на света?

Трябва ли българите да продължават да дават разни неща на света като компютъра, като гражданската авиация, като огромните открития в областта на металургията, или е време да се запитаме какво даваме на себе си. И основният въпрос си остава - можем ли да се гордеем с такава държава днес и да понасяме подигравките за нашето нищожно държавно управление?

Да забраним автомобилите! И парфюмите!

Александър АНДРЕЕВ

Deutsche Welle

От днес в България окончателно влиза в сила забраната да се пуши на всички закрити обществени места и на всички закрити работни места. Тази забрана вече беше въведена под натиска на Брюксел и в повечето други държави от ЕС, но около нея все още има много напрежение и спорове, включително и в Германия. Един от проблемите около тази забрана е как да се постъпи със заведенията. Тук в различните германски провинции действат различни уредби - едни позволяват заведения с отделни салони за пушачи и непушачи, другаде се прави разлика между заведения за хранене и чисто питейни заведения. Изобщо - бъркотията е пълна.

Лицемерие и потулени мотиви

Знаете, мнозина казват: никой не принуждава непушачите да ходят в заведения за пушачи. Насреща обаче идва аргументът за здравето на персонала в тези заведения. Добре, а когато персоналът също пуши? И какво е положението със заведенията на самообслужване? Цялата дискусия в крайна сметка се води като игра на пинг-понг. Според мен обаче в дъното на всичко се крият доста лицемерие, идеологически и политически мотиви. И докато не се разчистят тези потулени мотиви, споровете няма да утихнат. Защото борбата срещу пушенето на цигари се води уж в името на непушачите, за доброто на така наречените пасивни пушачи. Но техните права са отлично защитени със забраната да се пуши на обществени места - и без да слагат в един кюп всички заведения. Заведенията, впрочем, намират вратички - стават просто „клубове за пушачи".

А алкохолът не е ли вреден?

Всъщност обаче кампанията и забраните по произхода си са идеологически, те искат да откажат пушачите от пушенето. Да, то вреди на здравето, спор няма. Според Световната здравна организация от цигарите годишно умират 6 милиона души. Но на здравето вреди и алкохолът, на здравето вреди и стресът. Да не говорим, че катастрофите по пътищата или огнестрелните оръжия отнемат много повече човешки животи. Никой обаче не забранява алкохола, никому не идва на ум да забрани и автомобилите. Да се забрани тютюнопушенето е възможно единствено под претекст, че се пази здравето на непушачите. (Колкото до забраната на наркотиците пък - тя също е ирационална, защото изобщо не пази правата на страничните хора, а обратно, поражда само повече престъпност. Но това е съвсем друга тема.) Лицемерието добива невиждани размери, като помислим, че държавите с едната ръка забраняват тютюнопушенето, с другата обаче събират огромните акцизи върху тютюневите продукти. Да не говорим, че в много страни държавите активно подпомагат и тютюнопроизводството.

Насила хубост не става

Европейците не бива да поемат по пътя на така наречения „здравен фундаментализъм". Насила хубост не става, както казва народът. Хората, които искат да вредят на здравето си, ще го правят и занапред. Тютюнопушенето може да се ограничи и един ден да отмре не чрез все по-строги и все по-идиотски забрани, а чрез огрaмотяване и закрила на младите хора. Освен това, нека не забравяме, че човешкото здраве е важно, но то не бива да се издига на пиедестал. За човека са важни и други неща - личната му свобода, правото му на наслада.

Хитлер е проповядвал, че тютюнът е „расова отрова"

а цигарите - атрибут на "низши раси". Нека го кажа пак: напълно съм съгласен да се забрани тютюнопушенето на закрити обществени места, но забраните не бива да се превръщат в самоцел, в единствено средство, в диктатура. Само ще припомня, че първият политик, който въвежда забрани за тютюнопушене на обществени места и разработва план за цялостното ликвидиране на тютюнопушенето, се казва... Адолф Хитлер. Така че нека след вчерашния Световен ден без цигари и на днешния първи ден от забраната в България да се опитаме да видим проблема в неговата комплексност и дълбочина, а не само в пропагандната му плоскост.

И още нещо: на мен лично ми става лошо от определени парфюми или от други миризми (да не ги изброявам). Но нима това означава, че трябва да се забранят парфюмите на работното място или в асансьора? С две думи, цялата дискусия в последна сметка се фокусира върху едно: къде минава границата между моята свобода и свободата на другия. Нека не забравяме това.

ЗНАМЕНАТА ПО СВЕТА

или любопитни факти за флаговете

Във всички страни по света те изпълняват ролята на своеобразен идентификационен знак

Исторически данни сочат, че знамената по света съществуват вече над 3000 години. През това време флаговете се превръщат не само в отличителен белег на държавите, но и в повод за гордост на нацията, както и в предмет на научни изследвания и в ценни исторически експонати на доста музеи по света. С изучаването на знаменатa се занимава специална наука, близка до хералдиката, наричана вексилология.

За съжаление животът на флаговете понякога е доста кратък. Но независимо от това значението им е велико. Защото знаменатa - като атрибути на държавното, военното и гражданското устройство - са символи, които може да обединяват много хора за постигането на определена цел. Но отговорът на въпроса какво все пак придава на флаговете подобна значимост, изобщо не е еднозначен.

Така наречените вексилоиди - стягове и пряпорци, се смятат за първообраз на съвременните знамена. Това са изображения на богове, различни символи или обикновено сноп-лицева и опакова страна на флага. В някои страни той се украсява с допълнителни елементи като ресни, ленти, пискюли и др. подобни аксесоари. Също така на знамената се разполагат надписи и изображения, а понякога и гербът на държавата.

В днешно време е задължително всяка страна да има собствен флаг, който изпълнява ролята на своеобразен идентификационен знак. Знамето е едно от първите неща, които забелязват пристигащите в дадена държава, и естествено веднага разбират с кого си имат работа. Това е доста съществена функция на флага, тъй като неразборията с отличителните знаци може да предизвика сериозни последици. А грешки и неточности в хералдиката са недопустими.

За едно от най-древните, но използвани и днес знамена на планетата се смята датското Данеброг. Според легендата появата му датира в самото начало на XIII век, когато на 15 юни 1219 г. датчаните водели боеве край Талин с естонците. Битката била почти изгубена, но изведнъж в ръцете на краля от небесата се спуснало голямо червено платнище с бял кръст. Духът на датчаните се съживил, те събрали последните си сили и победили. За съжаление не са се запазили писмени свидетелства за това (най-ранният документ в историята на страната датира от средата на XIV век). Което обаче не пре-

чи на датчаните всяка година да честват божествената поява на тяхното знаме.

Най-младият флаг в света, приет за официален през 1977 г., е държавният символ на Либия. Уникалността му е и в това, че е единственото пълноцветно знаме, необременено с никакъв декор. Зеленото във флага символизира исляма - общоприетата религия на страната, както и описания в "Зелената книга" от Муамар Кадафи ислямски социализъм.

Знамето на Израел пък се появява много преди създаването на държавата. За необходимостта от подобен символ пръв споменава ционисткият мечтател Теодор Херцел. Той смятал, че флагът ще помогне за завръщането на еврейския народ на Свещената земя, и затова през 1895 г. разработва дизайна му в книгата "Еврейската държава". Знамето трябвало да съдържа 7 златни звезди, символизиращи 7-часовия работен ден, разположени на бяло поле - знак за "нов и чист живот". По-късно Херцел предлага 6 от звездите да се разположат в ъглите на хексаграма, а седмата - над него. Идеята обаче изглеждала на повечето евреи доста сложна и не била добре приемана. Със създаването на израелския флаг се захваща през 1897 г. Давид Уолфсън, който смятал, че знамето трябва да изразява същността на народа. И му хрумва, че такъв символ е талитът, в който евреите се загръщат по време на молитвите. Така бяло-синьото покривало дава живот на флага, утвърден официално в Израел през 1948 г.

Страницата подготви Алъона НЕЙКОВА

ОТ КОНСКА ОПАШКА ДО ТРИБАГРЕНИК

Както флаговете на повечето държави, така и българският представлява сбор от символи, които са свързани с историята и същността на това, което изразяват. Знамето на страната ни се е променяло няколко пъти в продължение на 1331-годишната история на нашата родина - от конска опашка по времето на Аспарух до днешния трицветен национален флаг на Република България.
Според една по-малко разпространена легенда, трибагреникът ни е обгърнат от романтизъм, който е пряко свързан с бойната слава на армията ни. И дори цветовете на знамето дължим на древната българска войска. Лявото й крило е имало завързани бели лентички на копията. Това били леко въоръжени конници, които се славели със своята бързина и изненадваща атака. Дясното крило било съставено от тежко въоръжена конница, отличаваща се с вързани червени лентички. В средата били разположени елитните български войски - със зелени ленти на копията. Съединяването на цветовете ражда бяло-зелено-червения трибагреник.
Факт е, че независимо какъв е бил флагът ни, никога през годините българско знаме не е пленявано в битка и не е ставало трофей на врага. Днес и децата знаят, че флагът ни е с правоъгълна форма и се състои от три цвята: бял, зелен и червен. Те са разположени водоравно отгоре надолу, като цветните полета са еднакви по форма и размер. Съотношението на широчината към дължината винаги трябва да е 3:5.
Флаг със сегашните цветове се използва през 1861-1862 г. от Българската легия, основана от Г.С. Раковски. Четата на Филип Тотю носи флаг, в който трите цвята са в последователност червен, бял, зелен. За първи път трибагреникът е ушит от Стиляна Параскевова в румънския град Браила и предаден на родните доброволци - участници в Руско-турската война. Белият цвят в него символизира мира, както и чистата и свята република, зеленият е знак за плодородието на нашите земи и символ на гората - закрилница на българските бунтовници през Възраждането, а червеният говори за смелостта и надеждата на народа. Официално знамето ни е утвърдено от Търновската конституция като национален флаг на България.

СИМВОЛ НА НАРОД БЕЗ ДЪРЖАВА

Собствен флаг има дори народ, който официално си няма държава. Става дума за ромите. Знамето им бе официално прието през 1971 г. на I световен циганси конгрес в Лондон.
Флагът е разделен на две половини - синя и зелена, символизиращи съответно небето и земята. В центъра е разположено червено колело - дхармачакра - знак за индоарийския произход на циганите. Нещо подобно може да се види и на знамето на Индия. Всички тези елементи са призвани да покажат, че ромите цял живот пътуват - ако не физически, то със сигурност в духовен план.
Не всички цигани по света обаче признават знамето за техен символ. Срещу флага се обявяват най-вече източноевропейските роми. Съществуват и доста оригинални предложения за промяна на знамето, като едно от тях бе анонсирано през 1992 г. в Рига по време на поредния циганси конгрес. Тогава се обсъждаше дали колелото на флага да не бъде сменено с конска глава.

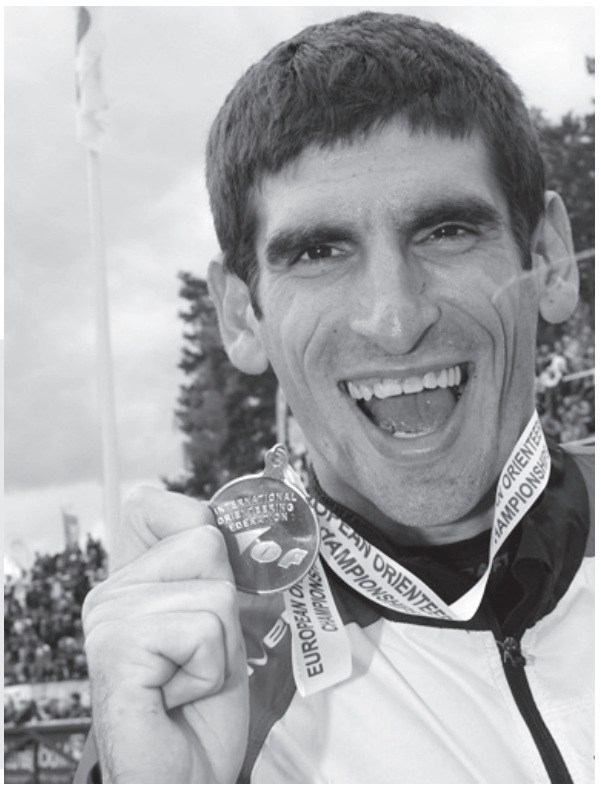
Булевард

СРЕЩИ

Кирил Николов:

Пробягал съм над 60 000 км в планината

Най-добрият ни състезател ще гони златен медал на световното в Швейцария

КИРИЛ НИКОЛОВ е на 29 години. Роден е и живее в София. Той записа историческо за България класиране в лятното ориентиране, след като донесе сребърен медал от европейското първенство в Швеция. Това е най-доброто постижение в 58-годишната история на този спорт у нас. Покрай спорта Киро е обиколил всичките наши планини, които смята, че са най-голямото ни богатство, което трябва да пазим.

Интервю на
Марин МИЛАШКИ

Киро, колко труд трябва, за да стигнеш до върха в планинското ориентиране?

- В началото на моята кариера не предполагах, но е наистина много. Тренировките са безброй, а трябва и постоянство.

Спечели сребърен медал на последното европейско първенство в Швеция, какво означава той за теб?

- Да, взех медал, а това е най-голямото ми постижение в кариерата. Просто чувството е неописуемо. Преборих се с велики сили като Швеция, Финландия, Швейцария, което в нашия спорт е почти невъзможно.

Как мина състезанието?

- Много добре, бягайки по финалната отсечка, разбрах, че се боря за 1-вото място във временното класиране. Финиширайки, бях наистина щастлив, защото знаех, че съм избягал маршрута добре и че със сигурност ще съм на подиума, защото имаше само 4-ма души да стартират след мен. Заради виковете на тълпата не можах да разбера какво се случва. Знаех само, че швед е първи, но не и кой е той. Останах с впечатлението, че съм 3-ти, от което пак бях изключително щастлив. Но най-комичното бе, че дори и като ми взимаха интервю след това, не разбрах, че съм 2-ри.

Във вашия спорт европейското е по-силно от световното първенство.

- По регламент на европейските първенства участват по шестима състезатели от държава, а на световните по трима. Това е разликата, защото на континенталните първенства първо е много трудно да се пребориш в квалификацията, за да идеш на финал. Ето защо медалът ми от еворпейското е толкова ценен.

Това ли бе основната ти цел тази година?

- Не, след месец и половина има световно първенство в Швейцария и подготовката ми е насочена изцяло към него. Всъщност европейското беше част от моята подготовка за световното. Именно на него искам да запиша добро представяне.

А дали ще успееш пак да се пребориш с конкуренцията?

- Надявам се. Имам сили и дано се представя добре. Медалът от европейското ми казва, че имам възможности, които ще покажа през юли в Швейцария.

Ти си на 29 години, а това е първият ти медал, защо чак сега имаш резултат от толкова години труд?

- Никога не е късно за нищо. Още в началото на кариерата ми виждах и аз, и моите треньори, че имам възможности за нещо голямо. Просто трябва да се тренира и да се вярва. Аз така и правя. 11 години го чакам този момент и ето го и него. През 2010 година у нас имаше европейско първенство и всички очакваха медал от мен. Останах обаче 9-и на дългата дистанция. Година преди това в Унгария заех 6-о място в късата дистанция. След тези две класирания, макар и без медал, разбрах, че един ден отличията ще дойдат. Просто почаках 2 години и са налице. Това е най-важното.

И все пак в Швеция те би представител на домакините - Йонас Леандерсон, който е само на 22 години.

- Това беше изненада за всички. Преди 2 години той беше във втория отбор на Швеция, а сега стана шампион. А между другото той ме би само с 2 секунди, което в нашия спорт е нищо. Зад мен финишираха 2-ма души, с еднакво време - Даниел Хубман (Швейц) и Йеркел Лисел (Шв). Хубман е 4-кратен световен шампион, но този път бе зад мен. На първенството се говореше, че и моето класиране е изненадващо, но аз не мисля така. Всички в моя щаб знаехме, че един ден ще започна да печеля отличия.

А медал от световното ли ще е върхът в кариерата ти?

- Не, не мога да кажа. Има още хляб в мен. Трябва да си намеря постоянно място в медалите на големи първенства. Това ще е голям успех. Постижение е, че вече бия състезатели от скандинавските страни. В Швеция например този спорт е 3-ти по интерес.

Ориентирането не е само тичане в планината.

- О, не, само с тичане не става. Концентрацията ти трябва да е на високо ниво. Нужна е мисъл. Не можеш да кажеш, че ако си добър атлет, си готов ориентировач. Най-малката грешка те изхвърля от Топ 20, та дори и 30.

Имаш ли нужните условия за подготовка?

- Да, създадено ми е всичко. Федерацията помага, клубът ми във Варна също, а и този в Швеция.

В Швеция?

- Да, от 2 години се състезавам за шведски клуб, който доста ми помага. Просто в тази страна ориентирането е национален спорт и се инвестират пари. Давам пример, на европейското имаше 10 000 фенове по трибуните, които не спираха да ни аплодират. Просто скандинавците обичат този спорт. Това в България не може да се случи, но няма какво да направим.

Освен за шведски тим, за друг състезавал ли си се?

- И за един швейцарски преди шведския, където бях 2 години. Но сега в този се чувствам добре.

А държавата помага ли на ориентирането?

- Нашият спорт не е в Олимпийското движение и парите от държавата не са много, но колкото дават - толкова. Не можем да се оплакваме.

През лятото участваш и в някои стартове по лека атлетика?

- Да, държавен шампион по планиниско бягане съм. Имам стартове, които ми помагат на подготовката за моя спорт.

Разбрах, че федерацията по лека атлетика те иска за постоянно?

- Аз си имам мой спорт, който се нарича ориентиране.

Колко километра си пробягал в планината? Както се казва, твоята зала за тренировка е именно там.

- Над 60 000 км съм пробягал през живота си. Не мога да давам оценка дали е много или малко, те резултатите го показват.

В планината ли се чувстваш най-добре, щом имаш толкова много километри?

- Да, там е моето място. Когато отида в планината, съм друг човек.

Усмивката обаче не може да слезе от лицето ти?

- Няма как да стане. Все пак това бе шестото ми европейско първенство и 6-и финал на спринт, а медалът е първи. Изстрадал съм си го, но и заслужил. Дълги години нещо малко не ми достигаше. Винаги нещо се объркваше в последния момент и не бях достатъчно добре подготвен, за да предвидя грешката. На европейското всичко се случи от само себе си, като закономерност. Много добрата физическа подготовка през зимата направи бягането ми лесно, дори и да не се намирах в суперформа точно в този ден.

Няма планина в България, която да не съм обиколил, всичките ги харесвам еднакво

Учиш ли, или си завършил?

- Да, уча в НСА "Васил Левски". Завършил съм семестриално и имам да взема няколко изпита, но и на тях ще им дойде редът. Сега мисля за световното в Швейцария.

Къде тренираш?

- На Витоша. Това е страхотно богатство за България. Наистина невероятна планина.

Има ли планини в България, които да не си ги посетил?

- Не, няма. Обиколил съм ги всичките, все пак това е моят живот, моят спорт. Обичам да съм в планината и ще продължа да бъда.

Щом си обиколил всичките, къде ти харесва най-много?

- Не мога да кажа. Няма как да ги разграничавам. Всичките планини в България са еднакво красиви за мен. Може да тренирам на Витоша, но всичките ги харесвам еднакво. Важното е това богатсво да се пази, защото иначе не става.

И за последно, къде предпочиташ - в квартала в София или в планината?

- В планината, в квартала няма какво да правя. Там се задушавам, направо се чувствам зле, а в планината съм друг човек.

Има още хляб в мен и ще го покажа, казва сребърният ни медалист от Европейското първенство по лятно ориентиране

Пътешествия

Из дивното Поломие

Приказна природа, древна история и романтика без край помамват пътника към Долната земя

Ивановски скални църкви

Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Чували ли сте, че наричат Поломието Планина под равнината или Долната земя? И това действително е така. Всеки, който е пътувал по шосе Е85 от Бяла към Русе, знае какви безкрайни равнини се стелят от двете страни на пътя. Сега те изглеждат меки и топли в разлатите си широки, приятно хълмисти форми, прясно изорани, засети открай докрай и оцветени в зелено, червено, лилаво и десетки нюанси. И докъдето погледът стига - все е равнина. Но ако напуснете главното шосе и завиете на изток през град Две могили, ще тръгнете по почти успореден второкласен път с отбивки, които отвеждат още на изток към селата Табачка, Червен, Нисово, Кошов, Иваново, Божичен, Красен и на север към Басарбово. По тези малки пътища, между шпалир от орехови, черешови, акациеви, липови дървета, глогови и шипкови храсти и още десетки видове, които обикновеният пътник не може да назове, ще попаднете в територията на природния парк "Русенски Лом", наречен на едноименната река, последния десен приток на Дунав.

За да достигнете всяко от тези места, пътищата понякога плавно, понякога по-стръмно се вият надолу и накрая попадате сред скалисти планини, които всъщност се издигат над вас. Пред магията на природния Творец. Учените обясняват този феномен по следния начин: Смята се, че днешната Дунавска равнина преди около 120 милиона години е представлявала дъно на воден басейн. Когато той престава да съществува, на територията му остават много утаени варовикови скали. Така са възникнали множество пещери и други карстови образувания. В тези закътани места се срещат реките Мали, Черни и Бели Лом. Изключително богатата флора и фауна прави впечатление дори на незапознатия турист, а множество табла, които са поставени на различни места из парка, дават подробна информация за дърветата, растенията, насекомите, птиците, рибите и животните, които обитават този земен Рай. Километрични екопътеки обикалят между реката и величествените, осеяни с малки и големи ниши скали, а десетки утъпкани коларски пътища отвеждат до нивички или овчарници. През целия път ви съпровожда птичият хор, в който дори неопитното ухо долавя десетки различни гласове и мелодии, често насичани от ситното равномерно почукване на кълвачи. Установени са над 190 вида пернати, 110 от които гнездят тук, а останалите са прелетни гости. Хубаво би било да носите със себе си бинокъл, тогава с часове може да наблюдавате реенето в небето на ястреби, орли, египетски лешояди, соколи, щъркели, славеи и какво ли още не. Ако вървите по-безшумно, може да зърнете вълк, глиган, елен или сърна. В парка има около 70 вида бозайници. Прилепите, разбира се, са в огромно изобилие, а през цялото време около вас пърхат разноцветни пеперуди и насекоми. Тук е Рай и за влечугите и земноводните, гущери се стрелкат по скали и пътеки, добре е да внимавате къде стъпвате, за да не се натъкнете на смок или пепелянка. Ако пък имате късмет, може да намерите сухоземна костенурка, с която дори да пообщувате. И никога не забравяйте, че по тези места вие сте гостите. Криворазбраната цивилизация за радост все още не е оставила своя тежък отпечатък, затова тези места са благодат за туристите, жадни за тишина и девствена природа, както и за любителите на историята и археологията, на планинското екстремно колоездене, на риболова, на скалното катерене - повечето стени обаче са само за хора с опит и подходяща екипировка. Важно условие е да носите достатъчно питейна вода, тъй като преходите може да продължат с часове. Има много подходящи места за палаткуване, както и достатъчно кокетни и уютни къщи за гости в населените места, където могат да отседнат по-придирчивите.

Най-старите следи от човешко присъствие в долината на Русенски Лом датират от старокаменната епоха, открити са останки от античността. На много места има следи от тракийски селища и светилища. Тези земи стават част от Римската империя през I в. Оттогава са и останките на три крепости. По-късно териториите били отвоювани от прабългарите, които също издигнали няколко укрепления. В парка има обекти от Средновековието, голям брой черкви - над 30, манастири и т.н.

Средновековният български град Червен, чиито развалини се намират до едноименното село, е наследник на ранновизантийска крепост от VI в., но мястото е било обитавано още през тракийската епоха. Първите проучвания са от 1910/1911 г., а редовни разкопки се водят от 1961 г. Към крепостта, която може да разгледате срещу билет от 4 лв., отвеждат 235 каменни стъпала, а отгоре гледката е величествена.

Археологическият резерват "Скални църкви" в с. Иваново е другата историческа забележителност в близост. Основният обект в него е манастирът "Св. Архангел Михаил". Има запазени стенописи в 6 черкви и параклиси в района, представящи най-значимото достижение на българското средновековно изкуство през XIV в. Стенописите в черквата "Св. Богородица" са включени в списъка на световното културно наследство на ЮНЕСКО. Билетът от 4 лв. е вашата минимална лепта в подкрепа на тази ценна старина.

В Поломието се намира една от най-интересните пещери у нас - "Орлова чука", край с. Пепелина, отворена за посещение от 1 април до 31 октомври. Входът ѝ е открит през лятото на 1941 г. от овчаря Стоян Спасов. След слизане по 124 стъпала се озовавате пред втората от най-дългите пещери у нас, с обща дължина на галериите 13 км. Температурата вътре е около 14 градуса през цялата година. Реката е създала пещерата преди около 3.5 милиона години. Тя е била обитавана от неандерталци и кроманьонци. Намерени са скелети на огромна пещерна мечка и нейните малки. В пещерата живеят 15 вида животни, сред които 5 вида прилепи. Облагородяването ѝ започва през 1959 г. Първата пещерна зала, наричана до 1976 г. Големият вестибюл, оттогава носи името Концертна зала, когато Русенската филхармония свири в нея по време на Мартенските музикални дни. С помощта на сладкодумния екскурзовод-пещерняк Иван Иванов ще видите Пирамидите, Семейството, Бухала, Динозавъра, Северния елен, Пеещия сталактон, който при почукване звучи като музикален инструмент, както и Извора, за което има поверие, че сбъдва съкровени желания. Входната такса е 6 лв. До пещерата има хижа, в която може да преспите, а край нея, в сенчеста борова гора са изградени беседки за отдих.

По път за Червен задължително отбийте на разклона за с. Табачка. В Темната пещера са запазени останки от антично светилище, в района има скална църква с килии от XII-XIV век. Може да погледнете към Табачка и отвисоко, ако се изкачите до скалната църква "Пещерата".

На излизане пък от другата страна на с. Червен може да завиете на север към Нисово, където ви очаква нова порция природни красоти и феномени. Ако продължите повечко разходката, може да стигнете и до големия скален манастир "Св. Константин и Елена" със запазени рисунки. Тук имате и най-голям шанс да наблюдавате черни щъркели, които гнездят в скалите.

Село Кошов вероятно е заселено още през далечната 1430 г., защитено е от североизток с хълмове и верига скали, които достигат височина около 30-40 м, а на места и до 100 м. Сред приятните възможности в това място са разходка по екопътеката към скалния манастир Грамовец, риболов в Черни Лом, наблюдение на редки видове птици от специално изградена площадка.

Божичен и Красен също са стари и има много много какво да се види в тях. От Божичен започва екопътека, която излиза на Ивановските скални църкви. Може да се наемат велосипеди и въдици. Казват, че село Красен съществува от създаването на България. Доказателствата - в Красненското градище е открит погребан воин в пълно бойно снаряжение от времето на Първото царство, а в близост са каменните корита - жертвеници. По времето на цар Иван Асен II бъдещият патриарх Йоаким I си изкопал килия в скалите над Красен, а по-късно, с помощта на царя, основал манастира "Св. Архангел Михаил" край с. Иваново. В Красен се намира и една от най-старите черкви в Поломието, построена вероятно към XVII в., която е вкопана в земята.

Завършекът на това романтично пътешествие из пазвите на Поломието е посещение на единствения действащ скален манастир у нас - "Свети Димитър Басарбовски". Той води началото си от Второто българско царство, като най-известният му обитател е роденият през 1685 г. в близкото село Басарбово монах Димитър. След смъртта си той бил погребан в селската черква, но по време на Руско-турската война (1768-1774) мощите му били пренесени в Букурещ, в черквата "Св. Константин и Елена". Манастирът е подробно описан от Карел Шкорпил, който го посетил през 1911 г., а през 1937 г. в него се настанил монахът Хрисант и започнал да го обновява. В двора има кладенец, чиято вода се смята за лековита. По 48 стъпала се стига до скалната площадка с нишата, в която според преданието е спял св. Димитър. Вдясно е скалната църква с дърворезбован иконостас от 1941 г. По други каменни стъпала се стига до естествена пещера, в която е погребан монахът Хрисант. В днешни времена е изградена висока камбанария и отделна постройка с килии за монасите, а в момента се довършва новата църква.

Басарбовският манастир

Снимки АВТОРКАТА

Крепостта "Червен"

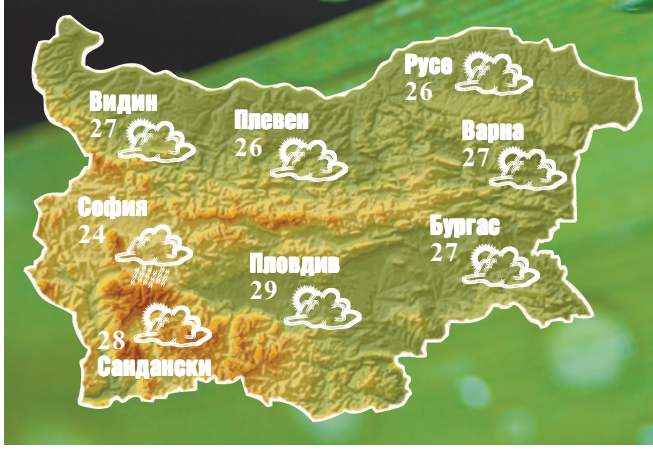

Поглед към с. Табачка

ТВ ПРОГРАМАТА

справочник

ВРЕМЕТО

Днес ще преобладава слънчево време. По-значителни временни увеличения на облачността ще има сутринта над крайните източни, а след обяд и над планинските райони на Западна България и над Рило-Родопската област. На места там ще превали краткотрайно. Максимални температури между 24 и 29°, в София - около 24°. Над планините ще има купеста облачност, по-значителна около и след обяд, когато в Западна Стара планина и планините на Югозападна България ще превали и прегърми. Максимална температура на 1200 м около 17°, на 2000 м - около 10°.

Изгледи за

3 максимални **24°/28°**

4 максимални **26°/32°**

В неделя и понеделник времето ще бъде предимно слънчево, с купеста облачност, по-значителна след обяд над планинските райони. Там дори е възможно на отделни места за кратко да превали и прегърми. Вятърът ще бъде от юг-югозапад, температурите ще се повишат още и дневните ще достигат, а някъде и ще надхвърлят 30°.

ДУМА

www.duma.bg

duma@duma.bg

Основател **Стефан Продев**

Издател „ДУМА 2008” ЕООД **Николай Малинов**

Русия и България — Монд дипломатик — СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор **Юрий Борисов** yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори **Георги Георгиев** ggeorgiev@duma.bg **Таня Джаджева** tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар **Ивайло Гиздов** igizdov@duma.bg

Управител **Павел Бебов**

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ: 97 05 200

Адрес на редакцията: София - 1784, бул. „Цариградско шосе” 113 А, Факс: 975 26 04, автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

БЪЛГАРИЯ: **Александър Симов** - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Веселка Венкова - 224; Десислава Велева, Искра Милева - 251; Павлета Давидова - 215; Ралица Николова - 230

ИКОНОМИКА: **Наталия Гергова** - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: **Галина Младенова** - завеждащ отдел - 219; Албърт Аврамов - 220

КУЛТУРА: **Вилиана Семерджиева** - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: **Велиана Христова** - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Боряна Костова - 231; Ева Костова - 229; Милена Николова

ЧЕТИВО: **Борис Данков** - завеждащ отдел, редактор на “Пегас” - 244; **Неделник:** Богдан Иванов - 225; **Пардон:** Чавдар Шинов; **Художник:** Анатолий Станкулов

СПОРТ: **Владимир Николов** - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: **Благовеста Цветкова** - 206; Марията Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Силвия Шопова; Спаска Венева; Снежана Христова

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: **Ели Мишева** - 200; 226, факс - 975-26-04

СИСТЕМЕН АДМИНИСТРАТОР: **Иван Стоянов** - 250

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: **Дея Йорданова** - 207

ДИЗАЙН: **Велислава Хубавий** - 201

РЕКЛАМА: **Петрана Сомлева** - 205, Слави Йорданов - 221; e-mail - **reklama@duma.bg, Експонатор:** 91975 в. 112; **Печат:** ИПК “Родина” АД - 1784 София, бул “Цариградско шосе” 113а Номератор - 9752; **“Национална агенция разпространение - АД”** - 02/962-23-23; **“Национална дистрибуция” ООД** - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: **Мирослав Александров**, Румяна Кирилова, Ива Костадинова - 208, 203; **abonament@duma.bg**

КАСА - 97-05-249

НАБОР: **Хрисула Василева** - 227, e-mail: **korespondenti@duma.bg;**
ПРОИЗВОДСТВО: **Владимир Тополски**

ВЕСТНИК „ДУМА” Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ”, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК” И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО”

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР.
РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

1 БНТ

07.05 Национален календар: Ден на загиналите за свободата на България
07.15 Телепазарен прозорец
07.30 Без багаж - туристическо реалити/п/
08.00 Вяра и общество с Горан Благоев
09.00 Животът и други неща - съботно токшоу
10.30 Библиотеката
11.00 Малки истории
12.00 По света и у нас
12.30 Бразди
13.00 Иде нашенската музика
14.00 Памет българска с проф.Божидар Димитров
14.40 Забравени - спектакъл, посветен на 2 юни, Ден на загиналите за свободата на България
16.00 Пътят към ЕВРО 2012 - документална поредица /8, последен епизод/
16.30 Световно първенство по аеробика за мъже и жени 2012 - пряко предаване от зала „Арена Армеец“
18.00 Умно село: „Семеен портрет в интериор“ /Васил Стойчев и Виолета Бахчеванова/
19.00 Срещу новините
19.50 Лека нощ, деца!
20.00 По света и у нас
20.45 Шоуто на Канала
21.40 Глава в облаците - игрален филм, копродукция, 2004г.
23.40 По света и у нас
23.50 Кино eSпресо
00.20 Джаз линия: Трио „Софайа“
01.10 Присъствие на духа - игрален филм /копродукция, 1999г./

bTV

06.30 „Луди за връзване“ - детски сериал
07.30 „Кой е по-по- най“
08.30 „Кухнята на Звездев“ - кулинарно предаване
09.00 „Тази събота“ - актуално предаване
11.00 „Модерно“ - токшоу
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Най-смешните животни и хора на планетата“
13.00 „Пирати“ - минисериал, част 3, Приключенски, Германия, Италия, 1999 г.
15.00 „Момиче за един сезон“ - Романтична комедия, САЩ, 2005 г.
17.00 „Анализирай това“ - Комедия, криминален, САЩ, 1999 г.
19.00 bTV Новините - централна емисия
19.30 bTV Репортерите - предаване за журналистически разследвания и филми
20.00 „Пехотинецът“ - Екшън, САЩ, 2006 г.
22.00 bTV Новините - късна емисия
22.30 „Боен клуб“ - Трилър, Драма, Криминален, САЩ, 1999 г.
00.10 „Алиса 1“ - Фантастика, Драма, САЩ, 2009 г.
03.00 „Модерно“ /п./
03.50 „Мечтатели“ /п./ - сериал
04.40 „Опасни улици“ - сериал, еп. 209

NOVA TELEVISION

06.00 „Гостите на „Здравей, България“ - предаване на НТВ
07.00 „Иконостас“
07.30 Детски блок: „Екшънмен“ - детски анимационен сериал, „Майстор Мани“- детски анимационен сериал, „Уди Кълвача“ - детски анимационен сериал
09.00 „Почивна станция“
12.00 „Мадагаскар 2“- анимационен филм
13.45 „За джобни пари“ - с уч. на Мелани Грифит, Ед Харис, Майкъл Патрик Картър, Малкълм Макдауъл, Ан Хечи и др.
16.00 „Карбовски директно“- публицистично предаване
18.00 „Отечествен фронт“ - предаване на НТВ
19.00 Новините на Нова - централна емисия
19.30 Темата на Нова
20.00 „Съпруга по неволя“ - с уч. на Ума Търман, Колин Фърт и др.
21.50 „Горещо“ - телевизионен таблоид с Венета Райкова
22.50 „40-годишният девственик“ - с уч. на Стив Карел, Катрин Кийнър и др.
01.10 „Твърда вяра“ - с уч. на Джоел Гарланд и др.
03.30 Новините на Нова - централна емисия /п/

bTV ACTION

06.00 „Електрошок“ - детски сериал
07.00 „Батман ≤V „ - детски сериал
08.00 „Беглецът“/п./- сериал, еп. 14
09.00 „Забравените“/п./ - еп. 15
10.00 „Най-добрият нинджа“ - риалити шоу
10.30 „Невидимият“ /п./- Криминален, Фентъзи, Мистерия, САЩ, 2007 г.
12.30 „24/7 с Димитър Цонев“ /п./- актуално предаване
13.30 „Най-добрият нинджа“ - риалити шоу
14.00 „Хрътките“/п./ - актуално предаване с водещ Валентина Войкова
15.00 bTV Документите /п./
16.00 „Гласът на България“ - музикално шоу, еп. 21
18.00 „Ченгета без значки“ - Екшън, Приключенски, САЩ, 2003 г.
20.00 „Хрътките“ - актуално предаване с водещ Валентина Войкова
21.00 „24/7 с Димитър Цонев“ - актуално предаване
22.00 „Праведен“ - еп. 12
23.00 „Спартак: Кръв и пясък“ - сериал, еп. 12
00.05 „Хрътките“/п./ - актуално предаване с водещ Валентина Войкова
01.00 „24/7 с Димитър Цонев“ /п./- актуално предаване

ОВЕН

Ще върнете настроението и целостта на духа си, ако дадете предпочитание на нещата, които ви доставят наслада.

21 март - 20 април

РАК

С добри новини ще започнете деня и това допълнително ще подобри настроението ви. Предстоят творчески занимания.

22 юни - 23 юли

ВЕЗНИ

Започнете с неотложните си ангажименти, за да спазите сроковете. Очакват ви придобивки за свършена работа.

24 септември - 23 октомври

КОЗИРОГ

Въпреки многото задачи, които ви предстоят, няма да загубите очарованието си, нито чувството си за хумор.

22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ

Разумни, премерени и точни ще пристъпите към поредното предизвикателство, което съвсем не означава стрес.

21 април - 21 май

ЛЪВ

Ще спазите договорите си, като няма да пренебрегнете и партньорите си. Заедно ще работите по различни споразумения.

23 юли - 23 август

СКОРПИОН

Ще насочите активността си в една или друга посока, следвайки интересите си. Очакват ви романтични чувства.

24 октомври - 22 ноември

ВОДОЛЕЙ

Енергиите на деня са сложни и нееднозначни, но това няма да попречи на изявите ви, стига да сте подготвени.

21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ

Натовареността на работното място ще ви подтикне да заявите претенциите си за по-високо възнаграждение.

22 май - 21 юни

ДЕВА

Заниманията, насочени към реда в дома и на работното място, ще подобрят настроението и живота ви.

24 август - 23 септември

СТРЕЛЕЦ

Справяйки се със затруднения от правен или административен характер, ще се сближите с някого.

23 ноември - 21 декември

РИБИ

Каквито и затруднения да се изпречат на пътя ви, ще се мобилизирате и ще ги преодолеете. Изненади са малко вероятни.

20 февруари - 20 март

ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

EUR	USD	GBP	CHF
1.95583	1.35746	2.23001	1.60551

Занимания със скулптура за деца с вход свободен

В артистичните зали на галерия „Юзина" малчуганите имат възможност да се запознаят с произведения на модерното визуално изкуство

Снимка АРХИВ НА ГАЛЕРИЯ "ЮЗИНА"

Алъона НЕЙКОВА

Възможност да изразят потенциала си чрез занимания със скулптура се предоставя на малчуганите днес и утре, 2 и 3 юни, от 11 до 17 ч. в галерия "Юзина". В рамките на проекта "Детски панаир", организиран от фондация "Изиарт" с подкрепата на "Америка за България" и Френския културен институт, малките творци ще имат шанса да се докоснат до света на изкуството.

Културното пространство на галерията ще бъде отворено безплатно, като се превърне в достъпно и привлекателно място както за децата, така и за техните родители. В артистичните зали на "Юзина", чиято сграда е паметник на културата, на малките се предоставя възможност да се запознаят и с ценни произведения на модерното визуално изкуство.

"Както при заниманията в Детската арт академия на "Юзина", и в рамките на този проект предоставяме пространството на галерията като открита "класна стая", където децата могат да преживеят своята лична среща с изкуството. С радост каним повече от тях да се докоснат до скулптурата и да сътворят нещо със собствените си ръце!", отбеляза арт директорката на галерията Десислава Монева.

Двудневният "Детски панаир" е с разнообразна програма от ателиета за децата на столицата и широк кръг семейства могат да се включат в интересните и ценни културно-развлекателни и възпитателни инициативи. Скулптурното арт ателие в галерия "Юзина" ще даде на малчуганите самочувствие и увереност на истински творци, в което ще им помогне водещата преподавателка в Детската арт академия към галерията - Станислава Стоянова, както и асистенти и студенти от Националната художествена академия.

Хората подушват възрастта

Учени от Филаделфия установиха, че хората могат да подушват възрастта. За целите на изследването доброволци трябвало да различат младежи, хора на средна възраст и възрастни чрез подушване на телесната им миризма. Но противно на популярното мнение миризмата на възрастните хора не е толкова интензивна и неприятна като тази на хората от другите възрастови групи.

Учените събрали проби от миризмата под мишниците на 16 донори, разделени в три възрастови групи - от 20 до 30, от 45 до 55 и от 75 до 95 години. Донорите спали пет нощи с тениски с подплънки под мишниците, които след това били отрязани и поставени в стъклени буркани. Те били оценени от десетки доброволци на възраст между 20 и 30 години, които получили различни комбинации от буркани, за да ги подушат. Всеки път те трябвало да решат кой буркан съдържа проби от по-възрастен донор. Освен това те трябвало да оценят доколко интензивна и приятна е всяка миризма. Доброволците успели да различат хората от трите възрастови групи, съобщиха учените. В животинския свят свързаните с възрастта миризми направляват селекцията на мъжките. Изследването показва, че същото важи и за хората. "Подобно на другите животни, хората могат да извличат сигнали от телесните миризми, които позволяват да се установи биологичната възраст, да се избягват болни индивиди, да се избере подходящ партньор и да се направи разлика между родственик и неродственик", съобщи д-р Йохан Лундстром, осъществил изследването.

Бордей с роботи отваря врати в Амстердам

Властите в Амстердам възнамеряват да отворят вратите на първия в света бордей за проститутки роботи, съобщиха холандски медии. Изкуствените прелъстителки са абсолютни копия на жените от плът и кръв. Костите им са направени от метална сплав, а кожата и мускулите - от еластичен силикон. Механичните жрици на любовта ще са в състояние да работят 24 часа в денонощието. Властите се надяват по този начин да намалят проблема с инфекциите и болестите, предавани по полов път. Двама учени от Нова Зеландия прогнозираха миналия месец, че до 2050 г. роботите ще заменят живите проститутки и ще станат нещо обичайно.

55-ите „Грами" превземат Лос Анджелис на 10 февруари

Церемонията на 55-ите музикални награди "Грами" ще се проведе на 10 февруари 2013 г. в Staples Center в Лос Анджелис, съобщиха организаторите. Номинациите ще бъдат обявени на 5 декември по време на концерт, излъчен по американската мрежа Си Би Ес. В надпреварата за статуетка ще се включат албуми, песни и видеоклипове, издадени между 1 октомври 2011 г. и 30 септември 2012 г. Тазгодишните 54-ти награди "Грами", които се проведоха на 12 февруари, бяха помрачени от смъртта на легендата Уитни Хюстън в Бевърли Хилс. Британска соул дива Адел направи триумфално завръщане на сцената след операция на гърлото и спечели 6 награди за нейния пробив с албума "21".

БОРЯТ ЗАТЛЪСТЯВАНЕТО СЪС ЗАБРАНА НА ГАЗИРАНО

Кметът на Ню Йорк Мъйкъл Блумбърг предложи забрана на продажбата на сладки газирани напитки в големи опаковки в рамките на кампания за борба със затлъстяването. В случай че идеята бъде одобрена, тя ще влезе в сила още през следващата година. Това би засегнало ресторантите за бързо хранене, гастрономите, местата за спорт и кината. Напитките в супермаркетите, диетичните питиета и плодовите сокове няма да пострадат от ограниченията.

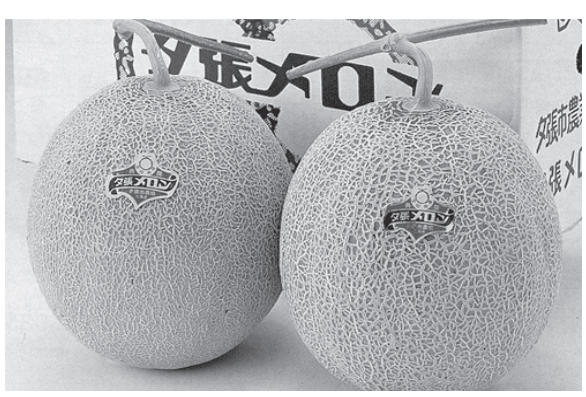
От Асоциацията на производителите и търговците на разхладителни напитки разкритикуваха инициативата и я нарекоха "прекалено ревностна". Употребата на сладки питиета е главният фактор, помагащ на затлъстяването, твърдят от нюйоркското кметство в защита на идеята на Блумбърг.

ДВА ПЪПЕША ПРОДАДЕНИ НА ТЪРГ ЗА 10 000 ЕВРО

1 милион йени или 10 000 евро бяха платени за два пъпеша от много търсения сорт Jubari. Търгът се проведе в Япония. Плодовете с общо тегло 4 кг бяха продадени на анонимен купувач още през първия ден на аукциона.

Подобни търгове се провеждат всяка година в северния японски град Сапоро. Въпреки това с тази продажба не е оборен поставеният през 2008 г. рекорд, когато пак за два броя пъпеши бе платено 2,5 млн. йени (25 000 евро). Сортът Jubari произтича от едноименната област, известна с вкусния оранжев плод и съвършената кръгла форма, заради което и са много търсени.

По принцип плодовете в Япония са много по-скъпи, отколкото в другите страни. Така например една ябълка може да струва и до 4 евро, а опаковка от 20 череши се продава за 80 евро.

Вицът

Попитали Радио Ереван:
- Кой ще спечели следващите избори в България?
- Който успее да изкара хората от Фейсбук...

2. 06. 2012

Проф. ВАЛЕРИ ДИМИТРОВ, председател на Сметната палата
ГЕОРГИ АНАСТАСОВ, народен представител
ДИНКО ДЕРМЕНДЖИЕВ-ЧИКО, футболна легенда
ЕВГЕНИ МИНЧЕВ, светски хроникьор
КОНСТАНТИН ЕЛЕНКОВ, литературен критик
Проф. НАЙДЕН АНДРЕЕВ, композитор
ПЕТЪР МАНДЖУКОВ, бизнесмен
РОБИН КАФАЛИЕВ, актьор и продуцент
СЕВДА ШИШМАНОВА, програмен директор в БНТ 1

3. 06. 2012

ВЪЛЧАН ВЪЛЧАНОВ, режисьор, сценарист
ВЛАДИМИР ТОШЕВ, народен представител
ДЖУНИ АЛЕКСАНДРОВА, актриса
ЕВГЕНИ ИВАНОВ, спортен мениджър
КИРЯК ЦОНЕВ, дипломат, писател и преводач
КОНСТАНТИН ТИЛЕВ, радиожурналист
ЛЮБЕН ПЕТКОВ, писател
ПЕТЪР ПУНЧЕВ, радиожурналист
ФИЛИП БОКОВ, посланик на България в Словения
ЦОНКО ЦОНЕВ, кмет на Каварна

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

2

Задушница пред Св. Петдесетница

Св. свещеномъченик Еразъм Охридски (IV). Св. Никифор Изповедник, патриарх Константинополски († 828)

Св. Еразъм бил родом от Антиохия и живял във време на царете Диоклетиан и Максимиан. Той се подвизавал на Ливанската планина и бил надарен от Бога с голям дар на чудотворство. Като епископ той тръгнал да проповядва Евангелието. После св. Еразъм посетил с проповед Кампания, след което се върнал в град Хармелий и се поселил в една пещера, където се отдал на аскетически съзерцателен живот до самата си смърт в началото на IV век.

3

Петдесетница - Осма неделя след Пасха (Всичко на празника)

Св. мъченик Лукилиан и с него четири момци: Клавдий, Ипатий, Павел и Дионисий, света девица Павла († 270/275). Св. свещеномъченик Лукиан († ок. 690)

Св. мъченик Лукилиан до старост бил идолски жрец, но приел свето кръщение и от цялата си душа и с всички мисли се предал на християнското учение. Обвинили го, че с проповедта си подкопава устоите на държавата. Жестоко изтезавали стареца и след това го затворили в тъмница, където били четири момци: Клавдий, Ипатий, Павел и Дионисий, обвинени, че изповядват вярата Христова. Те били предадени на нови изтезания, но Господ по чудесен начин показал Своята сила и благодат. По-късно те били изпратени във Византион, където били осъдени на смърт: четирите момци били убити с меч, а светият старец Лукилиан бил разпнат на кръст.

Лов и риболов

Страница на Любо НИКОЛОВ

Горска трапеза

Заек по радомирски

Почистено и нарязано на порции 1 кг заешко месо се оставя да престои в марината 48 часа. Изпържва се в 80 мл олио от всички страни до зачервяване. Изваждат се порциите и в същата мазнина се запържват 300 г лукчета. Поръсват се с 15 г брашно и се заливат с размито в малко хладка вода 20 г доматено пюре. Прибавя се смлян 5 г черен пипер, 5 г червен пипер, 250 мл червено вино, 200 мл вода, 2 дафинови листа, сол и 100 г прясно масло. Съдът се похлупва, а капакът се замазва с тесто. Задушава се на умерен огън около 2 часа.

На водоема

Пожелаваме на всички да ги споходи слуката на Боян Тюфекчиев

Днес се открива риболовът

„Иде денят” - с това започваха разговорите между риболовците през тази седмица. Първичните инстинкти се събудиха отново в над стохилядното риболовно братство. След седемседмично прекъсване рибарите извадиха такъмите, постегнаха облеклото и се подготвиха за нови подвизи. Завладени от тръпката да надхитрят подводните обитатели, да покажат умения и познания за природата, в предстартовата треска те отмениха бизнес срещи, оставиха семейни проблеми, зарязаха любовници. Всичко се подчинява на “великия ден”. Най-нетърпеливите днес ще опънат палатките край водоемите. Ще задимят скарите, ще се разлее вино за слука и берекет.

Архивите са живи

СПОРЪТ

Разказано от Дончо ЦОНЧЕВ

Писателите Емилиян Станев и Тодор Генов често ловували заедно. Винаги се карали. Върхът в сблъсъците им е по време на един лов в Искърското дефиле, около Своге. Вдигнал се пред тях заек - и двамата стреляли. Всеки твърдял, че той го е ударил. През целия ден си мърморели един на друг.

Това било единствената слука.

На връщане се почерпили във влака.

Слезнали на перона и се скарали жестоко кой е ударил заека. Не могли да се разберат и решили да го разделят на две.

И тези големи мъже, вечна им памет, извадили малкото, колкото ръкавичка зайче, и на Централната гара, без да е драно, започнали да го цепят на две.

До петък сръднята им минала и пак били заедно на лов.

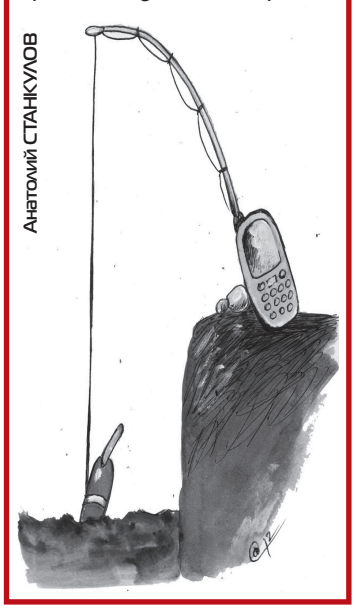
Тази история са ми я разказвали и двамата. Като слушаш единия, другият е идиот и обратно.

Виц

СКРОМНИЯТ МИНИСТЪР

Министър на земеделието бил поканен на лов за зайци в една от държавните дивечовъдни станции. След приключването на лова единодушно избрали министъра за най-добър стрелец, тъй като при преброяването на отстреляния дивеч се оказало, че е убил 30 заека.

“Да това е добър резултат - скромно отбелязал министърът - особено като се има предвид, че тръгнах с десет патрона.”

Анатолий СТАНКУЛОВ

Съвети

Улов на каракуда

Големите каракуди на язовир „Батак” се ловят на дънни въдици

Каракудата е най-популярната и широко разпространена риба у нас. По форма тя прилича на шарана, но се отличава от него по липсата на мустаци на долната устна. Тя е непретенциозна риба и може да живее при много ниско кислородно съдържание, при което другите риби загиват. Обитава бавнотечащите, обрасли с водна растителност водоеми и песъчливо тинесто дъно. При екстремални ситуации тя се заравя дълбоко, до 70 см в тинята. Така оцелява през зимата, когато водата замръзне, и през лятото, когато след засушаване плитките водоеми пресъхнат. В някои топли водоеми са активни и се хранят и през зимата. Известни са два вида каракуда - златиста и сребриста. Златистата се различава от сребристата по цвета на тялото, който при нея е тъмноканелен със зеленикав златист оттенък, а при сребристата е сивосребрист. Златистата каракуда може да достигне до 50 см дължина и тегло няколко килограма, докато сребристата на 6 година от живота си достига до 1 килограм.

Каракудата узрява полово на третата година. Женската изхвърля в зависимост от големината си до 400 000 хайверни зърна, щом температурата на водата достигне 14-16 градуса. Малките на първо време се хранят с планктон. Тежко им, ако във водоема има костур и щука. Отраслите каракуди предпочитат водни ортганизми, личинки на насекоми, ракообразни и др. Значително място в храната им заемат младите кълнове на водните растения.

През пролетта най-добре се ловят на дребен торен червей, дори на парче от него. Колкото повече това парче се разпокъсва, толкова по-стръвно го атакуват. Добре е преди риболов червеите да се държат известно време във влажен мъх, чист промит пясък, или накъсани на дребно в овлажнени хартии, за да се прочистят. Растителната стръв е добре да се “подправи” с малко олио, ароматът на което е любим на каракудите. Най-активното кълване е сутрин, към обяд отслабва, надвечер отново се възобновява. В горещите тихи дни е трудно да ги ловим, но щом задуха лек ветрец и накъдри повърхността на водата, кълването започва. В облачно време, особено ако вали тих топъл дъжд, каракудата полудява и кълве стръвно през целия ден.

Каракудите се ловят близо до брега, до десетина - двадесет метра.

Кълването може да се определи като капризно и предпазливо. Тя не налапва стръвта веднага и да повлича. Понякога доста дълго я смуче с устните. Необходимо е търпение и изчакване, преди да засечем.

Едрата каракуда се лови само сутрин рано, или привечер късно. Когато я търсим, трябва да пазим тиишна, защото е много плашлива риба.

Най-често използваните такъми са - влакно до 0,18 и кукички от № 8 до № 14. Плувката трябва да бъде лека, чувствителна и балансирана.

През топлите дни сутрин каракудите се издигат към повърхността и започват да играят. По водата се очертават бразди, а понякога се виждат и перките им. За да ги достигнем с далечно замятане е добре да използваме подвижна плувка. След улавянето на няколко риби ятото се разпръсква и трябва отново да го търсим. Някои водоеми богати на каракуда, но и на много растителност през лятото така обрасват, че е навъзможно да заметнем. Преди да започнем риболова трябва да окосим растителността и с помоща на малка “котва” да си направим няколко коридора. Хвърляме захранка, изчакваме рибата да се успокои и успехът ни е осигурен.

Най-често практикувания риболов на тежко е с пружина. Кълването на каракудата е коренно различно от това на шарана. Първоначално рязко дърпа, залепва звънчето на пръта, но веднага след това отпуска опънатото влакно. При това често се упътва към брега и влакното съвсем се охлабва. А понякога кълве съвсем незабележимо и се спотайва закачена. Не са редки случаите когато риболовецът тръгва да презарежда въдицата и изважда някоя каракуда колкото “шамарче”.

Въпреки предубежденията, които съществуват към каракудата, месото и е вкусно. То е посочно и леко от това на шарана, особено ако я приготвяме пържена. Най-големият и деликатес е хайвера. Разбит и приготвен с майсторлък става чудесно мезе. А каракудата почти целогодишно е пълна с хайвер.

Губивреме

ВЕЛОСИПЕДИСТИ
ЛЕКАР
ВРЪЗКА МЕЖДУ КОСТИ
НЕМСКИ ПИСАТЕЛ
СХОДСТВО
ОБАЛСТ ВЪВ ФРАНЦИЯ
ИЗДАЙНИЧЕСТВО
СТЕЛАЖИ
НАША ГЕОДЕЗИЧЕСКА ФИРМА
СЕЛО В ОБЩИНА ПАВЛИКЕНИ
ЖИТЕЛ НА АНАДОЛА
СЕДАЛИЩЕ НА ФИРМА
ПЧЕЛА /ТУР./
НОТА
ВИД НАЛОЗИ
ЦВЯТ НА КОЖАТА
ХОТЕЛ ВЪВ ВЕЛИНГРАД
ПРЕПИСАНИ ДОКУМЕНТИ
ПЛУВЦИ, ПОЛЗВАЩИ СТИЛ БРУСТ
РАСТЕНИЯ В ДЖУНГЛА
ГРАД В САЩ, ОХАЙО
ТРИ ГРАДА В ЯПОНИЯ
ЛЕКАРСТВО СРЕЩУ СПИН
ЯПОНСКИ КИНОРЕЖИСЬОР
ОТЧИСЛЯВАНЕ
БУДКА ЗА ВЕСТНИЦИ
ВОДЕЩ НА "ШОУТО НА КАНАЛА" ПО БНТ 1
ИТАЛИАНСКИ ХУДОЖНИК
ТВОРБИ НА СКУЛПТОРИ
РЕКА В ГЕРМАНИЯ
ИМУЩЕСТВО
СРЪБСКИ СЪДИЯ ПО ШАХМАТ
КРАЙ НА ВОЙНА
ОБЛАСТНА СЛЕДСТВЕНА СЛУЖБА
СУМИ ЗА КВАРТИРА
ЗАКОПАНИ СЪКРОВИЩА
ЖИТЕЛКИ НА ЕВРОПА
ГЕРОЙ В ИНДИЙСКИЯ ЕПОС
ПОЛУОСТРОВ В ЯПОНИЯ
ДРУЖЕСТВО, СЪЮЗ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ /СЪКР./
ДЖУКИ
ЧЕП
ГРАД В ЛИБИЯ
ДЪРЖАВНА СИГУРНОСТ /СЪКР./
ПЛАНИНСКА ВЕРИГА В ЕВРОПА
УВЕСЕЛИНИЕ
КИРГИЗСКИ ТЕРИТОР. ЕДИНИЦИ
ЕДИН ОТ АЛЕУТСКИТЕ О-ВИ /САЩ/
ЯСНО ВРЕМЕ
СЪД ЗА РАЗТОПЕН МЕТАЛ
ДРЕВНОГРЪЦКИ ДЪРЖАВНИК И ПОЕТ
ВИД ТАНЦ
ПАРТИЯ У НАС
СИМВОЛ НА ИНДИЙСКИ РЕЛИГИОЗНИ УЧЕНИЯ
ИСТИНСКОТО ИМЕ НА ГЕРОИНЯТА СЪНИ В БЪЛГ. СЕРИАЛ "ПОД ПРИКРИТИЕ"
СИЯНИЕ ОКОЛО ИКОНА
РАЗСЛЕДВАЩО ДЛЪЖНОСТНО ЛИЦЕ
НЕМСКА КИНОАРТИСТКА
ДЕН ОТ СЕДМИЦАТА
ТЕРИТОРИАЛНО И СЕЛИЩНО УСТРОЙСТВО
КЪСА ГОРНА ДРЕХА
ИНДОНЕЗИЙСКИ ОСТРОВИ
ФРЕНСКИ КОМПОЗИТОР
РИД КРАЙ ВРАЦА
ИЗКУСТВЕНО ВЛАКНО
ВЛЕЧЕНИЕ КЪМ НЕЩО /МН.Ч./
ЖИВОТНО ЗА КОРИДА
ИТАЛИАНСКИ МАТЕМАТИЦИ- БАЩА И СИН
ОПЕРА ОТ Ж.РАМО
КРАЙ НА ПЛАТ
ЛЕТИЩЕ
ГРЪЦКА БУКВА
МЕДИЦИНСКИ РЕНТГЕНОВИ АПАРАТИ
ЕДИНИЦА ЗА АПТЕКАРСКО ТЕГЛО
ДВИЖЕНИЕ НА КОЛА С ИЗКЛЮЧЕН ДВИГАТЕЛ
РУСКИ ВЕРТОЛЕТИ
ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПЕВЕЦ
ГРЕБНА РЕГАТА ПО ДУНАВ
ИНСТИТУТ ЗА ИНТЕЛЕКТ. СЪТРУДНИЧЕСТВО
ДОКОСВАНЕ С КОПРИВА
ИТАЛИАНСКИ ПРИСТАНИЩЕН ГРАД
СМРАЗЯВАНЕ ОТ СТУД
КОРЕЙСКИ ДУХ/МИТ./
МУЗИКАЛНО-СЦЕНИЧНО ПРОИЗВЕДЕНИЕ
ХОЛАНДСКИ ГЕОГРАФ
НАРОДНОСТ В ТИБЕТ
Г-Й НА ОМИР В "ОДИСЕЯ"
РУСКИ БОТАНИК
БЪЛГАРСКИ ХОРОВ КОМПОЗИТОР
СЪДРУЖНИК В РАБОТАТА
БИБЛЕЙСКИ ГРАД
СЪВКУПНОСТ ОТ АПАРАТИ
ДЪРЖАВА В АФРИКА
АВСТРИЙСКИ ФУТБОЛЕН ТИМ
РОД ПАПАГАЛИ
МЛЕЧЕН ПРОДУКТ
ТЕЧНОСТИ ЗА УПОЙКА /МЕД./
Г-Й В ЕДНОИМ. РОМАН ОТ П.ЛОТИ.
ТРЪБИЧКИ ЗА ЦИГАРИ
РЕКА В ШОТЛАНДИЯ
СРЪБСКИ ПАРИЧНИ ЕДИНИЦИ
ГРАФСТВО В ШОТЛАНДИЯ
ИСПАНСКИ ФУТБОЛЕН ОТБОР
ТЪКАН ЗА БРОДИРАНЕ ВЪРХУ ПЛАТ

РЕЧНИК: "Азт", Аръ, Есаси, Катанич, Ниг, Орвил, Рикати, Сирт.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

Губивреме

ПРЕДПЛАТА
ХИЛКА ЗА ТЕНИС
СТОЛЕТИЕ
НАЙ-ДРЕБНИТЕ ПТИЧКИ
СТАР АВТОМАТИЧЕН ПИСТОЛЕТ
ШАХМАТНА ФИГУРА
КОТАРАК
ЛИЦА, СНИМАЩИ С КАМЕРИ ДИНАСТИЯ В ДРЕВНА МЕСОПОТАМИЯ
МЕТАЛНА ЖИЦА
ЧИСЛО
ИЗКУСТВЕНО ВЛАКНО
НАШ НАЦИОНАЛРЕВОЛЮЦИОНЕР
СРЪБСКИ ДЪРЖАВНИК
УРЕДИ ЗА НИВЕЛАЦИЯ
ИЗКОП
ЛИЦЕ, ПОКОРЯВАЩО НЕЩО
ПЛАВАТЕЛЕН СЪД
СБОРНИК С РАЗКАЗИ ОТ ЕМ. СТАНЕВ
ПЪРВИЯТ В СВЕТА КОСМОНАВТ
ТРОПИЧЕСКИ ВЯТЪР
ЕКСКУРЗОВОДИ
ПЪРВОБИТЕН ЧОВЕК
ГОРСКИ ХИЩНИК
БЕЗПРАВЕН ЧОВЕК
ЖИВОТНО ЗАКОРИДА
ВИД ТАНЦ
ДАТЕЛЕН ПАДЕЖ
СПОРТЕН ДВУБОЙ
СТОЛИЦАТА НА УКРАЙНА
ЗАГАР НА КОЖАТА
РОД ПАПАГАЛИ
ПЪТЕПОКАЗАТЕЛ НА МПС
ГЕОМЕТРИЧНА ФИГУРА
ИТАЛИАНСКО СПИСАНИЕ
ВРЕДНИ РАСТЕНИЯ
СТРЪМНИНИ
ИСПАНСКИ ФУТБОЛИСТ
ПРЕИМУЩЕСТВО В СПОРТА
ДУХОВ ИНСТРУМЕНТ
ЯСТИЕ ОТ ЯЙЦА
УГОЩЕНИЕ
ХИЖА ВЪВ ВИТОША
ПАСТИР
ЧАСТ ОТ ЕНЦИКЛОПЕДИЯ
ПЪТЕКИ В ПАРК
МАСЛОДАЙНО РАСТЕНИЕ
ЖИВОТИНСКА МАЗНИНА
ЗАДУХ
МЕБЕЛ ЗА СЯДАНЕ
БИБЛЕЙСКИ МЕСЕЦ
СТИХОТВОРНО УДАРЕНИЕ
ГРАД В ДОБРИЧКА ОБЛАСТ
ПОЕМА ОТ Я.АРАН
ВТВЪРДИТЕЛ ЗА ЛАКОВЕ И БОИ
БЪЛГАРСКИ ЦИГУЛАР
СТАРА ТУРСКА МОНЕТА
МЕКА ШАПКА
НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКИ СЪЮЗ /СЪКР./
БЪЛГАРСКИ ВОЙВОДА
РАЗМЕРИ
НАШ ОБЛАСТЕН ГРАД
ВРЪХНИ ДРЕХИ
ПЛАНИНСКО ЛАЛЕ
ЧЕШКИ КАМИОНИ
СОРТ ЧЕРЕШИ
КРАЛ НА НОРВЕГИЯ /1903-1991/
ЕСТОНСКИ КОМПОЗИТОР
НИША В СТЕНА
ГОРСКО ЖИВОТНО
ТЪЛПА
ПАРЛИВО РАСТЕНИЕ
ГРАД В ПЕРУ
ЧЕРГАР
СРЕДНОВЕКОВЕН АРМЕНСКИ ХУДОЖНИК
МАЗОЛ
СИЛИКОВО-ДОРОДНО СЪЕДИНЕНИЕ
ПОГАЧА
ГРАФСТВО В ШОТЛАНДИЯ
СБОР ОТ ЗНАНИЯ /МН.Ч./
НОВИНАРКА ОТ БИ ТИ ВИ
ВИД ФОТОГРАФСКИ АПАРАТ
ДРУГО ИМЕ НА НОС
АКИН КРАЙ БУРГАС
ПЕСЕН НА ЕЛТЪН ДЖОН
ПРИКАЧНА КОЛА
ВЕЛИЧИНА, КОЯТО СЕ УМНОЖАВА
ПЛАНИНА В БЪЛГАРИЯ
ХРАСТ ОТ СЕМ.РОЗОЦВЕТНИ
МАЙКА
ПСЕВД. НА ФУТБ. ТРЕНЬОР АСПАРУХ НИКОДИМОВ
НАРОДНОСТ В НИГЕРИЯ И КАМЕРУН
ВИД ЦВЯТ
РУСКИ ЧЕРНОМОРСКИ ЛАГЕР
US ПОПЕВЕЦ
ПТИЦА С ПЪСТРИ ПЕРА
КРАЙНИК
АВТОМОБИЛНО КОРМИЛО
ПОСЛЕДНИЯТ ЦАР НА ТРОЯ /ГРЪЦ.МИТ./
ФРЕНСКО-ИТАЛИАНСКИ САМОЛЕТИ
НАШ ДРАМАТУРГ-"ТЕОФАНО"
ВЪТРЕШНОЗАВОДСКИ ВОЗИЛА
БИВША РУСКА СЪСТЕЗАТЕЛКА ПО ХУД.ГИМНАСТИКА
БИВШ НАШ ФУТБОЛЕН ВРАТАР
ПАЗАРСКА ЧАНТА
АНГЛИЙСКА МЯРКА ЗА ПЛОЩ
ПЛОВДИВСКИ ФУТБОЛЕН ТРЕНЬОР
НАШЕ ИЗДАТЕЛСТВО
УНГАРСКИ СКУЛПТОР
СТРОИТЕЛЕН МАТЕРИАЛ
РУСКИ САМОЛЕТИ
НОТА
ФИНЛАНДСКИ ПИСАТЕЛ-"ПРЕКРАСНАТА СВИНАРКА"
ЧАСТ ОТ ОБУВКА
СТОЛИЦАТА НА ГАНА
ДВОРНА ЛОЗА
ДРЕВНО КИТАЙСКО ПЛЕМЕ
РУМЪНСКИ ПАРИЧНИ ЕДИНИЦИ
ИНСТРУМЕНТ ЗА РЯЗАНЕ НА ДЪРВА

РЕЧНИК: Аблен, Ативоло, "АТР", Иктус, Ланитал, "Левон", Сикатив, Силан.

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

СКАНДИ
ВОДОРАВНО: МОРЯЦИ - ОП - НАДАЛ - Н.Р. - АСТОР - ИВО - ТА - ЕТНОС - ТАНЕВ - ТИТ - ИМЕ - СТО - РОД - ИГРАЧ - РУ - АНУИ - БАШ - МЕРАЧИ - СВОЕВОЛИЕ.
ОТВЕСНО: КОНСТАНТИНОВ - РАТАН - ОГУ - ДЯДО - РИМЕ - ЦАРЕВИЦА - ЕВ - ТИЛ - РО - ИНТЕР - БАЛ - КОНВОИ - ОРАЧИ - ПРОСТОДУШИЕ.

КРЪСТОСЛОВИЦА ПО ЗАДАДЕНА ДУМА
ВОДОРАВНО: КАТАР - РАНИ - АНЕТО - АЛОВ - ТАНАС - ВАНА - АДЕЛА - ЕТАН - ЛИВ - ИЛИНА - ИРАВАДИ - ИВАНВА - АРЕНА - ТАН - ТИЛЕ - АРОЗА - ОЛАР - ТАСОС - РОНО - ОЛОВО - ИВАН ИВАНОВ.
ОТВЕСНО: КАТАЛИЗАТОРИ - АНАДИР - РИЛОВ - ТЕНЕВА - ЕЛАНА - АТАЛ - ВИНЕРОН - РОСА - АВА - ИДА - АТОВ - РАВЕЛИН - РАЛА - АЛАТИ - ОТОСОН - НОНАН - ВАЗОВО - ИВАН АТАНАСОВ.

ЕДНО ОТ ТРИ
ВОДОРАВНО: ВАСАЛИ - ЕВ - МАСУР - РА - ДОМ - ИМПАС - УЛ - ЕСКИ - ОБРАЗЦИ - АВА - ХЕИ - БЕЙ - СТОЕВ - АЛ - ЛТА - КАСКО - АРН - ЗЛО - КАРАИЛИЕВ.
ОТВЕСНО: РАМО - БАЕВА - САМУРАЙ - САР - БАС - ЛАВ - АКРА - ЛУИ - ЗАСЛОНИ - КИРМЕЦ - ПСИХОЛОЗИ - МЕРАК - ЕЕТ - ЛЕ - ВАСИЛ ИВАНОВ.

ЛЕСНА КРЪСТОСЛОВИЦА
ВОДОРАВНО: 2.ЕЛИ. 4.АРОМА. 6.ОПОНЕНТ. 8.ФБР. 9.ТУИ. 11.ЛИЛИЯ. 12.ГРИВА. 13.ШАЛ. 15.АСА. 16.КОНТАКТ. 19.ВЛАСТ. 20. ОКО.
ОТВЕСНО: 1.КЛОНИ. 2.ЕРО. 3.ИМЕ. 4.АПРИЛОВ. 5.АНТРАКТ. 6.ОБЛАК. 7.ТУИСТ. 8.ФИШ. 10.ИВА. 14.АТАКА. 17.НЛО. 18.АСО.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

Спорт

ВОЛФСБУРГ МОЖЕ ДА СИ ВЪРНЕ МАРТО

Волфсбург проявява интерес към Мартин Петров. Треньорът на елитния германски тим Феликс Магат е поставил в трансферния си списък за лятото името на българина. Както е известно, настоящият тим на Марто - Болтън, изпадна от английската Висша лига. Няколко дни покъсно босовете на клуба обявиха, че Петров със сигурност ще остане на "Рийбок Стейдиъм", макар че от есента ще играе в Чемпиъншип.

Последните информации обаче гласят, че германските "вълци" ще опитат да си върнат 33-годишния Мартин. Врачанинът носеше зеления екип в периода 2001-2005 година, но не успя да се засече с Магат. Известният специалист застана начело на Волфсбург през 2007 г., а през 2009-а го изведе до първата титла в историята им. След това Магат напусна по посока Шалке 04, но през 2011 г. се върна на "Фолксваген-Арена".

От БФС плашат с пистолет на мач

Шефът на съдиите Коце Костадинов буйства на финала на студентското първенство, масов бой в НСА

Марин МИЛАШКИ

БФС стори нещо нечувано, след като шефът на съдийската комисия Коце Костадинов заплаши футболист с пистолет. Той се опита да изгони играч след финала на студентското първенство между Минно-геоложкия университет (МГУ) и ЮЗУ "Неофит Рилски" 1:2. Костадинов застана пред съдийската стая и се опитваше да предпази рефериte в мача, начело с един от най-добрите в "А" група Георги Кабаков. Футболистите на МГУ тръгнаха да се саморазправят с Кабаков, който ги ощетил в срещата. Един от тях дори щеше да бъде арестуван от Костадинов, който тръгна да вади белезници, но в посления момент беше спрян.

Иначе срещата завърши с масов бой между футболистите на 2-та отбора. При едно нарушение в средата на терена и играчи, и резерви, и треньори се скупчиха на терена и започнаха да се млатят. Първоначално рефериte се опитаха да ги разтърват, но не успяха, свириха края на мача и се оттеглиха в стаята си на спокойствие. Вургалът едва бе спрян от треньорите, които първи се усетиха какво се случва. Те бяха и единственото "спасение", защото на терена нямаше охрана. Само един възрастен представител на СОТ се разхождаше по тартана, но той нямаше как да реагира в мелето, а само гледаше встрани. След 5-минутен вургал футболистите от МГУ тръгнаха да търсят мъст и от рефериte, но там Костадинов пазеше с пистолет.

"Объркали сте се с подкупите този път, господа съдии. Това да не ви е Лудогорец да взимате пари от тях и да ги подкрепяте. Тук се играе мъжки футбол и корупция няма, а вие опропастихте всичко. Целия ни труд през годината", каза един от футболистите.

"Костадинов, всичките рефери сте еднакви, затова е толкова слабо и първенството ни. С корпуция нищо не се постига. Ето я и причината български рефери да не могат да пробият в Европа. Защото са корумпирани и свирят за един отбор, а не каквото виждат. В този мач беше същото", извика друг футболист.

"Ела ми един на един да видиш какво ще те правя, бе. Много си силен, като има хора около теб. Но ако си сам, ще те смачкам", не издържа един от страничните рефери и тръгна да бие едно от футболистчетата на МГУ. Той обаче беше озаптен от шефа си Костадинов.

ТРЕТИЯТ ВРАТАР НА МОНТАНА СТАНА НАЦИОНАЛ

Кололо Мисендо Мину, който е трети вратар на Монтана и не записа нито една игрова минута в „А" група, бе повикан в националния отбор на Конго. 21-годишният Мину пристигна на стадион "Огоста" през зимната пауза на шампионата, но така и не получи шансове за изява. Въпреки че е закотвен на пейката в завършилия на 11-о място отбор на Монтана, вратарят явно е направил някъде впечатление на селекционера на Конго Жан-Ги Валем и може да запише дебют за родината си срещу Буркина Фасо в световна квалификация, която ще се проведе днес от 21.00 часа. Кололо Мисендо Мину със сигурност ще остане в Монтана и през следващия сезон, като най-вероятно ще бъде втори вратар, при положение че Атанас Аршинков напусне. Титуляр и през новия сезон се очертава да бъде Ивайло Яначков.

МБОЛИ НАПУСНА „АРМИЯТА"

Райс Мболи няма да играе в ЦСКА през следващия сезон, съобщиха от Криля Советов. Алжирецът изкара последния сезон под наем при "армейците", но няма шанс да остане на "Българска армия", защото от ЦСКА не са платили задълженията си към руския тим по привличането на вратаря. Офертите за футболиста са 5. "Мболи няма да остане в ЦСКА, тъй като българите не спазиха задълженията си. Не са платили части от сумата по трансфера му. Сигнализирахме на ФИФА по въпроса", сподели Денис Маслов, президент на Криля Советов. Той добави, че "следващата дестинация за Мболи ще стане ясна до часове, а решение ще бъде взето в събота".

Снимка ГОНГ

Брендън Роджърс позира с фланелката на Ливърпул, след като подписа 3-годишен договор. Новият мениджър на "мърсисайдци" заменя клубната легенда Кени Далглиш. Миналия сезон Роджърс водеше Суонзи, с който завърши на 11-о място във Висшата лига с 47 т., на 5 точки от Ливърпул

Справочник

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 03.06.2012 г. се навършват 6 месеца от смъртта на

о.з. генерал

Кольо Цонев Тодоров

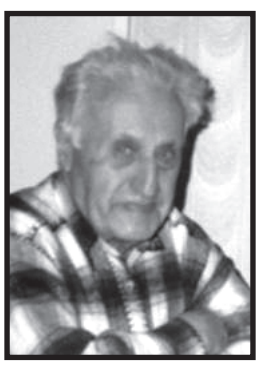
Поклон пред паметта му!

От семейството

ВЪЗПОМИНАНИЕ

На 02.06.2012 г. се навършват пет години от смъртта на

о.з. полковник професор

Мавроди Господинов Петров

1922 – 2007

Помним те, липсваш ни...

Приятелите

Италия се оттегля от Евро 2012?

Националният отбор на Италия може да не участва на европейското първенство в Полша и Украйна, ако останалите държави поискат това от тях. Селекционерът на 4-кратните световни шампиони Чезаре Прандели разкри, че това няма да е проблем. Причината за евентуалното отказване на италианците ще е скандалът, в който няколко играчи от националния отбор бяха обвинени в уреждане на мачове.

Джанлуиджи Буфон също беше замесен в разразилия се скандал с "черно тото". Финансовата полиция в Италия разследва 34-годишния вратар за участие в нелегални залози на стойност 1,5 млн. евро, съобщи агенция АНСА. Следователите търсят 14 банкови транзакции, които капитанът на италианския национален отбор и шампиона Ювентус е направил между януари и септември 2010 г. на собственик на букмейкърски пункт в Парма. Вратарят на "Старата госпожа" е официално уведомен за разследването.

Буфон заяви, че настроението в националния отбор е добро, няма притеснение заради скандалите и той, и неговите съотборници са пределно мотивирани да спечелят европейското първенство.

"Всичко върви по план. Работим усилено и мисля, че настроението в тима е много добро. Ще влезем в турнира с желанието да го спечелим. Все пак затова ще участваме на европейското първенство. Климатът в отбора е много добър. Никой не обръща внимание на скандалите, които се случват. Всички сме концентрирани върху тренировките на отбора", каза Буфон.

Италианската полиция вече задържа няколко футболисти като заподозрени в участие в манипулирани мачове, сред които беше и капитанът на Лацио Стефано Маури. Треньорът на Ювентус Антонио Котне също беше разпитан.

Левият краен бранител Доменико Кришито пък беше изваден от националния отбор на Италия, след като властите претърсиха стаята му в базата на тима в Ковърчано. Той и Маури са заподозрени, че с играчи на Дженоа и Лацио са обсъждали уговарянето на мач между 2-та отбора през май 2011 г.

Снимка БГНЕС

Марио Гомес открива резултата за Германия при победата над Израел с 2:0 в контрола в Лайпциг. Нападателят на Байерн се разписа в 40-ата мин., а другото попадение наниза Андре Шюрле (82)

Спорт

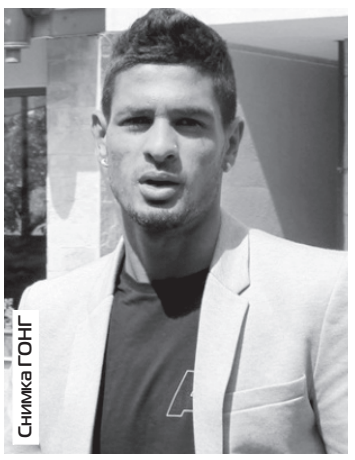
Левски взима французин

Кевин Бру мина медицински изследвания вчера

Левски ще се подсили с дефанзивния полузащитник Кевин Бру. Французинът пристигна вчера в София, мина медицински изследвания и чака трансфер. Произходът на халфа е от Мавриций, като има и един мач за националния отбор, но притежава френски паспорт. За последно Бру е играл за Булон във втората френска лига.

Футболистът е роден на 12 декември 1988 година в Париж. Висок е 184 см. Започва кариерата си в прочутата школа Клерфонтен. След това подписва първия си договор с Рен, за който играе и във френския елит. През 2008 г. Бру е преотстъпен на Шатору и играе в местната "Б" група. През сезон 2010/11 защитава цветовете на Дижон, а в следващия с Булон има 30 мача и 2 попадения. Опорният полузащитник записва няколко участия за юношеския национален отбор на Франция. Последният мач, в който е играл, е срещу Монако, когато дори бележи попадение.

Защитникът Алберто Гомес Фернандес, известен като Нагоре, е почти сигурно ново попълнение на Левски, твърдят в Испания. Бранителят е собственост на втородивизионния Алкоркон. След края на сезона в Сегунда дивисион се очаква да проведе финални разговори със "сините". Във втория ешелон на испанския футбол остава още един кръг, а след това Алкоркон ще играе и плейофи за влизане в елита. Испанецът трябва да замени Сюлейман Диамутен. Въпреки че е нежелан на "Герена", малиецът се дърпа и не иска да си тръгне. Той иска 150 хил. лв. на ръка, за да разтрогне, защото има договор за още 2 години. Разговорите с него предстоят, но все пак се очаква да има договорка, тъй като играчът не иска да стои на скамейката във финалните години от кариерата си. Той със сигурност не влиза в плановете на наставника Илиан Илиев.

Снимка ГОНГ

Кевин Бру

Димитър Бербатов награди ФК Ботев 2002, който спечели XV издание на детския футболен турнир "Данониада". На финала "канарчетата" надиграха съгражданите си от Локо с 2:0. Ботев 2002 ще представя България на надпреварата за международната купа "Данон" в Полша през есента

ЦСКА ПОИСКА МЛАДЕЖКИ НАЦИОНАЛ ОТ КИЕВО

ЦСКА проявява интерес към нападателя Радослав Кирилов, твърди "Туто Меркато". От "Армията" искат да вземат младежкия национал на България под наем. Кирилов има няколко двубоя за Купата на Италия с екипа на "летящите магаренца", но все още не е получил шанс за изява в Серия А.

Той е роден на 29 юни 1992 г. в Симитли, юноша е на местния Септември. Заминава за Италия през 2009 г. и играе в Римини, а от 2010-а е в Киево.

Мишел Платини и Спас Делев няма да се завърнат в ЦСКА за новия сезон. Ръководството на Динамо Букурещ е променило плановете си за Платини и е готово да го задържи в състава си, като придобие правата му от ЦСКА и след това го продаде или даде под наем. Със задачата вече са ангажирани 2-ма мениджъри. Към бразилеца има няколко оферти от Азия, както и запитване от Лудогорец. Изпуснатата от ЦСКА титла пък ще доведе до намаляване на разходите на "Армията". Именно заради това червените са готови да отстъпят правата на Платини на Динамо, ако румънският тим плати на играча 70 000 евро и след това преведе на "червените" определен процент от последващ трансфер.

ЦСКА пък продължава да чака огромна сума по трансфера на Делев в Мерсин, но това няма да доведе до завръщането на нападателя на "Армията", тъй като "червените" си искат парите.

Над 50 инициативи за един век Славия

Над 50 инициативи са набелязани по повод отбелязването на един век от създаването на Славия догодина. Това бе уточнено на второто разширено заседание на комитета "100 години Славия". По подготовката на планираните събития вече активно работят 8 комисии - спортна, обществена, финансова, културна, медийна, издателска и други. Предстои да бъде обявена специалната сметка, в която ще се набират дарения за подсигуряване на честванията. Цялата кампания ще бъде и благотворителна, а средствата, които останат след юбилея, ще отидат за подпомагане на ветерани на Славия, както и на детския спорт и футбол при "белите". Пари ще се събират и чрез кампания с SMS-и.

Стогодишнината ще бъде отбелязвана през цялата 2013 г. с низ от прояви. От комитета все още не повдигат завесата с подробности, но обещават страхотни събития и изненади. Естествената кулминация ще бъде голям концерт в Зала 1 на НДК на 10 април. Славия е създадена на 10 април 1913 година в "два часа след обяд на полето край Руски паметник", както пише в Първата протоколна книга на дружеството, наричана и Бялата библия. Футболният тим и Обединеният спортен клуб ще работят заедно и в синхрон за юбилея, потвърдиха президентите им Венцеслав Стефанов и Владимир Симеонов. Двамата са зам.-председатели на комитета, начело на който е легендарният Димитър Ларгов.

Стартът на юбилея ще бъде даден от десетия турнир "Деца играят футбол с емблемата на Славия", който традиционно е всеки януари в Козлодуй. Ще бъде издаден тритомник за стогодишнината - книга за архивите на "белите", голям алманах, както и книга за футбола в клуба. До дни ще бъдат готови юбилейното лого и девизът на честванията.

Титлата на Лудогорец провали селекцията на „червените"

Победата на Лудогорец над ЦСКА в последния кръг и загубената титла от "червените" е провалила селекцията на ЦСКА, пишат в Румъния. С изгубения трофей Стойчо Младенов не е успял да финализира 3 сигурни трансфера. "Армейците" виждаха почти сигурни преминаванията на брата на Жуниор Мораес, Бруно, и Жералдо Алвеш, първият е от Стяуа, вторият - от Униао Лейрия. "Примамката" за тях трябваше да бъде участието в предварителните кръгове на Шампионската лига, но за сметка на "червените" там ще играе именно Лудогорец. Бруно Мораес е отказал да премине в ЦСКА, защото не е заинтересуван от проекта на "червените" в този си вариант, а и не вярва самият Жуниор Мораес да остане дълго техен играч. Защитникът Алвеш също е решил в крайна сметка да каже "Не" на офертата на "армейците", въпреки че контрактът му със Стяуа, който изтича през лятото, вероятно няма да бъде подновен. Друг отказ е дошъл от един от най-добрите дефанзивни халфове в гръцкия шампионат - Димитриос Анакоглу от Пансерайкос. 20-годишният играч е младежки национал на Гърция. Именно сегашното развитие на ситуацията е принудило ЦСКА тотално да промени плановете си за селекция и да се насочи към играчите на Литекс, които ще бъдат разпродадени през лятото.

Един Джеко се разписва във вратата на Мексико в контролата на Босна, загубена с 1:2 в Чикаго. Нападателят на Манчестър Сити изравни резултата в 29-ата мин., а головете за "ацтеките" нанизаха Джовани дос Сантос (6) и Хавиер Ернандес-Чичарито (61)

www.duma.bg

следайте

ФУТБОЛ

ПО НОВА СПОРТ
17.00 Германия - Израел

УТРЕ

ПО НОВА СПОРТ
15.00 Англия - Белгия

кратки

Шампионът взе Чворович

Новият шампион на България Лудогорец привлече вратаря на Миньор Перник Иван Чворович. Стражът, който дебютира и за националния отбор на България при победата срещу Холандия с 2:1. Чворович е роден на 21 септември 1985 г. Юноша е на Партизан Белград. В България се е състезавал за Нефтохимик, Черноморец и Миньор.

Альоша Андонов напусна Светкавица

Альоша Андонов напусна изпадналия от "А" група Светкавица. Той пое отбора малко преди началото на пролетния полусезон от напусналия по здравословни причини Никола Спасов, но не успя да остави новаците в елита. Освен Андонов от клуба си тръгват още 3-ма играчи. На вратаря Тодор Тодоров и халфа Калоян Цветков са прекратени договорите, а Христо Стамболийски е собственост на Левски. Светкавица няма никакви проблеми с лиценза за "Б" група и вече беше насрочена първата лятна тренировка.

Йешич ще тренира араби

Миодраг Йешич подписа с Наджан, Саудитска Арабия. Договорът му е за година. Миналия сезон Наджан се е класирал на 8-о място в първенството, а негов треньор е бил македонецът Гьоко Хаджиевски. Йешич заминава за Саудитска Арабия с петима помощници, сред които е и Наджи Шенсой - бивш старши треньор на Беласица, Пирин, Вихрен и Локо Пд. Наджи Шенсой ще бъде треньор на отбора до 23 години на Наджан.

3 1 8
5

ПЕЧАЛБИТЕ В ТИРАЖ №43 НА ТОТО 2

6 ОТ 49
I ТЕГЛЕНЕ
Числа: 9, 19, 21, 33, 43, 47
I гр. (6) няма
II гр. (5) 27 по 1514,40лв.
III гр. (4) 1095 по 37,30 лв.
IV гр. (3) 18 271 по 3,10 лв.
ДЖАКПОТ: 585 746,29 лв.
II ТЕГЛЕНЕ
Числа: 1, 4, 17, 29, 30, 39
I гр. (6) няма
ДЖАКПОТ: 3 157 931,00 лв.

6 ОТ 42
Числа: 9, 13, 21, 35, 38, 42
I гр. (6) няма
II гр. (5) 12 по 1156,20 лв.
III гр. (4) 641 по 21,60 лв.
IV гр. (3) 9376 по 2,10 лв
ДЖАКПОТ: 246 423,31 лв.

5 ОТ 35
I ТЕГЛЕНЕ
Числа: 2, 20, 24, 27, 31
I гр. (5) няма
II гр. (4) 139 по 188,30 лв.
III гр. (3) 5295 по 6,00 лв.
II ТЕГЛЕНЕ
Числа: 1, 7, 16, 19, 21
I гр. (5) 2 по 8724,40 лв.
II гр. (4) 226 по 77,20 лв.
III гр. (3) 7538 по 3,10 лв.

ТОТО ДЖОКЕР
Позиция: 5, 6, 7
Цифра: 1, 2, 0
I гр. (3) 4 по 4022,90 лв.
II гр. (2) 1910 по 8,40 лв.

Спорт
40 ДУМА
СЪБОТА 2 ЮНИ 2012 www.duma.bg

Левски взима французина Кевин Бру

Стр. 39

Ивет пета в Рим

Най-бързата бяла жена с лично постижение за сезона, Болт пак блести

Ивет Лалова завърши на пето място на 100 метра в първия си старт от Диамантената лига за годината. Най-добрата българска спринтьорка финишира за 11,27 секунди и записа най-силното си лично постижение за сезона. На Олимпийския стадион в Рим Лалова остана на 27 стотни от изненадващата победителка Мюриеле Ахуре. Спринтьорката от Кот д'Ивоар завърши с национален рекорд и изпревари с 6 стотни олимпийската и световна шампионка Кели-Ан Фрейзър (Ям).

Трета завърши бронзовата медалистка от игрите в Пекин Керън Стюарт. Спринтьорката от Ямайка пробяга дистанцията за 11,10 сек. и изпревари с 8 стотни Лаврн Джонус-Ферет от Вирджинските острови.

Лалова, която по-рано през сезона записа 11,26, но резултатът й не беше признат заради попътен вятър над допустимите норми, беше единствената европейка във финала на 100 м. Шерън Симпсън, Глория Асумну, Микеле Барбер и Шилони Калвер завършиха зад българката. Това беше пети старт за Лалова в престижната верига. Българката спечели първото място на 100 метра в Осло през миналата година, а след това участва във финалните бягания в Париж, Лондон и Бирмингам.

Лалова ще участва утре щафетата на България на 4 по 100 метра в Бидгошч (Полша) заедно с Габриела Лалева, Карин Околие и Деница Карарадева в битка за олимпийска квота за Лондон.

Световният рекордьор на 100 м Юсеин Болт записа впечатляваща победа в Рим. Лекоатлетът от Ямайка демонстрира много добра форма и финишира пръв с най-добро постижение за сезона 9,76 сек. Болт подобри с 6 стотни предишния върхов резултат за годината, който отново той постави в Кингстън в началото на май. Освен това олимпийският шампион подобри с една стотна рекорда на трасето на Тайсън Гей от 2009 г. В Рим Болт изпревари своя сънародник и бивши световен рекордьор в дисциплината Асафа Пауъл, който спря хронометрите на 9,91 сек. За третото място в последния момент се пребори най-бързият бял мъж на планетата Кристоф Льометр. Французинът записа личен рекорд за сезона от 10,04 сек. и изпревари само с една стотна световния шампион от 2003 г. Ким Колинс (Сейнт Китс и Невис).

Пълната доминация на Ямайка в отсъствието на американските бегачи беше затвърдена от Лерон Кларк, Кимари Роуч, Жак Харви и Ейнсли Уох, които заеха местата от 4-то до 7-о. Последен финишира Симон Магакве (ЮАР).

Снимка БГНЕС

Юсеин Болт пак доказа, че е неудържим на 100 метра

Григор Димитров раздава автографи след загубата от Ришар Гаске (Фр) на "Ролан Гарос"

Снимка ROLANDGARROS.COM

Травма спря Гришо на „Ролан Гарос"

Контузия спря Григор Димитров от историческо класиране на "Ролан Гарос". В мач от II кръг най-добрият ни тенисист загуби от Ришар Гаске (Фр, №17), след като водеше със сет и при 5:4 гейма във втория сервираше за 2:0. В едно дълго разиграване 21-годишният хасковлия получи силни болки в лявото бедро и в крайна сметка се предаде след 7:5, 5:7, 2:6, 3:6. Гришо се опита да продължи мача след травмата, но тя му пречеше дори да се движи нормално и на практика повлия негативно на всеки компонент от играта му. Така той не успя да стане първият българин, класирал се в III кръг на Откритото първенство на Франция. Също така победа на хасковлията щеше да му гарантира на 100% място на олимпиадата в Лондон, но благодарение на спечелените точки от преодоляването на I кръг Григор все още има сериозни шансове да участва. Преди мача Гришо се намираше под №51 в списъка на тенисистите, получаващи право да играят, а за Лондон се класират първите 56. Гришо трябва да бъде задминат в следващите 10 дни от 5-има, които могат да натрупат точки или на "Ролан Гарос", или на провеждащите се "Чалънджър"-и в Европа. Това обаче е малко вероятно.

"Бе много труден мач за мен. Григор е уникален тенисист и играе много нестандартно. Беше вълнуващо да играя пред моите сънародници, които постоянно ме подкрепяха. Без помощта на публиката нямаше да успея да победя", заяви Гаске.

Легендарният Матс Виландер (Шв) обаче заяви, че не е нормално тенисисти от световна класа да получават крампи по време на мач. Легендарният швед отдава травмата на Димитров или на неправилна тренировка, или на незагряване.

ЛУКОЙЛ Е ГОТОВ ЗА КВАЛИФИКАЦИИ В ЕВРОЛИГАТА

ЛУКойл Академик е близо до участие в квалификациите на Евролигата през новия сезон. Шампионите получиха "Б" лиценз за надпреварата. Така след края на всички първенства в Европа ще се види кои отбори ще влязат директно в турнира и кои ще играят квалификации. Надеждата на ЛУКойл е повече отбори с лиценз "А" да са шампиони на страните си и да пратят повече тимове с "Б" на квалификации. Спортният директор на шампионите Сашо Везенков обясни, че до 15 юни ще се знае дали ЛУКойл ще играе квалификации за Евролигата.

"Вече 2-ра година имаме хубава зала и нищо не ни липсва да участваме, освен това квалификациите гарантират място в Еврокъп", коментира Везенков.

От година хора от Евролигата се интересуват постоянно от стабилността на клуба, както и от условията и интереса към баскетбола в България.

Везенков ще има среща с президента на шампионите Валентин Златев в понеделник. Двамата ще обсъдят евентуалното участие в турнира, както и бюджета за следващия сезон.

Англичанин иска бой с Кобрата

Още един боксьор поиска мач с Кубрат Пулев за европейската титла в тежка категория. Това е англичанинът Ричард Тауърс, който набира все по-голяма скорост на Острова. 32-годишният боксьор е на професионалния ринг от юни 2009 година и е постигнал 13 победи от 13 мача, като 10 от срещите си е приключил с нокаут. Агент на Тауърс е бившият шампион в полусредна категория Рики Хатън, който стана промоутър, след като окачи ръкавиците. Според Хатън още на 16 юни ще стане ясно дали боксьорът му ще може да поиска мач за европейската титла. Тогава Тауърс ще се бие с бившия кикбоксьор Грегъри Тони (Фр).

Младежите без капитана Цветков срещу Холандия

Младежкият национален отбор на България ще пътува за Холандия без своя капитан Александър Цветков, който получи 2-ри жълт картон при равенството с Шотландия (2:2) в Ловеч. Той автоматично бе наказан от УЕФА и пропуска следващия мач. Полузащитникът на Литекс ще липсва на тима, защото срещу "гайдарите" асистира и за двете попадения, дело на Георги Миланов (33) и Георги Костадинов (90+3). В негово отсъствие най-вероятно лентата ще носи Александър Тонев. Крилото на Лех Познан не игра срещу Шотландия заради наказание.

Тимът е на лагер в Правец, а мачът с холандците е на 5 юни в Маастрихт. Може би с титулярното си място по здравословни причини ще се прости Илия Миланов. Той игра като ляв бек по принуда заради слабата форма на Атанас Дреновички, който дори беше извън групата. Най-вероятно Ангел Грънчов от ЦСКА ще излезе като ляв бек в Маастрихт. За Дреновички треньорът каза, че отдавна вече е във ваканция.

"Не мога да приема, че отново ни вкарват гол след статично положение. Знаехме, че шотландците изпълняват къс корнер. Но човекът, който трябваше да пресира там, в момента на изпълнението си връзваше обувките... Сега вече се настройваме за мача с Холандия и мислим за най-боеспособния възможен състав. Ще играем наистина за успех, но лошото е, че с този равен резултат дадохме възможност на другите втори отбори да ни изпреварят", каза Мадански. България се нуждае от успех в Ниската земя, за да запази шансовете си за класиране на Евро 2013.

гледайте

ПО БНТ 1
АЕРОБИКА
16.30 СП в София
ПО ЕВРОСПОРТ
ТЕНИС
12.00 "Ролан Гарос"
ПО НОВА СПОРТ
ЛЕКА АТЛЕТИКА
21.30 Диамантена лига в Юджийн

УТРЕ

ПО БНТ 1
АЕРОБИКА
14.00 СП в София
ХУДОЖЕСТВЕНА ГИМНАСТИКА
16.00 ЕП в Нижни Новгород
ПО БНТ СВЯТ
КОНЕН СПОРТ
16.30 СК в Божурище
ПО ФИЛМ +
МОТОЦИКЛЕТИЗЪМ
11.45 Гран при на Испания
ПО ЕВРОСПОРТ
ТЕНИС
12.00 "Ролан Гарос"

кратки

Данаилова с титла в Тирана

Елизабет Данаилова спечели турнира за девойки до 16 години от календара на Тенис Европа в Тирана, който беше от трета категория. Четвъртата поставена се наложи на финала над водачката в схемата Марияна Курнич (Хърв) със 7:6 (6), 6:1 и така спечели в албанската столица първа титла в кариерата си.

Благоевград се уреди с волейболен отбор

Благоевград ще има и волейболен отбор, след като кметът на града Атанас Камбитов се зарече да развива спорта. Това по всяка вероятност ще стане факт още през есента, а тимът ще се подвизава в долните дивизии. Камбитов посрещна вчера националния мъжки отбор, който е на лагер в Благоевград.

Борците на лагер на Белмекен

Националите ни по свободна борба започнаха лагер на Белмекен. Отборът ни в класическия стил също ще е на подготовка на високопланинската база, но от понеделник. Бронзовият олимпийски медалист Кирил Терзиев заедно с наставника Александър Нанев и партньори пък ще се готви в "Спортпалас" край Варна.

Чепаринов с реми в Албена

Иван Чепаринов остана сред лидерите след шестия кръг на международния турнир по шахмат в Албена с награден фонд 40 000 евро, след като завърши реми с черните фигури с Драган Шолак и увеличи актива си на 5,0 точки. Българският гросмайстор и защитаващ титлата си от миналия сезон е 3-ти във временното класиране с равен актив с лидерите Владимир Акопян и Хрант Мелкумян от Армения, но с по-слаби допълнителни показатели. Друг арменец, Ховханес Габузян, е 4-ти също с 5,0 т.

16 сабльори на турнир в Свети Влас

Първият официален турнир на Българската фехтовална лига (БФЛ) ще се проведе днес в Свети Влас. В състезанието за купата "Принц Кирил Преславски" оръжия ще кръстосат 16 сабльори от 2-та пола. Турнирът е първият от общо 4, планирани от лигата за годината. На веригата беше даден старт чрез демонстративно състезание през февруари в Пловдив, съпътствало турнира за Световната купа "Аспарухов меч". Край морето ще участват 10 мъже и 6 жени от центровете в София и Бургас на БФЛ.